Mentor
әдістемелік орталығы

“MENTOR”
ӘДІСТЕМЕЛІК ОРТАЛЫҒЫ

«Үздік қалам»

«Mentor» әдістемелік орталығының ашылу салтанаты

республикалық ғылыми-танымдық
әдістемелік журналы

№1(1)
2024

Ақтөбе қаласы

МАЗМҰНЫ/CONTENT/СОДЕРЖАНИЕ

Алғы сөз/Введение....4
Арысова Алия Сайлауовна 5
Абдуллина Нұршат Кылышбековна 8
Балмуханова Назгуль Сергеевна....10
Баймуратова Мухаббат Жумабаевна 13
Бримова Айгуль Мырзабаевна 16
Бурбаева Гульнура Саламатовна....17
Бртаева Жанара Кусмановна 20
Бикирова Лаззат Беккожиевна....22
Балмагамбетова Сарбиназ Агзамовна 23
Докина Жансая Зинуллаевна 25
Достанова Галия Маликовна 27
Дауленова Наргиз Алмазовна....30
Есмаганбетова Карлигаш Даутбаевна 32
Жетесова Айгуль Тулеуовна 33
Жалгасбаева Венера Аскаровна 36
Жумабаева Сауле Нурбергеновна....40
Ирмагамбетова Гульмира Калышевна....44
Ідіріс Әсем Қайратқызы....46
Кадирова Гүлзаым Жаксыгалиевна 48
Кайдакова Жанат Бекболатовна....49
Ковальчук Елена Дмитриевна 52
Кулекешева Жанылсын Едиловна 54
Калдыбаева Гульмира Куванышгалиевна....61
Қалдыбайқызы Назгүл 62
Куспанов Мербол Оразбекович....64
Мергалиева Злыха Смаиловна....65
Мундагалиева Гульвира Ракимжановна....69
Нугманова Зинегуль Бекказиевна 71
Нагиева Жадра Карашовна 72
Сейпуллаева Айнура Асенбаевна....74
Серғазина Гүлжазира Бабатайқызы....79
Смагулова Бибинур Турлыбаевна....82
Султанова Гульмира Кадыровна....84
Сагандыкова Жемис Тыныштыковна....86
Санкеш Жаннұр Ерболатқызы 89
Луценко Екатерина Васильевна 92
Таласбаева Толкын Турганбаевна....95
Томина Оксана Михайловна....97
Текешова Айжамал Нургазиевна 105
Тәжен Айнұр Бекмұратқызы 107
Тәйкенова Толғанай Өтепқызы 108
Тулепова Гулайна Жаркынбековна 109
Усенова Нурболган Карагуловна 111
Шаимова Гаухар Айткожаевна 113
Филякова Ольга Викторовна 116
Юшкевич Елена Павловна....118
Жұмағул Дархан Айнадинұлы 121
Жұмағұл Ұлдай Айнадинқызы....123
Машева Айнагуль Алпысбаевна 128
Калжанова Жанар Сакитжановна....132
Нажимова Лала Мырзабаевна 134
Убайтжанова Айсұлу Амитжанова....136
Утебасов Ануарбек Есенжолович....142
Аймұратова Сара Мәліккызы....144
Тогузбаева Гульмира Жаксылыковна....146

«ҮЗДІК ҚАЛАМ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТАНЫМДЫҚ ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ ЕРЕЖЕСІ

Мақсаты: Педагогтердің ғылыми-танымдық әлеуетін дамыту.

Басылымы Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі Ақпарат комитетінде тіркеуге алынып, мерзімді баспасөз басылымын, ақпараттық агенттікті және желілік басылымды есепке қою туралы № KZ49VPY00083149 куәлігі 2023 жылы 04 желтоқсанында берілген, құжатқа сәйкес 2024 жылдан бастап шығарылады.

Кезеңдік басылым: 1 жылда 24 рет, қазақ, орыс және ағылшын тілінде жарық көреді.

Журналда Қазақстан Республикасының арнайы және жоғары оқу орындары, мектепке дейінгі ұйым, ЖББОМ педагогтерінің шетелдік ғалымдар, ғылыми-зерттеу мекемелерінің ғалымдары орындайтын (орындаған) іргелі және қолданбалы ғылыми зерттеулердің, эксперименттік әзірлемелердің нәтижелері, сондай-ақ ғылыми-ақпараттық материалдар және т.б. жарияланады.

ЖАУАПТЫЛАР:

Бас редактор:
Нурбергенова Сауле Турмагамбетовна
Бас редактордың орынбасары:
Жайтапова Алтынай Альбековна, п.ғ.д., профессор
Редакция алқасы:
Тихомирова Валентина Тихоновнап.ғ.к., доцент
Сулекенова Гульжан Утесиновна
Рысбеова Айнур Маратовна
Озган Мехмет
Дауметова Салтанат Турмаганбетовна
Дизайн:
Муханбедин Аружан Айбарқызы

Меншік иесі: «Mentor» әдістемелік орталығы
(Ақтөбе қаласы)
Редакцияның мекен-жайы:
Индексі-030000
Ақтөбе қаласы, А.Молдагулова даңғылы 66/2

Авторлар қолжазбасы, суреттер өңделмейді және кері қайтарылмайды.
Редакция авторлар мақаласының мазмұнына жауап бермейді.
Журналда жарияланған материалдары көшіріп немесе өңдеп басу үшін редакцияның жазбаша рұқсаты алынып, сілтеме жасалуы міндетті.
Журналға жинақтарыңызды kalam2025@mail.ru. почта арқылы жіберулеріңізге болады.

АЛҒЫ СӨЗ

Құрметті Қазақстандық педагогтар!

Ақтөбе қаласындағы «MENTOR» әдістемелік орталығының ұйымдастыруымен «Үздік қалам» атты республикалық ғылыми-танымдық әдістемелік журналы шығарыла бастады.

Журнал 4.12.2023ж.Қазақстан Республикасы Мәдениет және Ақпарат министрлігінде KZ49VPY00083149 нөмірлі боп тіркелген. Журнал айына 2 рет қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде басылымдар шығарады.

Журналдың басты мақсаты қазақстандық озат педагогтардың іс-тәжірибесін тарату, кәсіби шебер педагог қызметкерлерді анықтау, жас мамандарға педагогикалық қолдау жасау және көтермелеу, мұғалім еңбегінің беделін арттыру. Педагогтар журналға ашық сабақтарының жоспарларын, ашық тәрбие сағаттарының жоспарларын, мақалаларын, ғылыми зерттеу жұмыстарын, баяндама, коучинг сияқты жұмыстарын жариялай алады. Біз үшін әр педагогтың орны ерекше, еңбегі ерен, олардың кез-келген үздік жұмыстарын құрметпен қабылдап, журналдың әр санынан көруге дайынбыз.

Құрметпен: «Үздік қалам» журналының бас редакторы

Нурбергенова Сауле Турмаганбетовна

ВВЕДЕНИЕ

Уважаемые учителя Казахстана!

При организации методического центра «МЕНТОР» в городе Актобе начато издание республиканского научно-познавательного методического журнала «Үздік қалам».

Журнал зарегистрирован в Министерстве культуры и информации Республики Казахстан 4.12.2023 года под номером KZ49VPY00083149. Журнал выходит два раза в месяц на казахском, русском и английском языках.

Основная цель журнала – распространение опыта лучших учителей Казахстана, выявление профессиональных педагогических кадров, оказание педагогической поддержки и поощрения молодых специалистов, повышение репутации педагогического труда. Педагоги могут публиковать в журнале планы открытых уроков, планы открытых учебных занятий, статьи, научно-исследовательские работы, отчеты, тренинги и т.д. Для нас каждый педагог занимает особое место, его работы великолепны, мы готовы с уважением принять любые их лучшие работы и увидеть их в каждом номере журнала.

С уважением: Главный редактор журнала «Үздік қалам»

Нурбергенова Сауле Турмаганбетовна

Арысова Алия Сайлауовна

АЛТЫН КҮЗ

Ақтөбе қаласы №75 ЖББОМ МАД "Б" сынып тәрбиешісі

Тақырыбы: «Берекелі, Алтын күз!»
Мақсаты: Табиғатты аялай, қорғай білуге үйрету. Оқушылардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру. Жыл мезгілі жайындағы түсініктерін қалыптастыру. Адамгершілікке, мейірімділікке тәрбиелеу.
Жүргізуші: Армысыздар қадірлі қонақтар, бүлдіршіндер. Бүгін берекелді де ырысты «Алтын күз» мерекесіне қош келдіңіздер.
Келді міне алтын күз
Сары шашты жарқын жүз
Мол өнімді ісімен
Таңдандырып халқын күз.
Жұмбақ жасырамын:
Көк майсалы көрікті, алқаптағы көп егін.
Бұл күндері киіпті, сары жібек көйлегін - Бұл қай мезгіл? **Оқушылар:** Күз мезгілі
Жүргізуші: Жарайсындар .
Келесі кезекті тақпақтарға берейік
Айша Сап - сары маңай,
Сап - сары тоғай.
Соңғы әнін айтып,
Құс кетті қайтып.
Парасат
Алақай! Алақай!
Шаттанды балақай!
Күз түсті, дән пісті.
Айтамыз алғысты.

Нұрай
Қамба толды астыққа
Алғыс саған алтын күз.
Бір уыс дән шаштық та,
Қап - қап қауын алдық біз.
Мәди
Күздің қазан айында
Алма, алмұрт піседі.
Жапырақтар сарғайып,
Сыбдыр - сыбдыр етеді.
Ұлжан
Берекесін сыйлауға,
Өлкемізге күз келді.
Жемістерін жинауға,
Шақырады біздерді.

Арслан
Алтын, сары, қызыл, көк,
Алуан – алуан жапырақ.
Күзгі бақта күлімдеп,
Көз тартады атырап.
Жүргізуші: Келесі кезекті биге берейік
Би: «Қолшатыр биі»
Ортаға қыздарымызды шақырайық.

Жүргізуші: Келесі кезекті тақпақтарға берейік
Нұрмайса
Тіл үйірген алмұртпын
Таңсығымын бар жұрттың
Жақсы өсіре алмайды
Қараса егер салғырт кім.

Ұлан
Күзді күтіп жатамын
Жиып нәрді бойыма
Асқабақпын, жараймын
Қыстай сақтап қоюға.

Шиемін мен шиемін
Піскенше тон киемін
Бала келсе қасыма
Басымды мен иемін.
Аль - Тахир
Күзде дала жаурайды,
Көкте бұлттар аунайды.
Бұтағынан үзіліп,
Жапырақтар саулайды.
Сафия
Ән салыңдар күліңдер
Жайнап гүлдей жүріңдер.
Күздің тойын тойлайық
Би билейік, ойнайық.
Сұлтанби
Күзім-ау, күзім-ау,
Мінезің бұзық – ау
Жаңбырың сіркіреп,
Келгенің қызық – ау.

Жүргізуші: Қане, балалар, осындай молшылық күз айында бір ойын ойнап жіберейік. Ол ойын «Кім жылдам?» деп аталады. Ойынның шарты бойынша ұлдар бір себетке көкөкністерді жинайды, ал қыздар екінші себетке жемістерді жинайды.
Жүргізуші: Келесі кезекті тақпақтарға берейік

Інжу
Көрініп еліме
Күндері мереке.
Келді ғой жеріме
Күз дейтін мереке

Мұхтар
Жеміс мол теретін
Күз дос екен бізбенен
Бәрін тауып беретін
Жомарт екен күз деген

Әсия
Думан толы асқарлы
Күз мезгілі басталды.
Күз әуені кеп жетті,
Әнге бөлеп жастарды.

Хамза
Сап - сары ғып даланы,
Бояпты ғой күз деген.
Құстар қанат қағады,
Қоштасқандай бізбенен.

Сұлтан
Бақшаларда тізіліп
Қаперсіз мен жатамын
Қабат — қабат киініп
Қырыққабат атандым

Арсен
Жапырақта тасалап,
Өскен жері бақша – бақ.
Күрең қызыл шіркін –ай,
Оның аты- құлпынай.

Жүргізуші: Келесі кезекті әнге берейік
Ән: «Күз, күз, күз»

Алтын күз: Керемет! Қандай тамаша! Балалар менің басқа да, бүлдіршіндерге баратын уақытым болыпты. Мен енді кетейін, сау болыңыздар балалар! Келесі кездескенше!
Жүргізуші: Алтын күздің бізге арнап әкелген жемістерінен дәм тататын уақыт болған сияқты. Ал, бүгінгі «Алтын күз» мерекесіне арналған ертеңгілігіміз аяқталды. Сіздерге күздей молшылық, Алтындай ден саулық тілейміз.
Келесі кездескеше, сау болыңыздар!

МӘҢГІЛІК ЖАСА, ҚЫРАН ЕЛІМ ҚАЗАҚСТАНЫМ...

Абдуллина Нұршат Кылышбековна

Ақтөбе қаласы, «Смарт Білім» мектеп-гимназиясының қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі

Тәрбие сағатының мақсаты:
Оқушыларды Отан сүйгіштікке, адамгершілікке, Отанына, халқына адал қызмет етуге, елінің Туын, Елтаңбасын, Әнұранын қастерлеп, құрметтеуге, халқының тегін, тарихын білуге тәрбиелеу.
Құндылықтар: Рухани-адамгершілік
Қолданылған әдіс –тәсілдер: Ауызша журнал, «түртіп алу»әдісі, ассоциация
Тәрбие сағатының барысы:
1 кезең Жаңа ақпарат.
(Гимн ойналады)
Бейне материалға назар аударайық!
(Оқушылар көрсетілген бейнематериалдағы мәліметтер туралы өз ойларымен бөліседі)
Мұғалім: Біздер тәуелсіз қазақ елінің ең жас ұландарымыз. Сондықтан өз жерімізді, өз елімізді әкелер мен аталарымыз сияқты қадірлеуге,сүюге қорғауға тиіс екенімізді естен шығармайық.
Отан –жерім, Отан - суым,
Отан қуат, Нәр береді..
Отан - ұран, Отан - туым,
Отан мәңгі гүлденеді – демекші, тәуелсіздігіміз тұғырлы болып, еліміздің символы – мемлекеттік рәміздерді қастерлеп, құрметтеу бәріміздің міндетті парызымыз болып саналады. 4 маусым - ҚР мемлекеттік рәміздер күні. 2007 жылы 4 маусымда Астана қаласында ҚР мемлекеттік рәміздерінің 15 жылдығына арналған «Менің Қазақстаным» республикалық жастар форумында Президент Н.Ә.Назарбаев сөйлеген сөзінде: «Мемлекеттік рәміздер –еліміздің егемендігі мен тәуелсіздігін паш ететін нышандар. Бұл рәміздер біздің мемлекетіміздің өткені, бүгіні мен болашағы арасындағы сабақтастықтың жарқын бейнесі.
Мемлекеттік рәміздер - халқымыздың рухын, ұлттық салт-санасын, қаһармандығы мен даналығын, болашаққа үмітін, арман - тілегін жеткізетін ерекше құнды белгілер. Желбіреген аспан түстес байрағымыз халқымыздың арманын асқақтатып, қыран бүркіттей елімізді аспан әлемінде қалықтап тұр» деп атап көрсетті
2кезең Ауызша журнал
(түртіп алу стратегиясы бойынша жұмыс жасау)
А) Журналымыздың бірінші беті: Тұңғыш Президент.
1991 жылы 16 желтоқсанда Қазақстан тәуелсіз республика болып жарияланды.
1991 жылы 1 желтоқсанда Қазақстанның ел басшысы - Президенттің сайлауы болды. Тұңғыш Президент болып Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев сайланды.Ата Заңымыз бойынша мемлекет басқарушысы – Президент. Латын тілінен аударғанда «президент» сөзі «алдында отырған» деген мағынаны білдіреді.
Б) Журналымыздың екінші беті: Еңселі Елтаңба.
Мемлекеттік елтаңбаның авторлары танымал суретшілер Жандарбек Мәлібеков пен Шота Аман Уәлиханов.
Қазақта «Шаңырағың биік, керегең кең, босағаң берік болсын» деген тілек сөз бар. Елтаңба авторлары осы сөздерді басшылыққа алған. ҚР Елтаңбасы көгілдір түстің үстіне салынған шаңырақ бейнесінен тұрады. Одан жан-жаққа күн сәулесі тәрізді уықтар тарайды. Шаңырақ пен уықтар біздің Отанымызда тыныштықта жарасымды өмір сүріп жатқан көптеген халықтардың бірлігін көрсетеді. ҚР Елтаңбасының бір бөлігі ертедегі қанатты тұлпар. Елтаңбаның жоғарғы жағындағы бес бұрыш – бақытты өмірге жол сілтейтін жарық жұлдыздың белгісі. Төменгі жағындағы «Қазақстан» деген жазу республиканың атын көрсетеді. Масақ Отанымыздың байлығы іспеттес.

В) Журналымыздың үшінші беті: Тұғырлы туымыз.

Егер де Туға тұтас зер салсаң, автордың оны жасағанда үлкен мазмұнды ойластырғаны байқалады. Ол жер жүзінде әлемге нұрын шашқан Күн сәулесі астында қияға қанат қаққан қыран - тыныштық пен баянды өмірдің белгісі, ал ою-өрнек тудың қай елдікі екенін аңғартады.

Тудың авторы – Шәкен Оңдасынұлы Ниязбеков белгілі монументші - суретші. Біздің туымыз – көгілдір түсті, тік төртбұрышты мата. Ол бірлік пен аман - есендікті көрсетеді. Оның қақ ортасындағы сәулесін шашқан алтын Күн – тыныштық пен байлықтың белгісі.

Қазақ халқы сонау ерте заманнан бері қыранды киелі, қасиетті құс деп есептеген. Туда қыранның орын алуы тәуелсіздік алған Қазақстан қыран сияқты биікте болсын, қыран сияқты ғұмыры ұзақ болсын деген ойдан туған. Тудың сабын бойлай ұлттық ою-өрнек салынған тік жолақ қазақ елінің өзіндік сипатын, танымдық бейнесін көрсетеді.

Г) Журналымыздың төртінші беті: Асқақтаған Гимн.

Кез келген мемлекеттік рәміздердің ең маңыздысы – Әнұран. Әнұран мемлекеттің салтанатты әні. Ол халықты әйгілі етеді. Оның сөздерінде халықтың мыңдаған жылғы тарихы, бүгінгі өмірі мен келешек арманы айтылған. Әнұранды түрегеліп ,жүректің тұсына қолдарын қойып айтады. Бұл өз мемлекетіне деген құрметті көрсетеді. Халық өмір салтын бүгінгі тіршілігі мен келешек армандарын, мың жылғы тарихын осы әнге сыйғызған.

Мемлекеттік Әнұранның авторы Шәмші Қалдаяқов, сөзін жазғандар Жұмекен Нәжмеденов, Нұрсұлтан Назарбаев.

Алғашқы рет ҚР Әнұраны ретінде «Менің Қазақстаным» әні 10 қаңтарда 2006 жылы, Елбасын ұлықтау рәсімінде орындалды. Бұл Әнұранның сөзі республикамыздың барлық халықтарының жүрегіне жақын, жұрттың бәрінің көңілінен шыққан, терең отаншылдық сезімдегі ән.

1.«Отан» деген сөзге ассоциация жасау.
«Ойланайық, пікірлесейік»

2.Ел рәміздері-еріндік нышаны дегенді қалай түсінесіңдер?
(ой - пікірлерін тыңдау)

3кезең Сұрақ-жауап

1.Төлқұжатта, туу туралы куәлікте, орта білім туралы аттестатта құжаттарда бейнеленген ... (Елтаңба)

2.Президент резиденциясында, Үкімет үйінде ілулі тұрады..... (Ту)

3.Республика, облыс, аудан көлеміндегі маңызды салтанатты мәжілістерде орындалады. .....(Әнұран)

4. Қазақстан тәуелсіздігін бірінші болып таныған мемлекет ... (Түркия)

5. Мемлекеттік рәміздер күні (4 маусым)

6. Мемлекеттік Туда бейнеленген, еркіндікті білдіретін құс (Қыран бүркіт)

7. Мемлекеттік Елтаңбада бейнеленген жануар (Қанатты пырақ)

8. ҚР жаңа Гимні алғаш рет қандай жиында орындалды... (Ел президенттің ұлықтау рәсімінде)

9. Қазақстанның солтүстігінде орналасқан мемлекет?

10.Биылғы жыл қандай тарихи оқиғалармен байланысты. (Ресей)

4кезең Қорытынды:

Ойын: «Туған жерді гүлдендір»

(Балалар алдын ала суреттері жапсырылған түрлі түсті гүлдерді алып, әуен ырғағымен жүріп Қазақстан картасына апарып гүлдерін орналастырады.)

- Балалар, Туған жерді гүлдендірер ұл - қызы міне, сендерсіздер.

Еліміздің келешек тағдыры, Қазақстан ертеңі өз қолдарыңызда. Туған елдеріңді өркениетті мемлекеттермен терезесі тең, керегесі кең ететін сендер. Ол үшін терең әрі жан – жақты білімді болу – міндеттерің. «Туған жер – алтын бесік» - демекші, балалар, бүгінгі сабақта айтылғандарды өнеге етіп, елді, жерді сүюді, қадірлеуді өмірлік мақсат етейік.

Гүлдер суреттері

Кері байланыс: Сабақтағы меңгерген білім, біліктерін тиянақтап, қорытындылау мақсатында «Менің түйгенім» айдарымен жұмыс жасайды.

3 шапалақ, «екі жұлдыз, бір тілек» әдістері арқылы оқушыларды ынталандыру

Балмуханова Назгуль Сергеевна

Ақтөбе қаласы, №3 Шұбаркұдық ЖББО мектебінің қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі

ЭКСПО-2017 КӨРМЕСІНІҢ МАҢЫЗЫ

Оқу бағдарламасына сәйкес оқу мақсаты:	9.2.3.1 мақала, тезистердің құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажырату.
Сабақтың мақсаты:	***Барлық оқушылар үшін:*** Мақала, тезистердің құрылымын анықтайды. ***Көпшілік оқушылар үшін:*** Мақала, тезистердің құрылымы мен ресімделуін сипаттайды. ***Кейбір оқушылар үшін:*** Мақала, тезистердің құрылымы мен ресімделуі арқылы жанрлық ерекшеліктерін ажыратады.

Сабақтың барысы:

Сабақ кезеңі Уақыты	Педагогтің іс-әрекеті	Оқушының іс-әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы Қызығушылықты ояту 5 мин.	**Психалогиялық ахуал:** **Ұйымдастыру кезеңі:** Мұғалім: Мен бақыттымын! Өйткені, Қазақстан деген елде тұрамын. Осы мәтінде ойларыңды жалғастырып айтыңдар	Мен бақыттымын! Өйткені... Оқушылар өз ойларын жалғастырып айтады.	**Мақсаты:** оқушылар бойындағы идея немесе тыңдау дағдыларын дамытуға бағыттау, сондай-ақ барлық оқушыларды қатыстыру арқылы оқыту жағдайларын теңестіру. **Тиімділігі:** оқушылар өз ойларын айту арқылы еліне деген сүйіспеншіліктерін артады, бір–біріне бауырмалдықтары оянады.	
Жаңа сабаққа кіріспе 5 мин	**Ой қозғау.** Біз осындай елде тұрамыз. Біздің еліміздің жетістіктері өте көп. Осындай елде тұратын сіздер бақытты балаларсыздар. Біз дамушы елдер қатарынанбыз. Соның бір жетістігі, мақтанышы ретінде айтар болсақ, ЭКСПО-2017 көрмесі. Осы көрме туралы не білеміз? Барғандарыңыз бар ма? **Слайд. Видио көрсетіледі.** ЭКСПО-2017	Сұрақтарды тыңдап, өз пікірлерін айтады. Бейне материалды	**Мақсаты:** Жылдам әрі функционалды түрде сыни ойлануды дамыту. **Тиімділігі:** оқушының танымдық дағдысы артады. Сонымен қатар оқушыға сабақтың өмірмен байланысын көрсетеді және сабақтың тақырыбы мен мақсатын анықтауға мүмкіндік береді.	АКТ

	   Жаңа сабақтың тақырыбы мен мақсатын айтады. «РРР» әдісі. Тілдік бағдар.Салалас құрмалас сөйлем туралы түсіндіреді. 	қарап, өз ойларын ортаға салады. Тілдік бағдар бойынша мысалдар келтіріп,постер қорғайды.		
Сабақтың ортасы Мағынаны ашу. 28 мин.	Топтық жұмыс.Сұрақтарға топтасу арқылы жауап бер. Оқулықтағы 1-тапсырманы орындатады. ҚБ	ЭКСПО-ның Қазақстанға әкелген пайдасы мен зияны туралы пікір алысады. Пікірлерін салыстырады. Қайсысы басым екенін анықтайды.	Мұғалім оқушыларды **«Бас бармақ»** әдісі арқылы бағалайды. Жарайсың! Жақсы! Талпын! **Дескриптор:** -Пайдасы мен зияны туралы пікір айтады. -Пікір алмасады. **Жалпы – 3 балл**	А4
Жұптық жұмыс	**«РРР» әдісі.** Оқулықтағы 7 -тапсырманы орындатады, қадағалап, бағыт-бағдар береді. **Тәуелсіздік!** Еркіндігім. Қасиеттім. Қастерлім. Өзің барда өзегімде жоқ шер мұң! Кеше сенің келбетіңді арман ғып, Боданына бұғауландық басқа елдің. Бабалардың басын тігіп бәйгеге, Аналардың жанарына жас бердің! Уа, Еркіндік, қош келдің! Өзегімді өртке ораған қоғамда, Өз үйіме өзім өгей болам ба?! Алшаң басып жүре алмаса алты алаш Азаттығым! Қадірің де жоқ онда! …Саған жету қиын болса	Мәтіннің ішінен салалас құрмалас сйлемдерді анықтайды.	Мұғалім оқушыларды **«Бас бармақ»** әдісі арқылы бағалайды. Жарайсың! Жақсы! Талпын! **Дескриптор:** -жасалу жолдарын түсіндіреді. -Сұрақтарға жауап береді. **Жалпы - 3 балл**	Мән мәтін А4

	қаншалық, Сақтап тұру қиынырақ одан да! Алла берген азаттықтың әр сәті-Аманат қой Маған, Саған Оған да! ҚБ			
Жеке жұмыс	**«РРР» әдісі.** 9-тапсырма . **9. 4-тапсырмадағы мәтінді қайта оқып, жазбаша (3-4 сөйлем)** қорытынды дайында. Онда салалас құрмалас сөйлемдер болсын! Мысалы: ЭКСПО әлемдік деңгейдегі жаһандық шара әрі шексіз мүмкіндіктерге толы. «Болашақтың энергиясына» көшуге мүдделілік идеясын елдің өзі көрсете білуі тиіс, ол үшін үкімет біздің елімізде бұл бағыттың тиісті деңгейде дамуы мәселелерімен жұмыс істеуі керек.	Мәтінді қайта оқиды, жазбаша (3-4 сөйлем) қорытынды жазып, дайындайды.	Мұғалім оқушыларды **«Бас бармақ»** әдісі арқылы бағалайды. Жарайсың! Жақсы! Талпын! **Дескриптор:** - мәтінді қайта оқиды -3-4 – сөйлем жазады **Жалпы -4балл**	9-сынып оқулығы Жұмыс дәптерлері
Сабақтың соңы Ой толғаныс. Кері байланыс 7 мин.	Топпен бес жолды өлең шығару. Экспоға ..... қандастарым, ... тіленділер жалғасқанын. Шақырады сендерді! ... халқымыздың болашағын Шақырады сендерді ..... бала Шақырады .....і ұлы дала..... сендерді мәңгі Астана Экспоның тіленділер ..... Туысқандар, бауырлар, Келіңдер ЭКСПО-ға жандастарым..... ЭКСПО-ға ағаларым Болашағы елімнің ..... **Қорытынды: Салалас құрмалас сөйлем.** **«Бағдаршам» әдісі** **Өзін-өзі бағалау.** **Үй тапсырмасы: Эссе**	Өлең ұйқастарын келтіре отырып, өлең құрастырады Салалас құрмалас сөйлем туралы ережені айтып, мысал келтіреді.	Мұғалім оқушыларды **«Бас бармақ»** әдісі арқылы бағалайды. Жарайсың! Жақсы! Талпын! Тақтаға стикермен өз түсінгендерін белгілеп жазады	

Өзін-өзі бағалау парағы Аты-жөні:	Өзіңізді “3” баллдық жүйемен бағалаңыз жоғары–3; орта–2; төмен-1
1-тапсырма:	
2- тапсырма:	
9- тапсырма:	
4- тапсырма:	
Бағалау шкаласы:10 баллдан жоғары – “жетті	

«ҮЗДІК ҚАЛАМ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТАНЫМДЫҚ ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ
REPUBLICAN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL, METHODICAL JOURNAL
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЙ, МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

БІЛІМ САЛАСЫНДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ МЕНЕДЖМЕНТ

Баймуратова Мухаббат Жумабаевна

Ақтөбе қаласы, №11 ЖББОМГ директордың оқу-тәрбие ісі жөніндегі орынбасары

Қазіргі кезде егемен елімізде білім берудің жаңа жүйесі жасалып, әлемдік білім беру кеңістігіне енуге бағыт алуда. Бұл оқу-тәрбие үдерісіндегі елеулі өзгерістерге байланысты болып отыр. Себебі, білім беру парадигмасы өзгерді, білім берудің мазмұны жаңарып, жаңа көзқарас, жаңаша қарым-қатынас пайда болуда. Келер ұрпаққа қоғам талабына сай білім мен тәрбие беруде мұғалімдердің инновациялық іс-әрекетінің ғылыми-педагогикалық негіздерін меңгеруі — маңызды мәселелердің бірі.

Болашақта өркениеті дамыған елдер қатарына ену үшін заман талабына сай білім қажет. Қазақстанда дамыған бәсекеге қабілетті елдің қатарына жеткізетін, терезесін тең ететін ол — білім. Сондықтан қазіргі даму кезеңі білім беру жүйесінің алдында оқыту үрдісін технологияландыру мәселесін қойып отыр. Инновациялық технологияларды меңгеруде мұғалімнің жан-жақты білімі қажет. Қазіргі мектеп мұғалімі: жаңаша ойлау жүйесін меңгере алатын, оқушымен тез тіл табыса алатын, білімді, шебер, іскер болуы тиіс.

Білім беру саласы қызметкерлерінің алдына қойылып отырған міндеттердің бірі — оқытудың әдіс-тәсілдерін үнемі жетілді-ріп отыру және қазіргі заманғы педагоги-калық технологияларды меңгеру. Қазіргі таңда мектеп мұғалімдері инновациялық және интерактивтік әдістемелерін сабақ ба-рысында пайдалана отырып, сабақтың сапа-лы әрі қызықты өтуіне ықпалын тигізуде.

Білім беруде оқушы өзі ізденіп, тақырыпты оқып, түсініп, тақырып аясын кеңейтсе, жолдастарымен ой бөлігіне өз білгенін көпшілікке жеткізе алса, онда ұстаз еңбегінің нәтижесі болғаны, бұрынғы әдепке айналған оқу үрдісінде — оқушы белсенділік көрсетуге тиіс.

Білім беру менеджментінің негізгі мақсаты — білім беру жүйесінің мүмкін-діктерін пайдалану арқылы тиімділігін арттыру. Педагогикалық менеджмент оқу-тәрбие, оқу-таным үдерісінің және білім берудің бүкіл жүйесінің тиімділігін артты-руға бағытталған, оларды басқарудың прин-циптері, әдістері, ұйымдастыру нысандары мен технологиялық тәсілдерінің кешені.

Ұйымдағы менеджмент кешенінің құрамы келесі компоненттерден тұрады: стратегиялық менеджмент, кадрлық менеджмент, технологиялық процестер мен операцияларды басқару, қаржылық менедж-мент, материалдық-техникалық жабдықты басқару, өнімді өткізуді басқару, жылжы-майтын мүлікті басқару, **инновациялық менеджмент** (дамуды басқару), өнім сапасын немесе қызмет көрсетуді басқару.

Инновациялық менеджмент дамуды басқару, өзгермелі жағдайдағы ұйымның тиімділігін жоғарлату мен сақтау үшін қажет. Ол - жаңа өзгерістерді жоспарлау, ұйымдастыру, ынталандыру және бақылау.

Педагогикалық инновация педагогика-лық білімнің ерекше саласы ретінде педаго-гикалық жүйелерді жұмыс күйінен даму жағдайына ауыстырудың тетіктері мен шарттарын зерттейді. Ол педагогикалық неология (педагогикалық жаңалықтарды құру), педагогикалық аксиология (педагоги-кадағы жаңаны қабылдау, бағалау және түсіндіру), педагогикалық праксиология (педагогикалық жаңалықтарды қолдану), инновациялық менеджмент (инновациялық процесті басқару) және өзге де мәселелерді бірыңғай тұрғыдан шешеді.

"Инновациялық қызмет" – инновация-ларды жасау (тудыру, әзірлеу), игеру, пайдалану және тарату жөніндегі кешенді қызмет, яғни бұл инновацияларды жүзеге асыруға бағытталған қызмет. Ол иннова-цияларды,

оқушылардың, педагог кадрлар-дың, ата-аналардың, қоғамның өзара іс-қимылын; материалдық-техникалық, ақ-параттық, бағдарламалық-әдістемелік, кадр-лық, әлеуметтік-психологиялық қамтамасыз ету жағдайларын; қызметтің неғұрлым тиімді нәтижелеріне қол жеткізуді қамтиды.

Мектептің инновациялық менеджмен-ті бүгінде басқарушылық міндеттердің кең спектрін шешуге арналған. Оның міндет-тері-басқару объектісін тану және түрлен-діру міндеті. Таным мен түрлендіруге ықпал ететін нақты міндеттердің ішінде деректерді жинау және өңдеу, басқару шешімдерін әзірлеу, басқарылатын процесті қалыптас-тыру және дамыту, тікелей орындаушылар-дың трансформациялық қызметін ұйымдас-тыру және т.б. міндеттерді бөліп көрсетуге болады. Білім беру мекемесіндегі инновациялық менеджмент мұғалімдердің инновациялық қызметке дайындығын қолдау және білім беру мекемесін дамыту үшін жағдайларды қамтамасыз етуге бағытталған басқару технологияларын жүзеге асыруды қамтиды.

Адами қасиеттерді дамыту, бала бойына сіңіру мен қалыптастыруда мұғалімнің алатын орны ерекше десек, мектеп басқарушылары мұғалімнің қоғамдағы белсенділігін арттыру үшін кәсіптік мәртебесі және әлеуметтік беделіне, шығармашылығына көңіл бөлулері керек.

Әрбір білім беру ұйымының міндеті - білім алушының тұлғалық үйлесімді қалып-тасуы, функционалды сауаттылығы мен бә-секеге қабілеттілігінің дамуы үшін қолайлы, жалпыадамзаттық, ұлттық құндылықтарға негізделген білім беру ортасын құру.

Бұл міндетке қол жеткізу үшін менед-жмент ғылымындағы басқарушылық еңбек функцияларын қолданамыз: жоспарлау, ұйымдастыру, мотивация және бақылау. Аталған функциялар коммуникация және шешім қабылдау үдерістерімен біріктіріледі. Әр функцияларға тоқталсақ:

- жоспарлау саясат пен мақсаттарды анықтау, оларға жету жолдарын сипаттайды;
- ұйымдастыру – еңбекті біріктіру және бөлу, міндеттерді, жауапкершілікті бөлу, құрылымды таңдау;
- мотивация (ынталандыру) – жұмысшыларды мақсаттарға жетуге қозғау;
- бақылау-нәтижелерді тексеру, сан-дық көрсеткіштерді, сапаны тексеру, ауытқуларды жою бойынша шешімдер қабылдау.

Осы тұрғыда орыс педагогі К.Д.Ушинский айтқандай, қазіргі заман талабына сай, әр мұғалім, өз білімін жетілдіріп, ескі бірсарынды сабақтардан гөрі, жаңа талапқа сай инновациялық технологияларды өз сабақтарында күнделікті пайдаланса, сабақ тартымды да, мәнді, қонымды, тиімді болары сөзсіз. Бұл жөнінде Қазақстан Республикасы «Білім туралы» Заңының 8-бабында «Білім беру жүйесінің басты міндеттерінің бірі – оқытудың жаңа технологияларын енгізу, білім беруді ақпараттандыру, халықаралық ғаламдық коммуникациялық желілерге шығу» және "Педагог мәртебесі туралы" Қазақстан Республикасы Заңында: «...білім алушылар мен тәрбиеленушілердің өмірлік дағдыларын, құзыреттерін, дербестігін, шығармашылық қабілеттерін дамыту» басты назарда болатыны атап көрсетілген.

Мектеп қызметін басқару мектеп бас-шының мәдениетіне, оның технологиялары мен құндылықтарды құру, меңгеру және ал-ға жылжыту қабілеттеріне тікелей қатысты.

Адам ресурстарын басқару - мектеп басшыларына жеке және ұйымдық дағдыла-рын, білімдерін және қабілеттерін дамытуға көмектесу үшін негіз болып табылады. Ол басшы қызметкерлерді оқыту, мансаптық өсуі, өнімділікті басқару және дамыту, коучинг, тәлімгерлік, сабақтастықты жоспарлау, негізгі қызметкерлерді анықтау, оқытуға көмек және ұйымды дамыту сияқты мүмкіндіктерді қамтиды.

Қазіргі кездегі білім беру сапасы білімгерлердің түрлі қызметтер саласындағы проблемаларды өз бетінше шешу мүмкіндігін қамтамасыз ететін қалыптасқан *түйінді* құзіреттілік түріндегі білім беру нәтижелері бойынша тілдің, мәдениеттің, қарым-қатынас саласы ерекшеліктеріне сәйкес жеке тұлғалық, әлеуметтік және кәсіби қарым-қатынас жағдайларында метапәндік құзіреттілік танытуға қабілетті болу жетістіктерімен

түсіндіріледі. Метапәндік тәсіл білімнің пәндік түрін дамытудың үздік дидактикалық-әдістемелік үлгілерін өзіне таңдап жинақтаған. Осылайша, *метапәндік тәсіл* пәндер бойынша жеке-жеке берілетін білімнің қазіргі тәжірибесінен әлемді тұтас бейнелі қабылдауға, метақызметке көшуді қамтамасыз етеді. Оқу іс-әрекетінің жанжақтылығы пәнаралық, метапәндік сипатқа ие; тұлғаның жалпы мәдени, тұлғалық, танымдық дамуы мен өзін-өзі дамытуының тұтастығын қамтамасыз етеді. *Әмбебап оқу іс-әрекеттері* оқу мазмұнын меңгеру және оқушының психологиялық қабілеттерін қалыптастыру кезеңдерін қамтиды.

Әмбебап оқу іс-әрекеттері - жаңа әлеуметтік тәжірибені саналы және белсенді түрде беру арқылы субъектінің өзін-өзі дамыту және өзін-өзі жетілдіру қабілеті; білімгердің мәдени бірегейлігін, әлеуметтік құзіреттілігін, төзімділігін, жаңа білім мен іскерлікті өз бетімен меңгеруге қабілетін, оның ішінде осы процесті ұйымдастыруды қамтамасыз ететін іс-қимыл жиынтығы.

Метапән – стандарттық білім мазмұнымен ғана шектелмей, әр пән сабақтарының ғылыми мазмұнын жүйелеп, талдап, саралап, зерттеу жүргізіп, өзіндік ой тұжырым жасауына және өзіндік іс-әрекетінің қалыптасуына, шығармашыл дамуына негіз болатын инновациялық әдіс.

Мектебімізде инновациялық бағытта жұмыс істейтін мұғалімдер саны артып ке-леді. Мектеп ұстаздары оқытудың жаңа инновациялық әдіс-тәсілдерін өз тәжірибесінде тиімді қолданады, олар - оқу-тәрбие үдерісін ұйымдастырудың әрі жүргізудің катализаторлары. Кез-келген істі жүзеге асыруда оның бағдарламасы құрылады. Ал мектепті дамыту бағдарламасы проблеманы жүйелі шешу үлгісі бола алады. Осылайша мұғалімдердің қызметіне, көңіл-күйіне, қызметкерлердің мәнсаптық өсуіне, олардың болашақ жоспарларын талқылауға оң көзқарас танытып отырудың нәтижесінде мектебімізде жағымды психологиялық ахуал қалыптасып, білім сапасы жыл сайын артуда.

Білім беру технологиялары оқушы үшін жұмыс істеуі тиіс. Басқарудағы барлық мүмкіндік, күш-жігер шәкірттің ойдағыдай өсіп-жетілуіне жұмсалуы тиіс. Бүгінгі оқушының елдің ертеңгі азаматы екені басты ұстаным болуы шарт.

Бүгінгі қоғамның талаптарына сәйкес алдыңғы қатарлы мектептерде инновациялық үрдіс жақсы дамып келеді Бұл дегеніміз – мектептегі оқу үрдісіне білім берудегі әлемдік озық істердің енгізілуі. Осы жаңалықтың ену нәтижесінде көптеген мектеп білім саласын едәуір жақсартты.

Білім саласындағы инновациялық менеджментінің тиімділігі артып, нәтижесі көріне берері сөзсіз.

Қолданылған әдебиеттер:

1. Бөрібекова Ф.Б., Жанатбекова Н.Ж. Қазіргі заманғы педагогикалық технологиялар. Алматы: 2014.-360 б.

2. Құрманалина Ш., Мұқанова Б., Ғалымова Ә., Ильясова Р. Педагогика. Астана: Фолиант, 2012.-656 б.

3.Тұрғынбаева Б.А. Дамыта оқыту технологиялары. — Алматы, 2000.

4.Модернизациялық жетілдіру: дүниежүзілік тәжірибе және қазіргі Қазақстан// Республикалық ғылыми-практикалық конференция: баяндамалар және баяндамалардың тезистері-Алматы, 1995.-171 б.

Бримова Айгуль Мырзабаевна

УПРАВЛЕНИЕ ШКОЛОЙ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

Зам. директора по УВР КГУ СШГ №11 г.Актобе

Важной задачей в организации управления является определение ее политики в деятельности. Образовательная политика должна быть направлена на обеспечение доступности образования, на совершенствование и развитие современного школьного образования.

Процесс управления всегда имеет место там, где осуществляется общая деятельность людей для достижения определенных результатов. Поскольку школа – социальная организация, и она представляет собой систему совместной деятельности людей (педагогов, учащихся, родителей), то в настоящее время целесообразно перевести все процессы в новое состояние на основе использования присущих этой системе объективных законов, систематического, планомерного, сознательного и целенаправленного взаимодействия субъектов управления различного уровня в целях обеспечения эффективной деятельности образовательной организации.

Основными приоритетами деятельности современной школы являются: формирование у школьников ключевых компетентностей; формирование физически здоровой личности, приобщение обучающихся к ведению здорового образа жизни; усиление воспитательного потенциала школы; укрепление материально-технической базы школы; повышение качества образования.

Как было сказано выше, одним из важных условий повышения качества образования в современной школе является уровень профессиональной компетентности учителя, который должен находиться в постоянном и непрерывном развитии. Это может быть реализовано, если методическая работа обеспечивает целенаправленное, непрерывное, личностно-ориентированное повышение профессиональных компетентностей учителя и содействовать его переводу на саморегулируемый процесс. Администрация школы должна создавать условия профессионального роста педагогических кадров, так как развитие школы невозможно без личностного и профессионального развития его персонала. Ни для кого не секрет, что в современном обществе изменился социальный состав родителей и контингент учащихся, изменился заказ родителей. При этом педагоги почувствовали необходимость в прохождении профессиональной переподготовки, овладении новыми педтехнологиями и информационными в том числе; изучении психологии, современных воспитательных программ; поиска новых форм работы с родителями; развития дополнительного образования, сохранения и укрепления здоровья детей. Но как показывает практика, достичь этого бывает достаточно сложно.

Пути решения данной проблемы в школах мы видим:

1. В овладении педагогами личностно-ориентированными технологиями, методом проектов через посещение курсов, через семинары, творческие отчеты, через участие в творческой деятельности по плану самообразования в соответствии с единой методической темой.

2. в изучении педагогами современных воспитательных программ через посещение курсов, семинаров, через участие в творческой деятельности.

3. в прохождении педагогами плановых курсов повышения квалификации и профессиональной переподготовки.

4. в создании условий для сохранения и укрепления здоровья детей, для этого продолжать работу по овладению здоровьесберегающими технологиями.

5. в развитии дополнительного образования через организацию новых курсов, кружков, через систему внеурочной деятельности, через элективные курсы.

6. в применении новых форм работы с родителями, в совершенствовании

психолого-педагогического просвещения родителей и т.д.

Решение данных задач определяет требования к учебно-воспитательному процессу, в рамках которого осуществляется обучение и воспитание учащихся. Администрация школы проводит мониторинг, координирует и регулирует образовательно-воспитательный процесс и усилия учителей, обеспечивая их соответствующей информацией и создавая условия для эффективного обучения и воспитания учащихся и профессионального роста самого учителя.

В условиях происходящих преобразований характер процесса управления обучением, воспитанием и развитием личности стал ориентироваться на конечные результаты, что предполагает поиск путей обновления принципов, методов, содержания управления.

Мы придерживаемся подхода, в котором управление школой рассматривается как взаимодействие администрации, трудового коллектива, учащихся, родителей, общественности, различных организаций и ведомств по реализации познавательных, воспитательных целей и целей развития учащихся на основе решения кадровых, материально-финансовых, организационных, педагогических и других задач. Решая эти задачи, по сути, мы создаем условия для организации учебно-воспитательного процесса. Решение каждой из перечисленных задач осуществляется на основе: анализа; принятия управленческого решения; целеполагания; планирования и прогнозирования; организации исполнения; контроля; руководства.

В решении этих и многих других вопросов большую роль призван сыграть управленческий контроль, являющийся составной частью учебно-воспитательного процесса и существенно влияющий на его результативность.

Роль управленческой деятельности очень высока. Она обеспечивает нормальный процесс развития человека – как полноценной личности. Сущность комплексного управления подготовкой учащихся заключается в единстве решения задач совершенствования учебно-воспитательного, учебно-познавательного процесса, научно-исследовательской работы и ученического самоуправления.

Бурбаева Гульнура Саламатовна

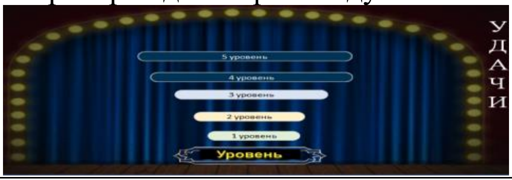
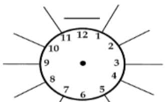
ПОЧЕМУ СТАЛ ВОЗМОЖЕН ВИЗИТ САМАНТЫ СМИТ В СССР?

Учитель история КГУ "Средняя школа-гимназия №9" г.Актобе"

Цели обучения в соответствии с учебной программой	9.3.2.4 выделять интеграционные и дезинтеграционные процессы в мире после окончания холодной войны; 9.3.1.4 оценивать роль личности в истории
Цели урока	выявить интеграционные и дезинтеграционные процессы в мире после окончания холодной войны; оценить роль личности в истории

ХОД УЧЕБНОГО ЗАНЯТИЯ

Этап урока/ Время	Действия педагога	Действия ученика	Оценивание	Ресурсы
Организационный момент урока	Орг момент. Приветствие. Тренинг «Говорящие ручки» 	Участвуют в тренинге	Устная похвала учителя	Карточки Презентация

5 мин 2мин 3мин	«белая» - здороваются; «желтая» - хлопают по плечу; «зеленая» - соприкасаются локтями Проверка д/з. Игра «Подумай-ка» 	Отвечают на вопросы игры «Подумай-ка»	Форматив-ное оценивание: 2б	Презентация Учебник «Всемирная история»
Вызов 3 мин 7мин	Эпиграф урока *«Иногда я всё ещё с беспокойством думаю, не станет ли следующий день последним... Но я уверена: чем больше людей будут задумываться о судьбах мира, тем скорее победит мир на планете»* «Путешествие в Советский Союз» Саманта Смит Выход на тему урока и цели. Совместно с учащимися формулируют тему, цели урока и критерии оценивания. Индивидуальная работа учащихся Задание №1: Заполните схему дезинтеграционных процессов и определите главную проблему международных отношений. 	Ученики читают эпиграф урока и задумываются над темой урока Ученики обсуж-дают, высказы-вают свои точки зрения и озвучи-вают тему урока и цели урока Дескрипторы: Классифицирует ключевые собы-тия дезинтегра-ционных процессов; -Заполняет схему -Определяют одну главную проблему меж-дународных отношений	Устная похвала учителя «Сэндвич» по дескрипторам. Критерии оценивания: определяет причины и последствия дезинтеграционных процессов 1979-1985 гг.; 3б	Презентация Учебник «Всемир-ная история» 8-9 класс, часть 2 Н.А. Алдабек, К.Н. Макашева, К.И. Байзакова Алматы «Мектеп» § 13,14
Осмысление 20 минут 2мин 2 мин	Раздать карточки Задание №2. Работа с источниками. 1 часть. Индивидуальная работа ученика **Письмо Саманты** Уважаемый мистер Андропов, Меня зовут Саманта Смит. Мне десять лет. Поздравляю Вас с Вашей новой работой. Я очень беспокоюсь, не начнётся ли ядерная война между СССР и Соединёнными Штатами. Вы собираетесь проголосовать за начало войны или нет? Если Вы против войны, скажите, пожалуйста, как Вы собираетесь помочь предотвратить войну? Вы, конечно, не обязаны отвечать на мой вопрос, но я хотела бы знать, почему Вы хотите завоевать весь мир или, по крайней мере, нашу страну. Бог создал Землю, чтобы мы все вместе жили в мире и не воевали. Искренне Ваша, *Саманта Смит* *«Дорогая Саманта!* *Получил твое письмо, как и многие другие, поступающие ко мне в эти дни из твоей страны, из других стран мира.* *Мне кажется – я сужу по письму, – что ты смелая и честная девочка, похожая на Бекки, подружку Тома Сойера из знаменитой книги твоего соотечественника Марка Твена. Эту книгу знают и очень любят в нашей стране все мальчишки и девчонки.* <...> *Советские люди хорошо знают, какая ужасная и разрушительная вещь война. 42 года тому назад нацистская Германия, которая стремилась к господству надо всем миром, напала на нашу страну, сожгла и разорила многие тысячи наших городов и сел, убила миллионы советских мужчин, женщин и детей.* <...> *Мы хотим мира – нам есть чем заняться: выращивать хлеб, строить и изобретать, писать книги и летать в космос. Мы хотим мира для себя и для всех народов планеты. Для своих детей и для тебя, Саманта.* *Приглашаю тебя, если пустят родители, приехать к нам, лучше всего – летом. Узнаешь нашу страну, встретишься со сверстниками, побываешь в интернациональном лагере детворы – в Артеке на море. И сама убедишься: в Советском Союзе все – за мир и дружбу между народами.* *Спасибо за твое поздравление. Желаю тебе всего самого хорошего в твоей только что начавшейся жизни.* *Ю. Андропов»*	Заполняют карточку, выбирают пару для совместной работы Дескрипторы: - Читают текст - Выделяют информацию, которая поможет составить ответ на проблемный вопрос; -Оформите ответ в творческой форме на листочке А4;	 ФО: 3б Критерии оценивания: определяет причины и последствия	Тетрадь, ручка, презентация Карточка, раздаточ-ный материал, А4 Текст писем:

7мин 9 мин	Стратегия «Посол» - Исследовательская работа 1 вопрос: «США» Почему Саманта написала письмо Ю.Андропову? 2 вопрос: «СССР» Какая реакция на письмо Саманты последовала со стороны Ю.Андропова? 3 вопрос: «Факты». Проанализируйте, какие факты содержаться в письмах? 4 вопрос: «Холодная война». Выделите из письма Саманты аргументы, которые доказывают процесс дезинтеграции и интеграции. 2 часть.Работа по сингапурской структуре Clock buddies. «Саманта Смит приглашает на свидание», т.е. со своими ответами пересаживаются к своей паре и объясняют содержание	Выбирают на свой выбор один вопрос и отвечают на него опорными символами 	писем Саманты Смит и Юрии Андропова ФО: 2б Критерии оценивания: определяет причины и последствия писем Саманты Смит и Юрии Андропова	1. Письмо Саманты Смит. 2. Ответ Ю. Андропова. Электронная энциклопедия и справочник о С. Смит и Ю.Андропове
Конец урока 5мин 3мин Рефлексия 2 мин 1 мин	Закрепление: Аргументируйте свою точку по формуле ПОПС:Саманта Смит - посол доброй воли?! П – *позиция* - «Я считаю, что…», «На мой взгляд…» О – *объяснение (или обоснование)* – «Потому что …» П – *пример* - «Я могу это доказать это …», «В качестве примера…» С – *следствие (или суждение)* - «Исходя из этого, я делаю вывод о том, что…» Метод ноутбука. Учащимся раздается макет ноутбука, на котором должны указать свое понимание темы и оценивание себя. Домашнее задание: Составьте автобиографию Саманты Смит как исторической личности.	Дескрипторы: -Высказывает свою точку зрения о Саманте; -Дает объяснение своей позиции; -Приводит не менее двух примеров – аргументов в защиту своей позиции; -Делает вывод. Описывают понимание темы и качество урока, и указывают баллы Записывают домашнее задание	Устная похвала учителя Самооценивание+ оценивание учителя= среднее арифметическое Выставление баллов	Презентация, учебник Макет ноутбука

USING GAMING TECHNOLOGIES IN ENGLISH LESSONS IN ELEMENTARY SCHOOL

Бртаева Жанара Кусмановна

Ақтөбе облысы, Хромтау қаласы №7 Хромтау мектеп–гимназиясы ағылшын пәні мұғалімі

Hello! My name is Zhanara Brtayeva. I've been working at Gymnasium School №7 in Khromtau Aktobe Region. I'm an English teacher. I've been teaching children of different ages for about 6 years. I thing it's great, I really enjoy doing it. So in fact I wouldn't think of working anywhere else. And today I have prepared a report on the topic of Using gaming technologies in English lessons in elementary school.

You may be wondering, why bring games and play into learning? Is it really a good idea? We often think of play as something children should do outside the classroom, just for fun. But games are used in the classroom too. Teachers use games for a fun start to the lesson, to practice vocabulary and grammar, or to practise language in 'real-world' situations through role-play.

Students often are very enthusiastic about games, but precisely for that reason, some older students may worry that games are too childish for them. Teachers need to explain the purpose of the game in order to reassure such students that there is such a phenomenon as «serious fun.» Also, older students can be involved in modifying and even creating games. Furthermore, adults have long participated in games on radio and television, not to mention the fact that popular board games, such as Monopoly, are played by adults. As with other learning activities, teachers need to pay careful attention to the difficulty level of games. Part of the appeal of games lies in the challenge, but if the challenge is too great, some students may become discouraged.

Disclosure of the concepts of playing educators, psychologists different schools can identify a number of general provisions:

* Game is an independent view of developmental activities for children of different ages.
* Children play is the most free form of their activity, which is perceived, studied the world, opens a wide scope for personal creativity, activity, self- knowledge, self- expression.
* Game- the first stage of the child, the primary school of his behavior, and equitable regulatory activity of younger schoolchildren, adolescents, young people, changing their goals as they mature students.
* Game is practice development. Children play because evolve and develop, because they're playing.
* Game- the freedom of self-discovery, self-relying on the subconscious mind and creativity.
* Game- the main sphere of communication between children; it solved the problem of interpersonal relations, human relations experience is gained.

Using games and the ability to create speech situations cause learning readiness, desire to play and socialize. The game gives students the opportunity not only to express themselves, to act, but also the opportunity to experience and empathize.

The game provides an emotional impact on students, activates, reserve abilities of the individual. It facilitates the acquisition of knowledge, skills and abilities, contributes to their actualization. Educational game exercise helps strengthen, consolidate, monitor and adjust the knowledge, skills, training and teaching creates clarity in the study of particular material. It creates the conditions for an active mental activity of its members.

Game task containing a training mission, stimulates intellectual activity of students, teaches predict, investigate and verify the correctness of decisions or hypotheses. It is an indicator for student success in mastering the academic discipline, representing one of the forms and reports, and self- control students. Educational game fosters a culture communication and creates the ability to work in a team and with the team. All this determines the function of educational games as a means of psychological, social, psychological and pedagogical influence on personality.

Due to an increasing demand for the game of creative activity, finding ways and means updating existing knowledge and skills. The game creates intransigence templates and stereotypes. It develops memory and imagination, influences the development of emotional and volitional side of personality, teaches to manage their emotions, to organize their activities. The game is able to change the attitude of students to a particular phenomenon, the fact issue.

The game by the nature very close to real- life situations, and sometimes inseparable from them. The game focuses on a group activity that fully meets the needs a modern technique. It also can be easily transformed into different forms of individual activity, allowing each student to try yourself in a particular role and show individual abilities.

Due to the nature of the sign game provides opportunities for the development of communication skills. The need to comment on their own and others actions that interact within a group object, disagree, to express their opinion is the basis for the development of verbal skills and communication strategies is necessary for initiation and maintenance of intercultural dialogue.

Communication in the process of joint activity that has personal significance for each participant in this activity, we create the conditions for a strong jump in the level of motivation of language learning, speech and communication.

In my opinion, the technique of using gaming techniques in teaching foreign languages developed mainly in didactics of early learning (for preschool, elementary school age). Application of game technologies for learning a foreign language is effective not only at school age, but also in relation to an adult audience. Should pay attention to games, implying elements of competition between individual teams, intellectual games (crossword puzzles, bingo, puzzles) and, especially, the role- play.

Effect game is based on such a mechanism as involuntary memorization memory. In the game, students are scored unconsciously that did not seek to remember. In this sense we can speak of the dependence on memory activity, during which it occurs. The game is the very activity that creates emotionally stimulating interest and contributes to involuntary memorization.

On this basis, we can say that gaming technology teaching methods ac imps to teach students to be aware of the reasons for its teachings, its behavior in the world and in life, to form their own goals and programs of independent activity, finding ways and means updating existing knowledge and skills. The game ……

It develops memory and imagination, influences the development of emotional and volitional side of personality, teaches to manage their emotions, to organize their activities.

On this, I want to finish my report, thank you!!!

«ҮЗДІК ҚАЛАМ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТАНЫМДЫҚ ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ
REPUBLICAN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL, METHODICAL JOURNAL
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЙ, МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

МАТЕМАТИКА САБАҒЫНДА ФУНКЦИОНАЛДЫҚ САУАТТЫЛЫҚТЫ ДАМЫТУ

Бикирова Лаззат Беккожиевна

Ақтөбе облысы, Ойыл ауданы Саға мектеп-балабақшасы математика пәні мұғалімі

Мақсаты: Жалпы білім беретін мектептерде Қазақстан Республикасының зияткерлік, дене және рухани тұрғысынан дамыған азаматын қалыптастыру ортаға белсене араласуға баулу.

Функционалдық сауаттылық:

Бұл өмір бойы үнемі алынған барлық білім мен дағдыларды пайдалану мүмкіндігі ,яғни функционалдық сауаттылық, ол тек мектепте ғана емес, белгілі бір сабақтарда ғана емес сонымен қатар өмір бойы қалыптасады. Алған білімді қайта өңдеу, түсіндіру, содан кейін нақты өмірлік жағдайларда қолдану.

Сабақ барысы: Ұйымдастыру.Топқа бөлу

І кезең қызықты тапсырмалар

1-тапсырма. Үш рет кесу арқылы, ірімшікті қалай тең 8 бөлікке бөлуге болады?

2-тапсырма

М әріпінің қабырғаларындағы дөңгелекшелердің ішіне 1-ден 9-ға дейінгі цифрлар жазып әр қабырғадағы сандардың қосындысы тең және барынша аз болатындай етіп, сандарды қалай орналастыруға болады

Жауабы: Әрбір қабырғасында қосындысы 13 шығатындай етіп орналастырамыз.

3-тапсырма Бірдей әріптерді тең сандармен алмастырамыз. **АБ*В=ААА**

Жауабы: **АБ*В=АА** 37*9=333

4-тапсырма Қонақтардың 16-сы қымыз, 19-ы шұбат, 14-і айран ішті. 7- кісі қымыз да, шұбат та ішті, 4 қонақ қымыз да,айран да ішті, 6 кісі шұбат та айран да ішті. Ал 2 қонақ қымызда, шұбат та, айран да ішті. Тек қана шұбат ішкен қанша адам?

Жауабы: Тек қана шұбат ішкен 8 адам

ІІ кезең ұшқыр ой

1-тапсырма

Бөтелкеде, стаканда, құмырада, банкада сүт, лимонад, квас, су бар. Су мен сүт бөтелкеде емес.

Лимонад құйылған ыдыс құмыра мен квас құйылған ыдыстың арасында. Банкаға құйылған лимонад та су да емес. Стакан банка мен сүт құйылған ыдыстың қасында. Қандай сұйық қай ыдысқа құйылған.

Жауабы: Сүт құмыраға, лимонад бөтелкеге, квас банкага, су стаканга құйылған.

2-тарсырма

Қасқыр мен түлкі олжаларына түскен 1 себет балықты бөліп жемекші болды. Есепті нашар білетін қасқыр ол балықтарды бөле алмаған соң, түлкіге бөлуді тапсырды. Сонда түлкі былай бөлді:

1-еуі саған,	2-еуі маған,
3-еуі саған,	4-еуі маған,
5-еуі саған,	6-ауы маған,
7-еуі саған,	8-і маған,
9-ы саған,	10-ы маған.

Қасқырда неше балық болды? Түлкіде неше балық болды?

3-тапсырма

Асханаға тамақтануға келген балаларды екі-екеуден отырғызсақ, бір үстел жетпей қалады. Ал үш-үшеуден отырғызса, екі үстел артылып қалады. Асханадағы балалар саны нешеу және үстел саны нешеу?

4-тапсырма

Аулада тұрған әртүрлі көліктердің (жеңіл машина, мотоцикл, велосипед) дөңгелектерінің саны – он болды. Аулада неше жеңіл машина, мотоцикл, велосипед тұр?

ІІІ кезең кубик-рубик

Әр топтан 2 оқушыдан шығып кубиктерді құрастырады.

IV-кезең лездік сұрақтар

1-тапсырма

Проценттің анықтамасы

А) Санның жүзден бір бөлігі

Б) Санның жартысы.

В) Санның төртен бір бөлігі.

С) Санның тұтас бөлігі.

2-тапссырма

Дәлелдеуді қажет етпейтін қағида:
А) Теорема.
Б) Анықтама.
В) Аксиома.
С) Формула.
3-тапсырма

Наутрал санның минус бір дәрежесі неге тең?
А) теріс санға
Б) нөлге
В) сол санға кері санға
С) бүтін санға
ҚОРЫТЫНДЫ.

Заманауи мектеп өзінің функцияларын жүзеге асырудың әртүрлі жолдарын іздейді, оның бірі – инновация. Инновация – жаңалық, өзгеріс. Тарихи тұрғыдан алғанда, жаңалық әрқашан салыстырмалы. Ол белгілі бір тарихи сипатқа ие, яғни «өз уақытынан» бұрын пайда болуы мүмкін, содан кейін ол қалыпты жағдайға айналуы немесе ескіруі мүмкін. Мектебіміздің педагогикалық іс-әрекетінің инновациялық бағдары мұғалімдерді оқыту мен тәрбиелеу тәжірибесінде педагогикалық жаңалықтарды жасау, меңгеру және пайдалану процесіне қатыстыруды және мектепте белгілі бір инновациялық ортаны құруды көздейді.

Мектебіміздің инновациялық іс-әреке-тінің мақсаты – дәстүрлі жүйемен салыстырғанда оқушы тұлғасын сапалық жағынан өзгерту, іс-әрекетке түрткі болу, алынған ақпаратты өз бетінше шарлау, шығармашылық, дәстүрлі емес ойлау қабілетін дамыту, баланың күрделі заманауи әлемге бейімделуіне ықпал ету. Мұның барлығына ақыл-ой әрекеті мен қарым-қатынас қажеттілігіне бағытталған инновациялық технологияларды қолдану арқылы қол жеткізуге болатыны сөзсіз, мұнда мұғалім тек лектор ғана емес, сонымен қатар оқытушы-сценарист, режиссер, серіктес ретінде де әрекет етеді. Әрине, мектептің жұмыс жоспарын құруда белгілі бір қиындықтар болды, мұғалімдер тарапынан түсініспеушіліктер болды. Сондықтан белгілі бір нәтижеге жету үшін мектепте білім беру мазмұнын жаңарту, жаңа педагогикалық технологиялар мен әдістерді енгізу, оқу-тәрбие процесін ұйымдастыруға инновациялар енгізу, білім беруді ұйымдастыру сияқты бірнеше бағытта инновациялық іс-шараларды жүргізуді жөн көрдік. Мұғалімдердің зияткерлік-шығармашылық іс-әрекеті, оқушылардың интеллектуалдық-шығармашылық іс-әрекетін ұйымдастыру, инновациялық педагогикалық жобалар мен бағдарламаларды жүзеге асыру, мектеп имиджін құру, қолайлы білім беру ортасын құру жұмыстары. Бүгінгі таңда Қазақстан Республикасында ең танымал орта білім беретін оқу орындары – гимназиялар мен лицейлер, оқу пәндерін тереңдетіп оқытатын мектептер, оларға қабылдау көбінесе конкурстық әдістеме негізінде жүзеге асырылады. Инновациялық және дәстүрлі мектептер арасында мынадай елеулі айырмашылықтарды анықтауға болады, бұл білім беру мекемесін басқару әдістемесінде, педагогикалық ұжымға, білім берудегі инновацияларға, білім беру мазмұнына және т.б Білім беру жүйесінде белгілі бір тенденциялар мен қатынастар бар. Білім беру жүйесінің даму деңгейі мен түрін, халықтың білім деңгейін, әр түрлі оқу орындарындағы студенттердің санын, оқу орындарының түрлерінің әртүрлілігін, білім берудің сипаты мен кеңдігін сипаттайтын жүйелік байланысты параметрлер туралы

айтуға болады. көрсетілетін қызметтер, оқытушылар құрамы мен басқару және консультативтік қызметпен айналысатын тұлғалардың саны, білім беру бағдарламалары мен жобаларының құны[2]. Қазіргі әлемдегі білім берудің даму жолы мен қозғаушы күштерін нақтырақ елестету үшін білім саласына әсер ететін кейбір тұрақты заңдылықтарды қарастыру қажет [3]. Жаһандық тенденциялар тиімді жұмыс істеуі үшін қызметкерлердің жарты-сынан көбі арнайы білімі бар адамдар болуы тиіс білімді қажет ететін салалардың өсуін қамтиды; үздіксіз білім беру жүйесіне кіретін маман сіңіре алатын ғылыми-техникалық ақпарат көлемінің қарқынды өсуі; шығармашылық қызметтің құндылығын арттырған компьютерлендіру; мәдениет пен ғылым саласында еңбек ететін адамдардың санын арттыруға мүмкіндік беретін материалдық өндірістегі еңбек өнімділігінің өсуі; халықтың әл-ауқатын арттыру, білім беру қызметіне тиімді сұраныстың артуына алып келеді. Соңғы жылдары елімізде де, шетелде де білім беру беделінің табиғи өсімі байқалады. Уақыт талабына сай, Батыс елдеінің көпшілігінде жоғары білімді дамытуда білім беруді демократияландыру, іргелендіру, ізгілендіру, ізгілендіру, компьютерлендіру тенденциялары қалыптасты. Мұғалімдер мен оқушылар алдағы уақытта мектепті дамыту бағдарламасын жүзеге асыруда, шығармашылықпен жұмыс істейтін мұғалімдерді қолдауда, қабілетті және дарынды балаларды олимпиадаға тартуда, конкурстық қозғалыста, жобалау және ғылыми-зерттеу жұмыстарында, баспа ісін дамытуда, басқа оқу орындарымен өзара әрекеттесуде көре-ді. Өмір білім берудің алдына бұрынғыша жұмыс істеу арқылы шешілмейтін жаңа міндеттер қоюда. Сондықтан мектеп инновациясының білім берудегі стратегиялық бағыттардың біріне айналуы ғажап емес. Қазақстанда инновацияның қалыптасуы негізінен жалпы ғылыми-техникалық прогрес концепциясы шеңберінде жүзеге асты. Инновацияларды салыстырмалы түрде дербес зерттеу пәні ретінде анықтау өндірісті автоматтандырудың әлеуметтік салдарын зерттеуден, психологиялық кедергіні жеңу мәселесі туындаған кезден басталды.

Қазақстандағы инновациялық білім беру саясатының басымдылығына қарамас-тан, әлі де көптеген шешілмеген мәселелер бар: инновациялық жүйеде инновацияларды практикалық енгізумен байланысты маңызды элементтер жетіспейді; бюджеттік қолдау ынталандыру шараларымен нашар толықтырылған; таңдалған басымдықтар нақты шаралармен бірге жүрмейді; Инновациялық саясат әлі жүйелі емес, ол ғылым мен техника, өндіріс және білім саласындағы әрекеттерді біріктірмейді.

Көптеген мектептер өздерінің инновациялық саясатын, яғни сұранысты құрудағы бастаманы қамтамасыз ететін зерттеулерді жасай бастады. Ол ғылыми әзірлемелер әлемінде жақсы бағдарлауды, қызметкерлердің жылдам өзгерістерге сезімталдығын және көптеген ұсыныстармен бетпе-бет келгенде ең жақсы таңдау жасай білуді талап етті. Инновацияларды талдау және жеделдету мамандары пайда болды. Содан бері инновациялық процестер барған сайын өзекті зерттеу пәніне айналды. Біздің зерттеулеріміз көрсеткендей, инновациялық жоғары мектептердің қалыптасуы мен дамуының әлеуметтік-экономикалық факторлары мыналармен тікелей байланысты: біріншіден, жоғары сапалы білім беру үшін әлеуметтік дамудың қажеттіліктері; екіншіден, оқушылардың функционалдық сауаттылығын дамыту қажеттілігімен, яғни. қазіргі өзгермелі әлеуметтік-экономикалық жағдайларға бейімделу қабілетімен; үшіншіден, оқушылардың және олардың ата-аналарының қызығушылықтары мен бейімділіктерін қанағаттандыру, жеке ерекшеліктерін ескеретін неғұрлым тиімді білім беру жүйесінде.

Зерттеу барысында біз бір оқу орнын-да аталған инновацияларға әрекет етудің әртүрлі формалары болуы мүмкін деген қорытындыға келдік, сонымен қатар олар бүкіл педагогикалық ұжымның пікірлерінің ауқымын көрсете алады. Сондықтан да білім беру мекемесінің инновациялық жұмыс режиміне көшуі түптеп келгенде жалпы ұжымның пікіріне ғана емес, сонымен бірге олардың әрқайсысының ұйым жұмысын қайта құрылымдау процесіне нақты қатынасы мен қосқан үлесіне де байланысты.

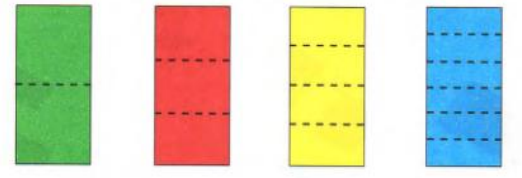
Докина Жансая Зинуллаевна

САННЫҢ БӨЛІГІН ТАБУ ЖӘНЕ БӨЛІГІ БОЙЫНША САНДЫ ТАБУ

Ақтөбе облысы, Темір ауданы Бабатай ауылы Бабатай негізгі орта мектебінің бастауыш сынып мұғалімі

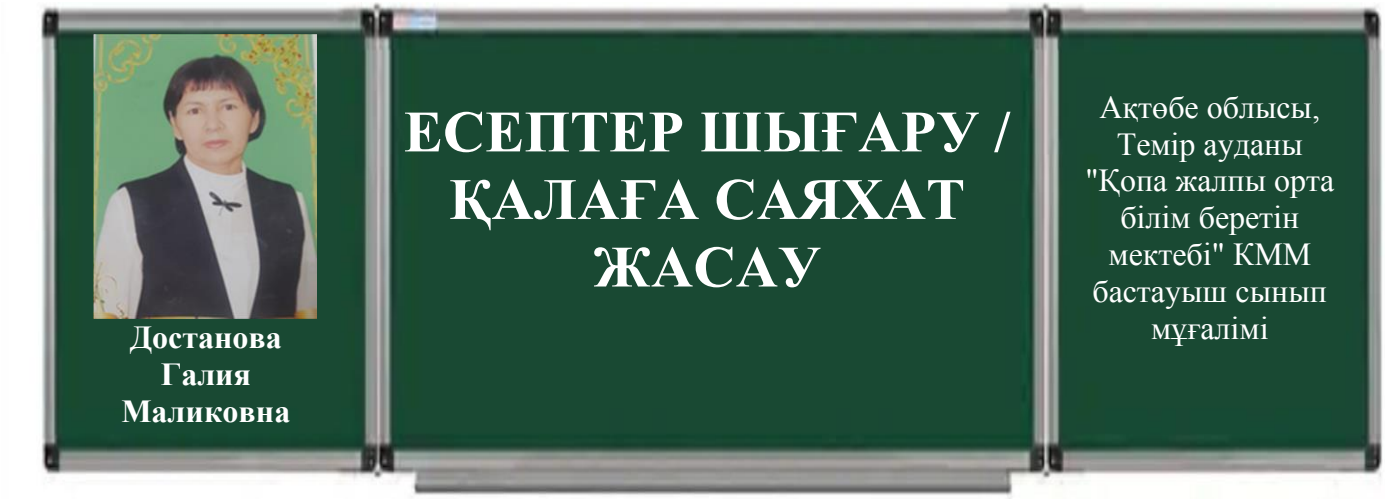
Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаттары	3.3.1.3.Санның бөлігін табу, бөлігі бойынша санды табуды үйрену, есептер шығару, теңдеулер шешу 3.1.1.6 жай бөлшектерді оқу, жазу; бөлімдері бірдей жай бөлшектерді көрнекілік қолдану арқылы салыстыру
Сабақтың мақсаты	Санның бөлігін табу, бөлігі бойынша санды табуды үйрену,есептер шығару, теңдеулер шешеді Жай бөлшектерді оқу, жазу; бөлімдері бірдей жай бөлшектерді көрнекілік қолдану арқылы салыстырады
Құндылықтарды дарыту	Қазақстанның Тәуелсіздігі және Астана» Мәңгілік ел құндылықтарына құрмет көрсету, Тәуелсіздігімізді дәріптеу

Сабақтың барысы

Сабақтың кезең уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Сабақтың басы 5 минут	**Ынтымақтастық атмосферасын және өздеріне сенімділік қалыптастыру.** **Дос**тармен бірге жүреміз, Бірге ойнап - күлеміз. Бірге сабақ қараймыз Міне, біздер қандаймыз! Үй тапсырмасын сұрау. а) 24 : 4 · 1 = 6 сағат 24 : 8 · 1 = 3 сағат 24 : 6 · 1 = 4 сағат 24 : 3 · 1 = 8 сағат. **Оқу материалын жариялау** **«Ротека» әдісі арқылы сабақты мақсатын ашу**	Ширату жаттығуларын жасайды. Сұрақтарға жауап береді. Тақырыпты ашады **Дескриптор:** -үй тапсырмасын тексереді.	«Бағалау шеңбері» Әр алған балдарына бөлшектің бір бөлігін бояп отырады.	Слайд
Сабақтың ортасы 10 мин	**ФС 2 - тапсырма Жеке жұмыс** **Оқулықпен жұмыс** **«Шах –мат» әдісі** **Нұсқау.** 4 бірдей жолақ дайында. Жолақты бүктеу арқылы төменде көрсетілген бөліктерге бөл. Бөлшектерді өсу ретімен жаз. 	Жолақ дайындайды. - Тапсырма орындайды.	**Бағалау критерийі** Санның бөлігін табу, бөлігі бойынша санды табуды үйрену, есептер шығару, теңдеулер шешеді **-Дескриптор:** - Бөлшектерді дұрыс тауып,	Оқулық дәптер

	Ж: 1/6,1/4,1/3,1/2. Ә) Сөйлемдерді толықтыр. Бөлік саны көп болған сайын, әр бөлік соншаға тең болады. Санның бөлігін табу үшін, осы санды берілген бөлік санына бөлу қажет. Бөлігі бойынша санды табу үшін, бөлікке сәйкес санды көбейту қажет. 8*8=64		өсу ретімен жазады-1балл. -Санның бөлігін табады-1 балл -Бөлігі бойынша санды табады-1 балл.	
3 мин	**Математикалық сергіту.** 9. Біздің үйде Гүлжан, Меруерт және Лаура тұрады. Мен кеше Гүлжанды және Меруертті көрдім. Олардың біреуінің жасы 9-да, екіншісі 8-де. Бүгін Меруерт пен Лаураны көрдім. Олардың біреуінің жасы 10-да, екіншісі 9-да. Кім қанша жаста?	Балалар бірге орындайды	Жарайсыңдар	
10 мин	**4 тапсырма Жұптық жұмыс.** **«Өз бөлшегіңді ал» әдісі** **Нұсқау** Есепте. 45-тің 1/5 бөлігі - 45:5=9 48-дің 1/6 бөлігі - 48:6=8 10см-бұл 20-ның жартысы. 10*2=20 **ЕБҚО тапсырма** 3см- бұл 12-нің ширегі. 3*4=12 табады 45:9×1= 10×2= 45:9×1= 3×4 =	Сандардың квадратын тауып, өсу/кему ретіне қарай жазады **Дескриптор:** - өрнектердің мәнін табады.	**Дескриптор**: - Сандардың квадратын тауып, өсу/кему ретіне қарай жазады - 1 балл. **ҚБ** әр дұрыс жауапқа 1 ұпай	
10 мин	**ҚБ 5,6 тапсырма Жұптық жұмыс.** **«Өз бөлшегіңді ал» әдісі** **ОДД: білу, түсіну, қолдану** **Нұсқау** Есепті шығар. **1 жұп** А)Жөндеу керек-54 к Жөнделгені-?, 1/6 бөлігі Ш:54:6=9 Ж:9 кітап жөнделді. Ә) Ш:20:2=10 Ж:үшінші сыныптан 10 оқушы. **II жұп** Б) Ш:8*4-8=24 Ж:әлі 24 көшет отырғызу керек. В) Ш:9*3=27 Ж: сыныпта 27 оқушы. **ЕБҚО тапсырма** Ұзындығы мынандай кесінді сыз: А) 1дм-дің жартысы; Ә) 1-дм-дің 1/5 бөлігі.	Есепті шығарады. кесінді сызады.	**Бағалау критерийі** Жай бөлшектерді оқу, жазу; бөлімдері бірдей жай бөлшектерді көрнекілік қолдану арқылы салыстырады - **Дескриптор**: - Есептің шешуін, жауабын шығарады-2 балл -Ұзындығын анықтап, кесінді сызады-1 балл.	Оқулық
5 мин	**7,8 тапсырма** **«Торт» әдісі** **Нұсқау:Есепті шығар** Ірімшік тең бөліктерге бөлінді. Егер оның бір бөлігінің массасы белгілі	Ірімшіктің барлық массасын есептейдіТең	**Дескриптор**: - Ірімшіктің бар-лық массасын	

	болса, онда ірімшіктің барлық массасы қанша болады? А) 2кг*4=8кг ә) 1кг*8=8кг б) 3кг*3=9кг Ірімшік туралы осындай есептер құрастырып көріңдер. **ЕБҚО тапсырма** Теңдеулерді шеш. 1000-x=35+6*8 81:y=63:7 1000-x=83 81:y=9 x=1000-83 y=81:9 x=917 y=9 1000-917=35+6*8 81:9=63:7 83=83 9=9 x*8=100-(4*9) x*8=64 x=64:8 x=8 8*8=100-(4*9) 64=64	еудің шешімін табады, тексереді	есептейді-1 балл. -Теңдеудің шешімін табады, тексереді - 2балл	
Сабақтың соңы 2 мин	**Үйге тапсырма:3 мысал** **Кері байланыс** **«Үш қадамдық сұхбат»** әдісі -Сабақтың ең маңызды тұсы? -Не қызықты болды? -Бүгінгі алған біліміңді қай жерде қолданасың?	Кері байланыс береді	Шкаладағы ұпайларды есептейді.	Байланыс парағы

Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаттары	1.5.1.4 санды бірнеше бірлікке арттыру, кеміту, айырмалық салыстыруға берілген есептерді талдау және шығару, кері есептер құрастыру және шығару.
Сабақтың мақсаты	Есептің сәйкес сұлбасын таңдау Қосу мен азайтудың белгісіз компоненттерін табуға берілген есептерді талдау
Сабақ барысы	

Сабақтың кезеңі/ уақыты	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурс-тар
Сабақтың басы (3 мин)	**Ұйымдастыру кезеңі:** **Психологиялық ахуал орнату.** «Ақ тілек. Әсем күлкі» -Көңіл-күйіңіз қалай? -Керемет! (Қолдарын көтереді) -Сабаққа дайындықтарың қалай? -Тамаша! (Алақандарын шапалақтайды.) -Ынталарыңыз қалай? -Ғажап!(қолдарын көтереді) -Ендеше сабағымызды бастайық! -О,о,о (Бас бармағын көтереді)	Оқушылар сабаққа назар аударады. 	мадақтау	Интер-бел сенді тақта
Сабақтың ортасы (5 мин) **14 мин**	**«Ой қозғау»** **«Мектеп аялдамасы»** Суретке қара. Есепті шығар Сабақтың тақырыбы мен мақсатын хабарлау Есептер шығарасың. **«Әкімшілік аялдамасы»** **2-тапсырма** **Жұптық жұмыс** **«Біліміңді қолдан» әдісі** Есепті шығар **Дескриптор:** - есептің сұлбасын таңдайды -сұрағын анықтайды -есептің шешу амал таңбасын таңдайды -өрнек құрып, мәнін есептейді -есептің жауабын жазады	Сурет бойынша есепті шығарады 1. есептің сұлбасын таңдайды 2.сұрағын анықтайды 3. есептің шешу амал таңбасын таңдайды 4.өрнек құрып, мәнін есептейді 5.есептің жауабын жазады 	Мадақ-тау	Ламинат Маркер, тақта Оқулық №2, 25-бет Қалам-сап Үлестір-мелі қағаз-дар Мен дайын-мын таяқ-шасы.
Сергіту сәті **2 минут** **14мин**	**«Мұз айдыны »аялдамасы** **«Әке мен ана саябағы» аялдамасы** **2- тапсырма**	Музыка ырғағы мен қимылдар салады. Бір таңбалы, екі таңбалы сандардың құрамын табады. 	 Мадақта-ма	Сурет Оқулық №3, 25-бет Дәптер қаламсап

	Жеке жұмыс **«Сен зерттеушісің» әдісі** Есепті шығар **Дескриптор:** - есептің сұлбасын таңдайды -сұрағын анықтайды -есептің шешу амал таңбасын таңдайды -өрнек құрып, мәнін есептейді -есептің жауабын жазады **«Мәдениет үйі » аялдамасы** **«Ойлан ,жұптас бөліс» әдісі** **4 тапсырма Топтық жұмыс** ЕҚБ Сыныптағы үлкен заттарды көзбен өлшеп көр. Олардың көлемі туралы айт. (шкаф, парта, терезелер) Сызғышпен қолыңдағы заттарды (қаламсап, қарындаш) өлше Дискриптор: -Таспаның ұзындығын өлшейді -Түсі бір дей таспаларды салыстырады -Нәтижесін жазады	 1. есептің сұлбасын таңдайды 2.сұрағын анықтайды 3. есептің шешу амал таңбасын таңдайды 4.өрнек құрып, мәнін есептейді 5.есептің жауабын жазады 1.Таспаның ұзын-дығын өлшейді 2.Түсі бірдей таспа-ларды салыстырады 3.Нәтижесін жазады 	 	Оқулық №4 25-бет
Сабақтың соңы **Рефлексия 7 мин**	**Саяхат жасай отырып әр аялдаманың тапсырмасын орындау.** **Кері байланыс** Есеп қандай бөліктерден тұрады? Есептің берілуін қалай көрсетуге болады? Кері есеп дегеніміз не? **«Бармақ» әдісі (Бағалау)** 	Сұрақ жауап беріп, қорытынды шығарады Бүгінгі сабақтан алған білімдерін сабақ бойына орындаған тапсырмасының нәтижесіне қарай «Бармақ »әдісі арқылы бағалайды	Мадақтау Жарайсың!, Керемет! Жақсы! Талпын! 	

«ҮЗДІК ҚАЛАМ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТАНЫМДЫҚ ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ
REPUBLICAN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL, METHODICAL JOURNAL
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЙ, МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

ОСОБЕННОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ АКТИВНЫХ МЕТОДОВ ОБУЧЕНИЯ ПРИ ИЗУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

Дауленова Наргиз Алмазовна

Учитель английского языка Средняя школа – гимназия №11 г.Актобе

Система образования в нашей стране постоянно совершенствуется. Это связано с развитием экономики, изменениями в политической и социальной сферах общественной деятельности и т.д. Одной из главнейших целей образовательного процесса является обеспечение эффективного обучения, повышающего учебную мотивацию и активизирующего познавательную деятельность учащихся. Реализация данной цели не возможна без внедрения активных методов обучения в систему образования.

Под активными методами обучения в педагогической науке понимаются такие приемы и методики, которые позволяют активизировать познавательную и творческую деятельность обучающихся в процессе приобретения новых знаний, умений и навыков.

Изучение иностранного языка достаточно сложный процесс, который отличается от ряда школьных дисциплин совокупностью таких требований, как чтение, восприятие на слух, говорение и письмо на другом языке.

Применение активных методов обучения при изучении иностранных языков в условиях общего образования позволяет сделать образовательный процесс интересным, ярким, креативным, необычным. Такие уроки легче усваиваются и хорошо запоминаются учащимися. Однако далеко не все предлагаемые современной педагогической наукой методики активного обучения одинаково полезны и легко применимы в образовательной деятельности.

Чаще всего в практике общего образования используются следующие методы активного обучения:

1. *Обучение в сотрудничестве* (cooperative learning). Данный метод предполагает объединение учащихся в подгруппы при решении задач, поставленных педагогом. При этом задачи ставятся каждому обучающемуся индивидуальные, с учетом его психологических особенностей. Эффективность такого обучения связана с возможностью каждого ученика принять участие в едином процессе, принять на себя ответственность за общий результат и при этом реализовать индивидуальные способности..

2. *Метод проектов,* который реализуется через представление учащимися индивидуальных проектов по самостоятельно выбранной теме. Способ ее изложения и презентация так же выбираются учащимся. «Проектная методика позволяет вести индивидуальную работу над темой, которая вызывает наибольший интерес у каждого участника проекта, что, несомненно, влечет за собой повышенную мотивированную активность учащегося».

3. *Методы проблемного обучения*, который реализуется через постановку проблемной ситуации перед учащимися. Однако данный метод будет эффективным тогда, когда у учащихся уже есть некоторая база знаний. Например, на уроке английского языка, после изучения ряда слов, педагогический работник может дать задание написать письмо другу с

использованием новых слов. «Проблемная ситуация представляет собой познавательную трудность, для преодоления которой обучаемые должны приобрести новые знания или приложить интеллектуальные усилия. Проблемные ситуации могут быть объективными (ситуация задается учителем) и субъективными (психологическое состояние интеллектуального затруднения при решении поставленной проблемы)».

4. *Кейс-метод (анализ конкретных ситуаций)*. Суть его заключается в том, что обучающимся предлагают осмыслить реальную жизненную ситуацию. Например, применительно к уроку английского языка можно предложить осмыслить пройденную тему в контексте ее значения для современного общества. Это могут быть темы следующего типа: «Телевидение в нашей жизни», «Какие достопримечательности мировых столиц вы хотели бы посетить?» и т.д.

5. *Игровые методы*, такие как деловая игра, ролевая игра, игра имитация и т.д. Игра является естественной деятельностью для детей школьного возраста, поэтому именно данному методу принадлежит преимущество в использовании для активизации познавательной деятельности обучающихся. «Игра – мощный стимул к овладению иностранным языком и эффективный прием в арсенале преподавателя иностранного языка. Использование игры и умение создавать речевые ситуации вызывают у обучающихся готовность, желание играть и общаться.

Игры в процессе обучения иностранным языкам в зависимости от целей урока можно подразделить на следующие виды: *Лексические игры, Развивающие игры, Логические игры, Командные игры*. Инновационной игрой в этом блоке является квест. Квест-технологии в образовательной деятельности применяются относительно недавно, но уже успели завоевать популярность среди других активных методов обучения. Сущностью квеста является последовательное решение задач на пути к достижению цели. Квест является приключенческой игрой, в основе которого заложено разгадывание ребусов и загадок. Игры такого типа позволяют активизировать все познавательные процессы учащихся, все органы чувств, мышечную активность, социальные процессы в классе, раскрывают потенциал и возможности учащихся. В качестве примерных заданий на пути к цели можно назвать следующие: прочитывание слов с помощью зеркала, составление подсказки из ряда перемешанных слов, подбор антонимов или синонимов к найденному словарному «ключу», разгадывание ребусов из иностранных слов и т.д. При составлении квест-урока необходимо соблюдать четкую регламентацию: соответствие теме учебного плана, заранее разработанная система оценивания, временные ограничения, доступность и понятность темы для учащихся, наличие элементарной словарной базы.

Таким образом, применение игровых методов обучения, на наш взгляд, является наиболее целесообразным при изучении иностранных языков.

Применение данных методов позволяет повысить интерес учащихся к предмету, активизировать мышление, разнообразить словарный запас, развивать память, коммуникативные навыки и социальные взаимоотношения.

Таким образом, несмотря на разнообразие и очевидную значимость активных методов обучения, каждый из них имеет определенные условия применения, которые необходимо учитывать при внедрении в образовательную деятельность. Кроме этого, существует регламентация процесса общего образования государственным образовательным стандартами, в связи с чем, каждое учебное занятие должно соответствовать предписанным нормам и правилам.

«ҮЗДІК ҚАЛАМ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТАНЫМДЫҚ ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ
REPUBLICAN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL, METHODICAL JOURNAL
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЙ, МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

Есмаганбетова Карлигаш Даутбаевна

Ақтөбе қаласы, Алға ауданы Алға мектеп гимназиясының математика пәні мұғалімі

САНДЫ ТЕҢДІКТЕР.ТУРА САНДЫ ТЕҢДІКТЕРДІҢ ҚАСИЕТТЕРІ

Оқу мақсаты:	6.2.2.1тура санды теңдіктердің қасиеттерін білу және қолдану;
Құндылықтарды дарыту	**«Ар-ұят»** құндылығына: Топпен, жұппен жұмыс орындау барысында құрмет, серіктестік және жеке жұмыс орындау кезінде жауапкершілік, шешім қабылдай білу және жауапкершілікті сезіну; достарына,сыныптастарына мейірімділік таныту құндылықтарын дарыту.

Саралап оқыту тапсырмалары

Ұжымдық жұмыс	**Бірлескен жұмыс (1,2 тапсырма)**	**Жеке жұмыс**
Жаңа тақырыптың түсіндірілуі Сабақ мақсаты мен бағалау критерийлерін таныстыру;	Тапсырманы ұсыну және дұрыс жауапты ұсыну арқылы үйрету Бекітуге арналғантапсырмаларды орындату; Тапсырмалардың жауаптарын жазу.	Тапсырманы ұсыну, оқушылар өз бетімен орындауы

Кезең дері	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурс-тар**
Ұйымдастыру Жаңа сабақ	Сәлеметсіздерме! **Бүгінгі сабақта меңгеретініңіз:** -санды теңдіктің анықтамасы мен тура санды теңдіктің қасиеттері. есептер шығару. **Үй тапсырмасын тексеру. Қайталау сұрақтары:** ***«Санды теңдіктер және олардың қасиеттері».*** Тура теңдіктің қасиеттерін қарастыу керек.1. Егер $a=b$ және $b=c$ болса, онда $a=c$. 2.Тура санды теңдіктің екі жақ бөлігіне де бірдей санды қосқанда тура санды теңдік шыға-ды. Егер $a=b$ болса, онда $a+c=b+c$, мұндағы c – кез келген рационал сан. Егер $a=b$ және $c\neq0$ болса, онда $ac=bc$; $a:c=b:c$. Егер $a=b$ және $c=d$ болса, онда $a+c=b+d$. Мысалы, 0,2–2,2=–2 және 3,4=2+1,4 тура теңдіктерін мүшелеп	Амандасады, үй тапсырмасына жауап береді. Тақырып бойынша ресурстарды қарап, танысады №1. Мысалы, 36 =12·3 және 12·3=9·4 болса, онда 36=9·4. №2. Мысалы: 3+4=7, 3+(–2)+4=7+ (–2), 5=5. №3. Мысалы: –12+22= 10, (–12+22)·(–3)= 10·(–3), –30 =–30.		Оқулық Интернет Ресурстары ДК экран
Бекіту тапсырмалары Сабақ соңы	**№764.** Тура санды теңдіктерді таңдап алыңдар: 1) 6+3=1,8· 5 4) $\frac{2}{3}$·6-1=4+1 2) 2,8-9=3,4·2 5) $\frac{1}{8}$ ·8+7=2,4:0,33) 0,9·6+2=10-2,6 6) 1,6+4=0,8·2+4. **В деңгейі** 1) 2-8·0,5=48:(-16); 2) 72:9+3=3,2+2,8; 3) 9,6:1,2=5·0,7+0,9 4) 9·2-8=20·(-2,7) **С деңгейі №773.** 3^2 8; 14,4:0,2; 100–28; 15 1,4; 2^3+13; 8,4:0,4; 2,5 12; 4,5:0,15; 8 3+6. Жеке жұмыс	Оқулықтан тақырыпқа қатысты есептерді шығарады. Таңбалар ережесін қолданады. +(+)=+ -(+)=- +(-)=- -(-)=+	**Дескриптор:** -Берілген санды теңдіктің екі жақ бөлігіне де бірдей санды қосады - Тура сан-	ЖББОМ 6–сыныбына арналған оқулық. Оқулық авторлары: Т.А.Алдамұрато

	1. Берілген теңдіктің дұрыс, дұрыс емес екенін анықта: 5 * 2 + 48 = 59 6 * 3 < 9 8<32 (10 + 4) : 2 = 7 **Рефлексия:Бес бармақ тәсілі**	(-)*(+)=- (+)*(-)=- (-)*(-)=+ (-)/(+)=- (+)/(-)=- (-)/(-)=+ Тақырыпты меңгергенін анықтау	ды теңдік-тің қасиетін пайдалана-ды *«Басбар-мақ» әдісі-мен бір–бі-рін бағалау жүргізі-леді* Кері байланыс	ва, Қ.С.Бай шоланов а, Е.С.Бай шоланов оқулық

Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаттары	4.3.1.1заттың қасиетіне байланысты қолдану аясын анықтау 4.1.2.2 алынған нәтижені оқушы таңдаған формада ұсыну
Сабақтыңмақсаты	**Барлық оқушылар:** заттың қасиетіне байланысты қолдану аясын анықтайды, алынған нәтижені оқушы таңдаған формада ұсынады **Оқушылардың басым бөлігі:**заттың қасиетіне байланысты қолдану аясын анықтайды **Кейбір оқушылар:** заттардың неден жасалғанын және қандай қасиеттері барын зерттеп,анықтайды
Бағалау критерийі	- заттың қасиетіне байланысты қолдану аясын анықтайды - заттардың неден жасалғанын және қандай қасиеттері барын зерттеп,анықтайды

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі /уақыты	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы **1 минут** **3 мин**	Психологиялық ахуал қалыптастыру **Жаңа топ құру «*Сурет таңдау» әдісі бойынша*** *Мына тұрған суреттердің,* *Қажетін таңдап алайық.* *Соған сәйкес топтасып,* *Орнымызды табайық!*	-Сәлеметсіз бе, ұстаздар? Сәлем, құрбы, достарым! Бүгін мәнін ұғайық, Таза зат пен қоспаның! Мөлдір, қатты, жұмсақ па? Бақылаймыз қазір біз. Қасиетін заттардың,		Оқулық 54- 55 беттер Интерб елсенді тақта

№1 3 минут 1 минут №2 5 минут	**Жұмыс ережесімен танысу.** 1.Сабақта бір-бірімізді сыйлаймыз, тыңдаймыз! 2.Уақытты үнемдейміз! 3. Нақты, дәл жауап береміз! 4.Сабақта өзіміздің шапшаңдығымыз, тапқырлығымызды көрсетеміз! 5.Сабаққа белсене қатысып, жақсы баға аламыз! **Алдыңғы білімді еске түсіру. (Ұжымда.)** **«Бір адым» әдісі.** -Денелер қандай болады? -Бір заттан бірнеше дене жасауға бола ма? -Бір денені әртүрлі заттан жасауға ше? -Заттың қасиеттеріне не жатады? ***Оқу мақсатын таныстыру*.** Сабақтың тақырыбы мен мақсатымен таныстырады Күтілетін нәтижені анықтау. **Ой қозғау «Жедел жауап» әдісі** Құрамын анықта. Екі ыдыстағы суды салыстыр. Қай стақандағы судың құрамы таза? Ойыңды түсіндір. *Дескрипторы: Суың құрамын анықтайды. Таза заттың құрамында бір ғана зат, қоспаның құрамында екі не одан көп зат болатынын анықтайды.* Табиғаттағы заттар таза және қоспа деп бөлінеді. Айналадағы заттардың барлығы дерлік қоспа түрінде кездеседі. Қоспа әртүрлі бөлшектерден құралған зат. Мысалы ауа газдардың қоспасы. Күнделікті тұрмыста қолданаын бұйыдар, тағам, киім-кешектің де құрамында әртүрлі заттар болады.	Зерделеуге әзірміз! 1 топ **Қатты** заттар 2 топ **Жұмсақ** заттар 3 топ **Ерігіш** заззар Тапсырманы орындайды -Денелер табиғи және жасанды болады. -Болады. Мысалы ағаштан парта, қағаз, үстел т.б жасалады. -Мысалы сызғышт ы темірен, ағаштан, пластмассадан да жасайды. Түрі, түсі, ерігіштіг, мөлдірлігі, қатты, иілгіш, сынғыш, борпылдақ, тығыз, ерігіш т.б Сабақтың тақырыбы мен мақсатымен танысады Сұраққа жауап беріп, ойларын ортаға салады Таза зат табиғатта өте сирек кездеседі. Ол бір ғана зттан тұрады. Біз таза деп ойлайтын ауызсудың өзішын мәнінде таза емес, оның құрамында түрлі тұздар болады. Ал таза су алу үшіноны арнайы құрылғыда тазартады. Оны тазартылған Дистилденген су деп атайды.	Мадақтау арқылы бағалау Бас бармақ әдісімен бағалау	Суреттер ілінген тақтайша, Әртүрлі суреттер Топ атауы. Қадам бейнелері Екі стаканға құйылған су, үлкейткіш әйнек
№3 **10 мин**	**ТЖ. «Мен зерттеушімін» әдісі Зертте** Қоспаның құрамындағы заттарды бөліп алуға бола ма? Қасиеті өзгере ме? **Дескриптор:**	**1 топ.** 1 Ресурстарды зерделейді. 2.Темір сынықтары мен ағаш ұнтағын араластырады. 3.Темір сынықтарын ағаш үгіндісі арасынан магнит көмегімен бөліп алады.	Смайликтер арқылы бағалау	Ағаш үгіндісі, темірлер, магнит

<table>
<tr>
<td></td>
<td>-қоспаның құрамындағы заттарды бөліп алуға бола ма деген сұрақтың жауабын зерттейді</td>
<td>4. Нәтижені тіркейді.
5.Темір қоспаларды магнит көмегімен</td>
<td></td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td>№4

3 минут

1минут

№5
4 минут</td>
<td>Заттарды араластыру арқылы қоспа дайындауға болатынын анықтайды.
Заттарды қосу арқылы, араластру арқылы қасиеттері өзгергенін анықтайды.
-зерттеу барысын анықтап,тұжырым жасайды)
Саралау: Бұл тапсырмада саралаудың «Қолдану» тәсілі көрініс табады
Жұппен жұмыс.
«Иә, жоқ» әдісі арқылы.
<table>
<tr><th>Жауаптар</th><th>иә</th><th>жоқ</th></tr>
<tr><td>Заттар таза және қоспа болады</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Су қайнаса мұзға айналады</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Таза зат табиғатта өте сирек кездеседі</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Қамыр қатты қоспа</td><td></td><td></td></tr>
</table>
Дискриптор:
-Берілген жауаптарды ретімен белгілейді
-Заттардың қасиетін ажыратады
Саралау: Бұл тапсырмада саралаудың «Диалог және қолдау көрсету» тәсілі көрініс табады.
Сергіту сәті (Су құйылбан ыдыс арқылы)
ҰЖ «Постер» әдісі
Суреттердің көмегімен сұрақтарға жауап бер.
Темірден балғаны қалай жасайды?
Көжені қалай жасайды?
Балмұздак қандай өзгеріске түсті?
Заттардың барлығын қайнату, еріту, балқыту мүмкін бе? Неліктен? Заттардың осындай үдеріске түсуін олардың қасиетіне жатқызуға бола ма?
Дискрипторы:
Заттың қатты күйден сұйық күйге айналу үдерісін анықтайды.
Сұйық заттың булану үдерісін анықтайды.</td>
<td>ажыратып алуға болады.
2 топ.
Лимон қышқылын стақан-дағы сумен араластырады.
2. Лимон еріген суды зерделейді.
3.Лимон қызшылн судан бөліп алуға тырысады.
4. Нәтижені тіркейді.
5.қорытынды жасайды.
Лимон қышқылы сумен араласады. Оны судан бөліп алу мүмкін емес.
3топ
1.Ұнды ыдысқа салады
2.Тұз, су құйып араластырады.
3.Дайын болған қамырды зерелейді.
4.Нәтижені тіркейді.
5.Қорытынды жасайды.
Құрамында әртүрлі заттар барқоспа дайын болды.
Заттардың қасиеті өзгерді
Қажетті заттармен зерттеу жұмысын жүргізіп, сұрақтарға жауап береді.

Суреттердің көмегімен сұрақтарға жауап береді
Оқушылар жұптасып кестедегі жауаптардың ақиқат, жалған екенін анықтап, белгілейді.

Жаттығу жасап, сергиді

1 топ.
Балқу. Темірден жасалған бірнеше заттардың суретін салып,қалай жасалғанын түсіндіру. Заттың қатты күйден сұйық күйге айналу үдерісін балқу деп атайды.</td>
<td>Отшашу арқылы бағалау

Бірін-бірі бағалау</td>
<td>Лимон қышқы лы, стақан, су, қасық

Ұн, тұз, су, ыдыс

Кесте-лер</td>
</tr>
</table>

<table>
<tr>
<td>№6
3 минут

№7
Сабақтың аяғы
3 минут

3 минут</td>
<td>Еру үдерісін анықтайды.
Саралау: Бұл тапсырмада саралаудың «Тапсырма» тәсілі көрініс табады
«Түртіп алу» әдісі. Дәптермен жұмыс.
«Сен білесің бе?»
«Есте сақта» айдарын жазып алу, түсіну
ҚБ тапсырмасы
<table>
<tr><th><u>Заттардың атауы</u></th><th><u>таза</u></th><th><u>қоспа</u></th></tr>
<tr><td><u>Балмұздақ</u></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td><u>Ауыз су</u></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td><u>Көмір</u></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td><u>Шұбат</u></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td><u>Мақта</u></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td><u>Нан</u></td><td></td><td></td></tr>
</table>
Кері байланыс «Тикток» әдісі
Пікірімді жазамын. Тикток!
Досыма хат саламын. Тикток!
Есте сақтап аламын. Тикток!
Ұнап жатса сабағым. Тикток!</td>
<td>2 топ. Қайнау.
Сұйық заттардың жоғары температурада буланууын қайнау деп атайды.

3 топ.Еру. Балмұздақтың құрамын айтып,қандай жағдайда еритінін түсіндіріп, қасиетіне тоқталады

Қара сабын құрамымен танысады, түртіп алады.

Оқушылар ҚБ тапсырмасын орындайды

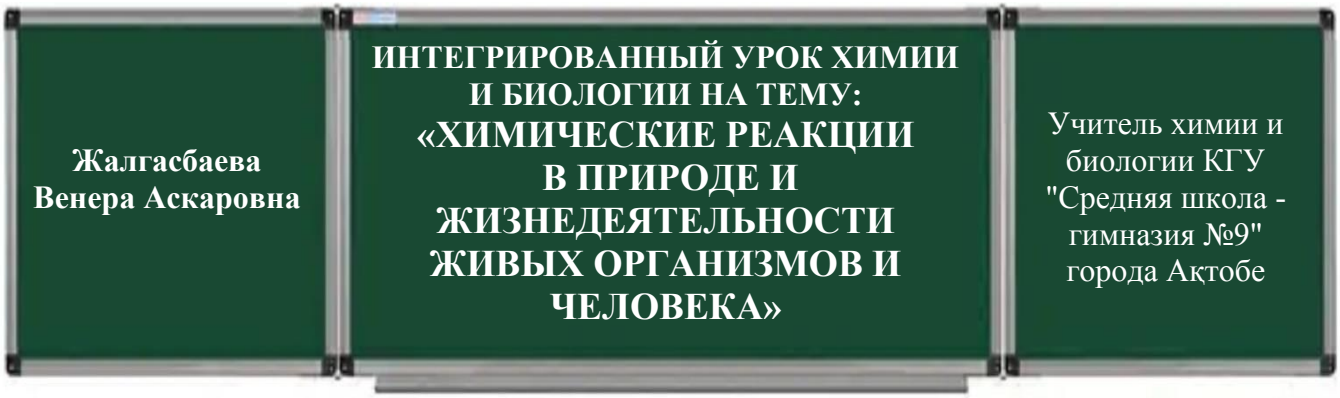
Оқушылар өз ойларын, пікірін айтып, кері байланыс жасайды.</td>
<td>

Стикер-мен бағалау

Қб бағалау</td>
<td>Су құйыл-ған баклажка

Қара сабын

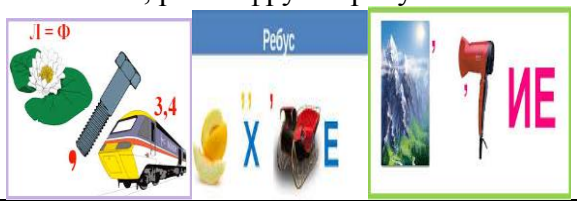
Үйге тапсырма 56-57 бет, түсініп оқу</td>
</tr>
</table>

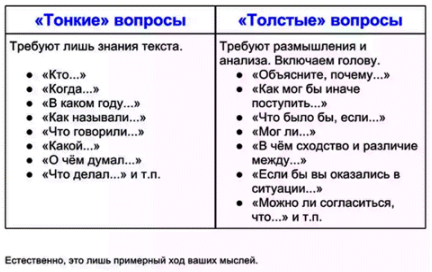

Цели обучения, которые достигаются на данном уроке (ссылка на учебную программу)	8.2.2.2 -описывать химические реакции в природе и жизнедеятельности живых организмов и человека
Цель урока	**Все учащиеся** Называют реакции, протекающие в природе и жизнедеятельности живых организмов и человека **Большинство учащихся** Записывают химические реакции, протекающие в окружающей среде, в природе и в живых организмах, определят продукты данных процессов. **Некоторые учащиеся** Объясняют образование продуктов и протекающие процессы; Объясняют общее между процессами горения, дыхания и гниения.

Критерии успеха	Называет реакции, протекающие в природе и жизнедеятельности живых организмов и человека; Пишет химические реакции, протекающие в окружающей среде, в природе и в живых организмах; Определяет продукты данных процессов; Объясняет образование продуктов и протекание процессов; Объясняет общее между процессами горения, дыхания и гниения.

Ход урока

Этапы урока	**Деятельность учителя**	**Деятельность обучающихся**	**Оценивание**	**Ресурсы**
Организационный этап	Организационный момент. Создание коллаборативной среды. **Упражнение «Улыбка»** **Цель**: эмоционально-психологическое сближение участников. **Ход упражнения:** Давайте улыбнемся друг другу. Пусть сегодняшний урок принесет нам всем радость общения. Сегодня на уроке, ребята, вас ожидает много интересных заданий, новых открытий, а помощниками вам будут: внимание, находчивость, смекалка. - Ребята, приятно видеть ваши лица, ваши улыбки и думаю, что сегодняшний день принесет нам всем радость общения друг с другом. Успехов вам и удач! Повернитесь друг к другу и произнесите доброе слово-пожелание (Я желаю тебе здоровья, я хочу пожелать тебе...) - Что вы чувствовали, когда слышали добрые слова? - Взяв в руки смайлик, покажите, какое у вас настроение: Прием **«В поисках сокровищ».** **Отгадав ребусы, мы узнаем, о чем пойдет речь на нашем уроке.** Обратите внимание на интерактивную доску. На ней изображены ребусы. Посмотрите внимательно, расшифруйте ребусы. 	Показывают решения задач, при возникновении вопросов разбирают с учителем	Интерактив-ное обучение	Диалогическое обучение Саморегулируемое обучение Критическое мышление

	Что объединяет эти процессы? Ответ детей (Химическая реакция). **Формативное оценивание:** учитель поощряет учащихся – похвалой за правильные ответы. Тема урока: «**Химические реакции в природе и жизнедеятельности живых организмов и человека».** Учитель обсуждает с детьми цели урока.			
Изучение нового материала	**I.Изучение нового материала.** ***Стратегия "Групповой Пазл":*** учитель делит класс на группы, а задания — на части, которые дети должны собрать вместе как головоломку. В ходе такой работы возникает позитивная взаимосвязь и взаимозависимость друг от друга и коллективная ответственность за выполняемую работу. Даны явления, поясните к каким процессам их можно отнести. - листва превращается в перегной; на железной двери образуется ржавчина; выделение углекислого газа; выделение тепла, при выполнение химических опытов; выделение кислорода; гвоздь, лежавший в водоёме; реакции, в результате, которых изменяется цвет. **Взаимопроверка:** группы собирают пазлы, меняются листами с пазлами и по слайду проверяют. **Прием «Толстых» и «тонких» вопросов.** Каждая группа вытягивает карточку с заданиями для работы. Группам необходимо раскрыть суть каждого процесса, а также необходимо составить вопрос высокого и низкого порядка по своей теме для других групп. «Тонкие» вопросы Требуют лишь знания текста. • «Кто...» • «Когда...» • «В каком году...» • «Как называли...» • «Что говорили...» • «Какой...» • «О чём думал...» • «Что делал...» и т.п. «Толстые» вопросы Требуют размышления и анализа. Включаем голову. • «Объясните, почему...» • «Как мог бы иначе поступить...» • «Что было бы, если...» • «Мог ли...» • «В чём сходство и различие между...» • «Если бы вы оказались в ситуации...» • «Можно ли согласиться, что...» и т.п. Естественно, это лишь примерный ход ваших мыслей. **1 карточка:** Фотосинтез. Процесс фотосинтеза. Дыхание.	Анализируют правило 1-3 Ознакамливаются с методами решения Разбирают совместно с учителем понятие	Словесная оценка учителя. Взаимооценивание **Стратегия «Групповой пазл»**	Правила работы в группе Раздаточный материал - пазлы, параграф учебника. Кластер, лист самооценивания. Сборник заданий для формативного оценивания 8 класс

	2 карточка: Окисление. Как происходит процесс окисления. **3 карточка:** Коррозия металлов. Реакции горения. **Индивидуальное задание.** Изучить картинки, и определить какие химические реакции протекают внутри организма и какие химические реакции, протекают в природе. Самопроверка, после того как учитель включит слайд. Учащиеся поднимают руку, кто, сколько баллов набрал. (Формативное оценивание, похвала) **Защита работы.** Дескриптор: - раскрыты реакции, протекающие в природе и живом организме; - даны объяснения условия протекания процессов; - определили значение данных процессов; - объяснили принцип получения продуктов реакции. Учащиеся каждой группы после защиты работ задают составленные вопросы другим группам.			
Рефлексия	**Рефлексия «Шесть шляп»** Каждой группе предлагается выбрать одну шляпу по цвету. Цвет шляпы указывает на основные моменты, которые необходимо осмыслить и обобщить. 	Учащиеся подытоживают свои знания по изучаемой теме.		

Жумабаева Сауле Нурбергеновна

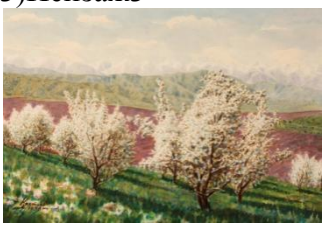
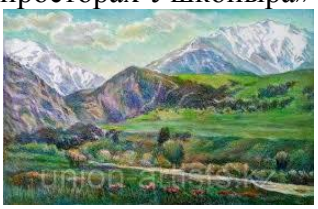
ПЕЙЗАЖ. В ГАРМОНИИ С ПРИРОДОЙ. ВОЗДУШНАЯ ПЕРСПЕКТИВА

Учитель **художественного труда** «КГУ средняя школа №35 имени Х.Досмухамедулы» города Ақтобе

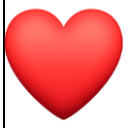
Учебные цели урока	5.1.1.1-Изучение и определение ассоциативного значения и визуальных характеристик окружающей среды (состав, цвет, форма, фактура, баланс) 5.2.1.1-Использование визуальных элементов окружающей среды и художественных приемов для выражения своих идей и чувств.
Цель урока: **Критерии успеха:**	Знакомство с основными правилами воздушной перспективы Введение в концепции городского и индустриального пейзажа. Знакомство с работами художников, изображающих природу Научить изображать пейзаж по законам воздушной перспективы с передачей глубины пространства. • Знает понятие перспективы • Знает основные правила воздушной перспективы • Знакомится с работами художников пейзажистов • Совершенствует художественные техники и материалы исполнения. • Учится изображать пейзаж по законам перспективы с передачей глубины пространства. • Правильно отвечает на вопросы. • Выполняет практическую работу.

Ход урока

Период / время урока	**Действие учителя**	**Поведение учеников**	**Оценка**	**Ресурсы**
Начало	Организационный этап Организация совместной среды: Приветствие (каждое слово по пальцам): -Я желаю тебе успехов и удачи! Демонстрация слайдов: -Внимание на экран: 1)Пейзаж1 Абылхан Кастеев «Турксиб» 2) Пейзаж2	Ученики приветствуют друг друга и желают удачи. Ученики смотрят картины (слайды) и описывают их	**Формирующее оценивание:** Словестная похвала	Комментарии в учебнике и рисунки по декоративно-прикладному искусству.

	 3)Пейзаж3 4)Пейзаж4 Мировой художник Исаак Левитан Левитан.jpg 6)Пейзаж6 Жанатай Шарденов «Высоко в горах» 7) Пейзаж7 Мухтар Сыздыков «На просторах Ушконыра» Вопросы: Что вы видите на картинке? Чем одни и те же объекты на разном расстоянии от зрителя отличаются друг от друга? **Пейзаж**-это живописный жанр, предметом которого являются природные, сельские и городские ландшафты, а также атмосферные явления. Объясните ученикам воздушную перспективу с одной точки зрения. **Перспектива** - это метод техники изображения пространственных объектов на плоскости или какой-либо поверхности.	Обдумывая, учащиеся отвечают на вопросы-повторения. Определяют тему и цели урока: Тема: Пейзаж. Гармония с природой. Воздушная перспектива Цели: Научится рисовать пейзаж, используя воздушную перспективу. Изучить правила воздушной перспективы. Ознакомится с Казахстанскими известными художниками и их картинами.	Смайлики, взаимооценивание	

	Воздушная перспектива – это *метод рисования, при использовании которого,* художники передают на картине глубину пространства посредством изменения цвета и чёткости контуров предметов.			
Середина	Демонстрация 3 методов пейзажа: 1. Горы. Применяют не ровно оторванный лист бумаги, прикладывают к основному листу и кисточкой выкрашивают горы с верху вниз. 2. Лес в далеке. На линии горизонта, столбиком выкрашивают кисточкой вертикально лес 3. Ночной пейзаж. Применяют бумажный скотч, вырезают форму луны (круг), клеют в середину листа, и полностью закрашивают ночное небо, в конце работы убирают скотч. **Танцевальная разминка:** **Тик** **https://www.youtube.com/watch?v=NzOyP3RB03Y** **Тренинг «Осенний дождь»** **Практическая работа «Арт терапия»** Делим учащихся на 3 группы 1 Группа: «Горы» Памятка последовательность работы: • Линия горизонта • Горы из бумаги • Растушевка гор • Дополнительные обьекты рисования • Закрашевание белых пробелов. 2 Группа: «Осенний лес» 	Ученикирисует в разных жанрах. Сохраняет последовательность выполнения. Каждая группа работает в команде на формате А3 рисуют пейзажи 1, 2, 3. 1Группа Горы: Применяют не ровно оторванный лист бумаги, прикладывают к ос-новному листу и кисточкой выкрашивают горы с верху вниз. Пользуются памяткой №1: • Линия горизонта • Горы из бумаги • Растушевка гор • Дополнительные обьекты рисования • Закрашевание белых пробелов. 2Группа Осенний лес: На линии горизонта, столбиком выкрашивают кисточкой вертикально лес. Памятка №2 • Линия горизонта • Закрашивание неба и земли, растушевка. • Рисование стволов леса (столбики) • Кисточкой вырисовывают листву леса • Дополнительные объекты • Закрашевание белых пробелов.	Жетоны, смайлики, взаимооценивание	Наглядные пособия для учителей Фотографии в линейной перспективе http://kolobuga.ru/2013/05/14/vozdushnaya-perspektiva-i-magiya-cveta/ Художники Ф. Алексеев, Ю. Пименов, К. Моне http://hudojka.livejournal.com/73092.html?thread=628100 Разминка https://www.youtube.com/watch?v

	Памятка последовательность работы: • Линия горизонта • Закрашивание неба и земли, растушевка. • Рисование стволов леса (столбики) • Кисточкой вырисовывают листву леса • Дополнительные объекты • Закрашевание белых пробелов. 3 Группа: «Ночной пейзаж» Памятка последовательность работы: • Вырезаем круг из бумажного скотча (имитация луны). • Приклеиваем в центр листа • Линия горизонта • Закрашивание неба и земли, растушевка. • Дополнительные объекты (горы пальма) • Убираем скотч, корректируем луну.	3Группа Ночной пейзаж: Применяют бумажный скотч, вырезают форму луны (круг), приклеивают в середину листа, и полностью закрашивают ночное небо, в конце работы убирают скотч. Памятка №3 • Вырезаем круг из бумажного скотча (имитация луны). • Приклеиваем в центр листа • Линия горизонта • Закрашивание неба и земли, растушевка. • Дополнительные объекты (горы пальма) • Убираем скотч, корректируем луну. Демонстрация каждой группы свою картину, описание. (Защита картин) Оценивают друг друга смайлы эмоджи:		=NzOyP3RB03Y
Завершение	**Обратная связь** **Древо знаний:** ✓ Я реализовал ✓ у меня вопрос ✓ Я совсем не понял **Конец Урока, Спасибо за внимание!!!**	Ученики говорят, насколько хорошо они понимают и усваивают сегодняшний урок, приклеивают листья на дерево .	Оставьте комментарий к ответам учеников.	

Дополнительная информация	
Размышление об уроке Были ли достижимы цели урока / задачи обучения? Что ученики узнали сегодня? Какая была среда обучения? Смогла ли я разумно распорядиться своим временем? Какие изменения я внес в свой план и почему?	**Да** Знаменитых казахстанских художников, картины. Позитивная, активная **Да** Ускорила практическую работу, так как рисунки объемные и требуют время.

«ҮЗДІК ҚАЛАМ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТАНЫМДЫҚ ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ
REPUBLICAN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL, METHODICAL JOURNAL
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЙ, МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

МАТЕМАТИКАНЫ ОҚЫТУДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯ

Ирмагамбетова Гульмира Калышевна

Ақтөбе облысы, Темір ауданы, №3 Шұбарқұдық ЖОМ математика және информатика пәнінің мұғалімі

Қазіргі кезде ғылым мен техниканың даму деңгейі әрбір адамға сапалы және терең білімнің, іскерліктің болуын қамтиды. Шығармашылық – негізгі білім болғандықтан, оқушының білім деңгейіне сүйене отырып, олармен дайындық жұмыстарын жоспарлы түрде ұйымдастыру қажет. Білімге деген ынтасын, қызығушылығын, тұрақтылығын қалыптастыру жолдарын әр түрлі тапсырмаларды орындату арқылы бақылап отыру қажет.

1. Оқушылардың өз бетінше ойлай білу, есеп шығару мен оның сан қилы жолын іздестіру, олардың шығармашылық қабілетінің дамуының бір әдісі. Оқушының өз бетінше жұмыс істеуге үйренуі пәнге қызығушылығын арттыру басты мақсат.

2. Оқушының математикадан білімін көтерудің ең басты шарты – оның пәнге деген қызығушылығын арттыру. Пәнге қызыққан оқушының білім сапасының жоғары болатыны белгілі. Мұғалім үнемі оқушының ойлау белсенділігін арттырып, білімге қызығушылығын тудырғанда ғана сабақ мақсатына жетеді.

3. Ал қызығушылық туғызудың тәсілдері өте көп. Олар: сабақ барысында қолдаылатын дидактикалық ойындар, математиалық сайыстар, эстафеталар, жарыстар, олимпиадалар, тіпті жақсы дайындықпен өткізген күнделікті сабақтар. Дұрыс ұйымдастырылған сабақ оқушының ой-өрісін кеңейтеді, өзіне деген сенімін күшейтеді.

Мектепте математиканы оқыту мақсаттары мен міндеттері білім беру процесіндегі оқытудың негізгі міндеті – оқушылардың білім жүйесін және ойлау қабілетін кең түрде дамыту, математиканың қолданылуын қамтамасыз ету. Әдетте, қолдану формасына қарай оларды мына түрлерге бөліп жүрміз:

1. өтілген математикалық материалды меңгеру бағытталған;

2. математиканың өндірістік қызметте қолданылуын айқындайтын;

3. шешу әдістері мен қорытындысы практикада қолданыс табатын.

Ал, біз өз тарапымыздан қосымша тағы бір қолданысын айқындап төртке бөлеміз:

1. жаңа математикалық білімнің қажеттілігін мойындататын;

2. өтілген математикалық материалды меңгеруге бағытталған;

3. математиканың өндірістік қызметте қолданылуын айқындайтын;шешу әдістері мен қорытындысы практикада қолданыс табатын.

Математика сабағында оқушылардың шығармашылығын қалыптастыру үшін сабақта жаңа технология әдістерін пайдаланған тиімді. Олар: деңгейлеп саралап оқыту технологиясы, ұжымдық оқыту технологиясы, модульдік оқыту технологиясы және т.б.

Оқушылардың шығармашылық ізденістерін қалыптастыруды төрт кезеңге бөлуге болады.

Бірінші кезеңде – мұғалім оқушыны қарапайым таным әрекеттерімен таныстырады. Белгілі ғалымдардың тарихынан мәліметтер жинақтату, сонымен бірге әр түрлі тарихи есептер, ертегі есептер, логикалық ойлауды қажет ететін қызықты есептер және әзіл есептер шығарту арқылы пәнге деген қызығушылығын арттырып, өз бетімен жұмыс істеуге баулу керек. Оқушының әр қадамын көңіл бөліп мадақтап, қадағалап отырған дұрыс. Есептердің шығарылу жолына нұсқау беріп, өз бетімен орындауға мүмкіндік беру.

Екінші кезеңде – мұғалім есеп шығарудың әр түрлі әдіс тәсілдерін көрсетіп, талқылап, есеп шығару кезінде ең тиімдісін, қо-

лайлысын қолдана білуге үйретеді. Берілген тапсырмалардың бірнеше әдіспен орындалуын талап етеді. Әр түрлі қиындықтардағы тапсырмаларды орындау барысында, өз бетімен оқып, оқу құралдарын, қосымша анықтамалық материалдарды пайдалану қажет.

Үшінші кезеңде – мұғалім оқушыға үлкен жауапкершілік жүктейді. Оқушы өз жұмысына талдау жасап, кеткен кемшіліктерін талдап, өзінің нені жетік білмейтіне көз жеткізеді. Алдағы істейтін, оқып-үйренетін материалдарын жоспарлайды, ізденеді.

Төртінші кезеңде – оқушының шығармашылық ізденістерінің нәтижесі көрінеді. Математикалық ережелерді, заңдылықтарды, теоремаларды дәлелдеудің әр түрлі әдіс-тәсілдерін тауып, есептерді шешуге тиімдісін пайдаланады. Оқушыны белгілі бір тақырыптарға ой толғап, суреттеп, еске түсіріп, болжап, жаңалық ашқандай қалыпқа жетіп, ойын айтуға ынталанады.

Математика пәнін оқыту үрдісінің негізгі мақсаты арнайы педогикалық әдістер мен тәсілдерді жүйелі түрде пайдаланып оқушылардың шығармашылық ойлауын, ғылыми көзқарасы мен белсенділігін қалыптастыру, өз бетімен білім алу дағдыларын дамыту болып табылады.

Математика пәнін игерудегі оқушы қызметі:

- математикалық формулалар мен ережелерді жатқа білу;
- күнделікті үй тапсырмаларын орындап отыру;
- өтілген тақырыптарды қайталау.

Математика пәні мұғалімнің негізгі қызметі:

- тез, ұтымды есептеулерге жаттықтыру;
- теориялық ілімдерді меңгертуді практикалық әдіс-тәсілмен ұштастыра білу;
- оқушы білімін үнемі тексеріп, қадағалап отыру;
- оқушы дәптерін назарда ұстау;
- жаңа технологияларды пайдалана отырып, интерактивті тақта арқылы оқушылардың белсенділігін арттыруға мүмкіндік беру.

Оқытуды ұйымдастырудың төрт түрлі бағыты бар екені белгілі:

- оқушыға жеке өздігінен ізденуге мүмкіндік беру,
- оқушыларға топтасып есеп шығаруға жағдай жасау, оқушыларды өздерін-өздеріне немесе өзара бағалату, іс-әрекет барысында білім игеруге жол ашу.

Сондықтан, оқушылардың арнайы іс-әрекет барысында икем-дағдыларды меңгеруі маңызды рөл атқарады. Ол үшін оқыту - балалардың білімді өздігінен оқып-үйренуіне, есеп шығаруына бағытталуы керек.

Математиканы тиімді оқыту бағдарламасы оқушылардың төмендегі іскерліктерін практикада қолдануды көздейді, олар:

- формулалар мен ережелерді есте сақтау (аса көп күшті қажет етпейді);
- олардың мәні мен маңызын түсіндіру;
- шыққан есептің нәтижелерін дағдылы және жаңа жағдайларды қолдану;
- анализ (нәтижеге бірнеше есеп шығару жолымен жету);
- синтез (нәтижелерді топтастыру);
- бағалау (есептің мазмұны мен сапасы туралы пікір бөлісу);

Осы жұмыстардың нәтижесінде төмендегідей ұсыныстар белгіленді:

- оқулықтар қайтадан жазылуы керек, ол оқулықтарды тәжірбиесі бар, мектеп мұғалімдері жазса,
- тереңдетіліп оқытылатын пәндерді есепке алмай, бірыңғай математикалық бағдарлама жасақтау;
- сағат санын ретке келтірілуі;
- оқушылардың жеке қабілеттерін жан-жақты есепке алу;
- химия, физика, информатика, биология пәндерімен интегралды сабақтастық қалыптастыру;
- оқытудың ір кезеңінде оқушылардың пәнді оқуға қызығушылығын қалыптастырып, дамытып отыру;
- оқушылардың ойлау қабілетін дамытып, өздігінен шығармашылық жұмыс істеуге баулу;
- сыныптағы бала санын 25-тен 20 ға азайту немесе математика пәнін екі топқа бөліп оқыту;
- есептеуіш құралдарды пайдаландырмау;
- математика пәнін оқытылуын бастауыш сыныптан қолға алу керек.

«Білім негізі-бастауышта» қаланатынын әр уақытта жадымызда ұстау қажет.

Ідіріс Әсем Қайратқызы

Ақтөбе обылысы Мұғалжар ауданы Ембі қаласы №4 ЖББО мектептің Шағын орталық тәрбиешісі

КӨЛІКТЕР

Мақсаты: Балалардың сөйлеу, ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту, сөздік қорларын молайту. Көлік түрлерін ерекшеліктеріне қарай топтастыру(жерде, суда, әуеде). Көлік жайлы білімдерін қалыптастыру, аттарын, түрлерін ажыратуға үйрету.

Ұ.о.қ.	Тәрбиешінің әрекеті.	Балалардың әрекеті.
Мотивациялық - қозғаушылық	Балалар бүгін бізде ерекше күн, бізге қонақтар келіп отыр. Алдымен сәлемдесіп алайық. Біздер жақсы баламыз, Өсті ақыл санамыз Қонақтармен ең алғаш Амандасып аламыз Сәлеметсіздер ме! - Балалар көңіл күйлерің қалай ? - Осындай тамаша көңіл күймен сабағымызды бастайық . - Балалар, қазір сендермен көлік деген сөздің төңірегінде әңгіме жүргіземіз, сұрақтарға жауап беріп, жұмбақтар шешеміз. - Көлік адамға неге қажет? -Ал енді, мен жұмбақ жасырамын. • Кеудесінде жаны жоқ Тамырында қаны жоқ Май жейді, Су ішеді Бұл не екен балалар? • Аспанда жүреді Қанатын қақпайды Жерде жүреді Бауырлап жатпайды • Үтікке міндім Мұхитта жүздім Балалар көлік түрлері үш топқа бөлінеді екен 1. Аспанда ұшатын 2. Жерде жүретін 3. Суда жүзетін 3 топқа тапсырма беру 1 тапсырма 1топ- қайық жабыстыру Керек құралдар : пеноплас , ағаш , қағаз	Балалар күлімдеп мәз болады. Балалар көңілденіп қалады. Тамаша Көліктер Тез жету үшін (Машина) Ұшақ (Кеме) Қайталайды Тапсырманы орындауға кіріседі.

	2топ- көліктер Сурет салу Керек құралдар : Файл , қағаз , гуаш бояуы 3топ – Ұшақ Мүсіндеу Керек құралдар: ермексаз - Балалар сендер көлік туралы тақпақ білесіңдер ме? Тақпақ: Заңғар Алинұр Жанерке Балалар қараңдарш бізге кім келе жатыр? Киіпкер кіреді : Бағдаршам -сәлем балақайлар сендер мені танып жатсыңдар ма ? менің көңіл күйім жоқ. Шамдарымды бұзып алдым . мен болмасам жол ережесі бұзылады, сендерге көмек сұрауға келдім . - Бағдаршамға көмектесемізбе ? Дидактикалық ойын «Пішінді тап» Жерде бір неше пішіндер жатады, соның арасынан Бағдаршамның шамына сәйкес пішінді тауып жабыстыруымыз қажет . - Рахмет балалар шамдарымды жағып бергендеріңе, сендер болмасаңдар қайтер едім. Ән: Жүргізуші 2 тапсырма Көліктерді Құрастыру тақтаға	Тапсырманы орындауға кіріседі. Тапсырманы орындауға кіріседі. Иа Бұлттар менен көктегі Озып шығам құстарды Көліктердің бір түрі Қанат қақпай ұшамын Зу-зу етіп көшеде Күн- түн тыным таппайды Төрт дөңгелек дөңгелек Төрт аяқпен шаппайды . Теңізді жүздім балықтай Дүнені кездім жалықпай Сермеуімен сіздердің Суда жүзген қайықтай Бағдаршам Иа Өленді қосылып айтады
Ұйымдастыру, іздену	Көліктер Әлемі -балалар қараңдарш көлктердің түрлері өте көп екен Бүгінгі сабағымызды осы Әлемде аяқтайық есімізде не қалды ? - Қандай көлік түрлерімен таныстық? - Неше топқа бөлінеді ? - Көліктің пайдасы қандай ?	Камаз, Трактор, тік ұшақ, әуе шары, қайық 3 топқа Баратын жерімізге тез жетеміз

Күтілетін нәтиже:

Білу керек: Көліктердің сыртқы құрлысы мен қызметіне қарай ажыратады. Жолда жүру ережелерін сақтауды.

Игерді: Барлық көліктер адамға қызмет етеді. Көліктің түрлерінің өзгеріп, көбейюі адамның қиялына, шығармашылығына байланысты екен.

Білді: Көлік түрлерін ажыратып, қызметін біледі.

Кадирова Гүлзаым Жаксыгалиевна

Ақтөбе обылысы Хромтау ауданы №7 Хромтау МГ мектепалды даярлық тәрбиешісі

1 ДЕН 5-КЕ ДЕЙІН САНАУ

Мақсаты: 1 - ден 5ке - дейін тура және кері санау. Жұмбақ, мақал, логикалық есептер бере отырып, есте сақтау қабілеттерін арттыру, ой өрісін дамыту. Ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

Көрнекілік: геометриялық пішіндер, суреттер.

Әдіс - тәсіл: сұрақ - жауап, жұмбақ логикалық есеп, сергіту жаттығу.

Ұйымдастыру бөлімі:

Шаттық шеңбер Дөңгелекке тұрамыз,
Шеңберді біз құрамыз
Қол ұстасып бәріміз.
Ақ тілекті жолдайық
Әлемде нұр тыныштық,
Әрбір үйде күн ыстық.
Қайырлы таң бала бақша
Қайырлы таң достарым.
Достарымды көргенде,
Қуана қарсы аламыз
Салем, салем, салем
Жарайсыңдар балалар!

Ал енді жыл мезгіліне тоқтайық.

Қазір жылдың қай мезгілі (қыс мезгілі)

Қыс мезгілінде, неше ай бар (3 ай бар)

Қазір қыс мезгілінің қай айы (қаңтар айы)

Ал енді қыс туралы тақпақ айтып беріңдерші.

Балалар бүгінгі ҰОІС әрекетіміздің Тақырыбы: «Қызықты математика»

Тосын сәт: Түлкі кіріп келеді. Балалармен амандасады.

Апай аң патшасы арыстан орман мектебін ашпақшы.

Кімде кім менің берген тапсырмаларымды орындай алса, мектепке қабылдаймын деп-ті. Бірақ мен мына тапсырмаларды орындай алмай сіздерден көмек сұрап келіп тұрмын.

Тәрбиеші; Балалар түлкіге көмектесеміз бе?

Балалар: Ия көмектесеміз

Тәрбиеші: Қане қандай тапсырмалар

1 - тапсырма: 1 - ден 5 - ке дейін тура ж/е кері санау санамақ айту.

2 - Тапсырма: Логикалық есептеу:

Табақта 5 алма
Алды біреуін Алима
Алды біреуін Салима
Табақта қалды неше алма? 3

Екі қоянның неше құлағы бар? 4

Неше құйрығы бар? 2

Қорада тұр 2 балапан
Далада жүр 3 балапан
Барлығы неше балапан? 5

3 - тапсырма: Сандарға байланысты мақал - мәтел айту.

1 тал кессең 10 тал ек.
Ер кезегі 3 - ке дейін
7 - рет өлшеп 1 - рет ки

4 - тапсырма: Сандарға байланысты жұмбақтар айту.

1) Кезікті бір жануар
Үстінде 2 тауы бар

2) Оң жағында 5 сарбаз
Сол жағында 5 сарбаз
Болады барлығы неше сарбаз? (10)

5 - тапсырма: Геометриялық пішіндермен зымыран ойып құрастырыңдар.

Осы зымыран мен таңғажайып табиғат планетасына ұшып барайық.

Көзімізді жұмып 1 - 5 ке дейін тура ж/е кері санайық.

Жарайсыңдар балалар.

Ал енді көзімізді жұмып зымыранға мініп бала бақшаға қайтайық.

Сергітуімізді аяқтайық.

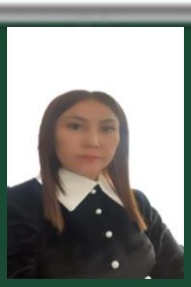
1, 2, 3 ал қанекей ұш.
4, 5, 6, 7 анау ауыл шеті
8, 9, 10 ал қанекей қон.

Міне түлкі сенің тапсырмаларды толық орындап болдық. Аң патшасы Арыстан сені мектепке қабылдайды. Оң жол тілейміз.

Түлкі: Рахмет балалар. Сіздерден көп нәрсе үйрендім.

Сау болыңдар балалар. шығып кетті.

Қорытындылау:

Кайдакова Жанат Бекболатовна

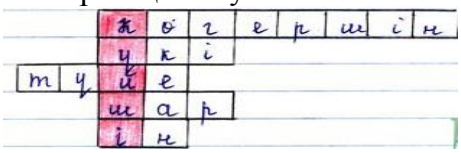
ЕТІСТІК ТУРАЛЫ БІЛЕТІНІМДІ ЕСКЕ ТҮСІРЕМІН

Ақтөбе қаласы М.Құрманғалиева атындағы №32 гимназияның бастауыш сынып мұғалімі

Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаттары	3.2.3.1 мәтін мазмұны бойынша пікір білдіруге бағытталған сұрақтар құрастыру және жауап беру 3.4.2.3 сөйлемнен сөз таптарын (зат есім, сын есім, сан есім, етістік) табу.
Сабақтыңмақсаты	Барлық оқушылар:мәтін мазмұны бойынша пікір білдіруге бағытталған сұрақтар құрастырады және жауап береді, етістікті анықтай алады. Көптеген оқушылар: мәтіндегі мақалды көркем жазып, етістіктің астын сыза алады. Кейбір оқушылар:жерлес өнер адамдарын атап, етістіктің зат есіммен байланысып тұрғанын анықтай алады.

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтіңәрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Ұйымдастыру, өзін – өзі тексеру Өткен білімді еске түсіру 5 мин	Ынтымақтастық атмосферасын қалыптастыру *Қазақ тілім - өз тілім, ана тілім Абай, Мұхтар сөйлеген дана тілім. Қастерлейді ұл - қызың мәңгі сені Болашағым, бақытым, дара тілім.* Міне, балалар, кемеңгер, ғұлама ақын жазушыларымыз айтқандай туған тіліміз - қазақ тілі сабағын бастаймыз.. Осы өлең жолдарындағы атап өткен Абай, Мұхтар бұлар кімдер?(атақты тұлғалар) Өте дұрыс тағы да қандай атақты тұлғаларды білесіңдер?(Құрманғазы, Қажымұқан, Ахмет, Бауыржан Момышұлы) Бұл тұлғалар қалай атақты болды деп ойлайсыңдар?(тартты, жеңді, жазды, қорғады) Сонымен балалар атақты болу үшін елің-жерің үшін еңбек етуің керек.	Хормен айтады Сұрақтарға жауап береді	Оқу тапсырмасын орындаған оқушыны 1 балл Жауабын толықты-ру, тиімді кері байланыс жасау.	Интерактивті тақта Атақты тұлғалар суреті

	Оның барлығы іс-әрекет жасау керек дегенді білдіреді. Ал енді айтыңыз-даршы іс-әрекетті білдіретін сөз табы туралы не білеміз? (етістік) Өткен тақырыпқа шолу, оқу материа-лын жариялау «Фонарик» ойыны арқылы өтеді(ойынға кездейсоқ таңдау арқылы шығарылады.): А) Оқу тапсырмасын тексеру: 3-жаттығу. *Кім не істейді?* Батыр ерлік <u>жасайды.</u> Жазушы кітап <u>жазады.</u> Ақын өлең <u>жазады.</u> Суретші сурет <u>салады.</u> Биші би <u>билейді</u>. Ұстаз білім <u>береді.</u>	Үйге берілген тапсырманы қалай орындағанын түсіндіреді.		Кезейсоқ таңдау тақтасы Фонарик, сиқырлы қорап
Жаңа білім 20 мин	Тамаша балалар дәптерлерімізді жинап, таратайық. Дәптермен жұмыс *Он жетінші ақпан* *Сынып жұмысы* Көркем жазу: Н н Нағыз қазақ – қазақ емес, нағыз қазақ домбыра. Сөзжұмбақ шешу Күйші сөзі шықты, балалар. Кім деген күйшілерді білесіңдер? Ал енді балалар осы сөзжұмбақтың шешуі біздің қазіргі тыңдайтын мәтініміздің тақырыбы екен. Қалай ойлайсыздар мәтін не туралы болмақ? Мәтінді тыңдау Бөліп оқу. Сұрақтарға жауап берейік Мәтінде кім туралы айтылған? Дина туралы не білетініңді айт (бейнеролик) Мәтіндегі мақалды көркем жазып, етістіктің астын сыз. Ерінбеген етікші <u>болады.</u> Мәтінге сүйеніп, өнер адамы қандай болу керектігі туралы нұсқаулық жаз. 1. Өнер иесі өзін көп алдында еркін ұстауы керек.	Дәптермен жұмыс Сөзжұмбақ шешеді Мәтінді болжайды. Тыңдалым Оқылым Дәптермен жұмыс Нұсқаулық жазу	Дескрип-тор: - Сөзжұм-бақты шешеді-1балл. Тыңдай-тын мәтіннің не туралы екенін болжайды-1балл. - Мәтінде Дина туралы айтылға-нын табады-1балл. Мәтіндегі мақалды көркем жазып, етістіктің астын сызады-1балл. Өнер ада-мы қандай болу керектігі туралы нұсқаулық жазады-1балл. Ережені дұрыс айтқан оқушыларға 2 балл Дескриптор: Әріптер реті бойынша мақалды оқиды -1балл.	Оқулық, дәптер Бейне-ролик

<table>
<tr>
<td>2 мин

Бекіту
13 мин</td>
<td>2. Барыншаеңбекқор болу керек.
3. Өнер адамы талантты болуы керек.
Осы жазған нұсқаулығымыз бойынша біздерде өзімізді көп алдында ұялмай ұстап, осы уақытқа дейін ережелерді ерінбей жаттағанымызды дәлелдейтін бір қызық ойын ойнайық.
Мына домбыралардың артында сұрақ жасырынған. Бір оқушы шығып бір домбыраны таңдап жасырынған сұрақты домбыраны тартып отырып жауап береді.
Сұрақтар:
1)Зат есім дегеніміз не?
2) Жалқы есімнің ережесін айт
3)Негізгі зат есім туралы не білесің?
4)Туынды зат есімнің ережесі
5) Етістік дегеніміз не?
6)Күйші сөзіне сөйлем құрап айт
Шығармашылық үзіліс (топпен жұмыс)
5-жаттығу. Дөңгелектердің ішіндегі әріптер реті бойынша мақалды оқы. Етістікті тап. Қай сөзбен байланысып тұрғанын айт.
Жақсының аты <u>өлмейді.</u>
Ғалымның хаты <u>өлмейді</u>
Өнерлі өрге <u>жүзеді</u>.
Ұстаздан шәкірт <u>озар.</u>
Жақсыдан <u>үйрен</u>,жаманнан <u>жирен.</u>
Жақсы адам алысты жақын <u>етер</u>
Қалыптастырушы бағалау.
Қайсысы дара етістік, қайсысы күрделі етістік екі топқа бөліп жаз.
Көздеді, ойлап жүр, келе бастады, көрді, тоқып жатыр, шомылды.
<table>
<tr><td>Дара</td><td>Күрделі</td></tr>
<tr><td>Көздеді, шомылды, көрді.</td><td>Ойлап жүр, келе бастады, тоқып жатыр</td></tr>
</table>
</td>
<td>Сұрақтарға жауап береді

Топтық жұмыс

Тапсырманы орындайды.

Жұптық жұмыс. Оқушылар бірін бірі тексереді</td>
<td>- Етістікті тауып, оның қай сөзбен байланы-сып тұрғанын айтады-2балл.
Дара етістік қатары дұрыс болса 1 балл.
Күрделі етістік қатары дұрыс болса 1 балл</td>
<td>Домбыра

Таратпа қағаздар</td>
</tr>
<tr>
<td>Кері байланыс
5 мин</td>
<td>Рефлексия «Жұлдыз, шаршы, дөңгелек» әдісі арқылы береді.

Оқу тапсырмасы: 6-жаттығу.</td>
<td>Оқушылар сабақ түсінсе жұлдыз, орташа түсінсе шаршы, түсінбесе дөңгелекті жасайды. Тапсырманы жазып алады.</td>
<td>Барлық алған балдары есептеліп қойылады. Оқушыларға домбыра суреті бар шоколад тарату</td>
<td></td>
</tr>
</table>

Ковальчук Елена Дмитриевна

ДЕНЬ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Воспитатель класса пришкольной подготовки Хромтауская гимназия №2, Хромтауского района Актюбинского области

Цель. Формирование у дошкольников основ гражданственности и патриотизма.

Задачи:

закрепление приобретённых знаний о символике РК, о Республике Казахстан, как многонациональном государстве, где каждый народ имеет право развивать свой язык и культуру;

- развитие способности эмоционально воспринимать художественный материал и отражать его чувства ритма средствами разных видов искусств: танцы, песни, стихи, пословицы;
- воспитание гордости за свою Родину, свой народ, любви к родному краю.

Клаас празднично украшен.

ВХОД детей с флажками.

Ведущий: Дорогие ребята, Мы собрались чтобы отметить День Республики Казахстан. Родина — это самое важное, дорогое и всеми любимое слово. У каждого человека есть своя Родина.

Исполняется гимн республики Казахстан

Ведущий: Гимн Казахстана прославляет силу, труд и гордость нашего народа. На планете Земля очень много разных стран, и каждая страна имеет свою символику. Кто из вас назовёт государственные символы РК?

(Дети называют символы РК на казахском и русском языках).

Ребята, а что мы Родиной зовём

Азиза

Дом, где мы с тобой растём,
И берёзки, вдоль которых,
Взявшись за руки идём.

Али

Солнце в небе голубом.
И душистый, золотистый,
Хлеб за праздничным столом.

Ведущий: Что мы Родиной зовём?

Дети (все вместе). Край где мы с тобой живём!

Ведущий: Правильно дети, под словом Родина мы понимаем и наш любимый садик, свою семью, свой прекрасный город, всю нашу республику Казахстан.

Батырхан

Казахстан – родной мой край
Я люблю тебя ты знай
Горы, реки, города –
Это близко мне всегда.
Ах как радостно живётся
В Казахстане нам родном.
Лучше всех на белом свете,
Это наш родимый дом!

Назийя

Қазақстан, туган өлкем,
Жер көп пе, сендей көркем.
Көрсін деп күллі әлемге,
Көк туымды желбіретем.

Алмшер

Мой Казахстан — мой дом родной.
Мне всё в нём мило и пригоже.
Мой Казахстан — мой край степной.
И нет мне Родины дороже.

Видио про Казахстан

Ведущий: Широко и привольно раскинулся край, в котором соседствуют, степь и пустыня, сопки и леса. Это и есть наша Родина.

Жанарыс

Мой Казахстан, ты независим
И над страною вьётся флаг,
Орёл парит свободно в выси —
Знак. мира, дружбы и добра.

Игра Юрта. В юрте теплой и красивой
Нам не страшен ветер злой
От него я быстро спрячусь
И щенка возьму с собой. (Приседают)
А когда весенним утром
В небе солнышко взайдет
Приглашу его я в юрту
Пусть до осени живет. (Натягивают платки-Юрты)

Дети проходят на свои места.

Ведущий: «Земля щедра к тем, у кого руки добрые» — гласит народная мудрость. Пожелаем же и мы себе, чтобы звезда нашего государства светила ярко и высоко, чтобы каждый казахстанец верил в её путеводную силу.

Мы славим свою Родину, свой край и поэтому должны знать, понимать и учить свой язык, на котором говорит народ Казахстана. Казахстан — наш общий дом, большая семья. И мы все должны жить в этом большом доме — дружно, мирно.

У нашего народа есть свои традиции, обычаи, обряды, пословицы, поговорки. Послушаем пословицы о дружбе.

Реб: Құстың күші канатында, адамнын күші достықта.

Реб: Сила птицы в крыльях, сила человека в дружбе.

Реб:Достық — баға жетпейтін байлық.

Реб: Дружба — богатство бесценное.

Проводится казахская народная игра «Айгулек»

Дети разделяются на две команды и расходятся в разные стороны на 10-15 метров. Каждая команда встаёт в шеренгу крепко взявшись за руки и лицом к команде противника. Первая команда кричит «Цепи раскуйте!» а вторая команда отвечает: «Кого?» Тогда первая команда называет игрока, который должен попробовать порвать цепь. Тот кого назвали, должен разбежаться и попробовать разорвать цепочку предыдущей команды. Если ему это удаётся, то он выбирает любого игрока этой команды к себе в команду, если же не удается - остается в команде противника

– Ведущий: Поистине велика казахстанская земля. Казахстан – это высокие горы, золотые степи, голубые реки и озера, леса. С каждым годом преображается облик городов и сел, где появилось много новых современных зданий. Руководство государства вкладывает значительные средства в образование, медицину, развитие села.

– В нашей стране в мире и согласии живут представители более 120 национальностей, которых объединяет дружба и взаимопонимание.

Ведущий предлагает:

– Ребята, давайте поздороваемся друг с другом на разных языках. Казахи говорят: «Саляметсиз бе», что в переводе означает «Как дела?» Русские говорят: «Здравствуйте», «добрый день», украинцы – «здрастуйтэ» или «прывит».

Ведущий: Ребята, мы много говорили с вами о том, какую огромную территорию занимает Казахстан.

Чем ещё богата наша страна? Об этом расскажут дети.

Акжан

Родная земля, молодая и древняя!
Пою о тебе и тобою живу.
На север взгляну — вижу зелень, деревья,
На юг посмотрю — ветры сушат траву.

Проводится казахская народная игра «Қозы» «Ягнёночек».

Дети делятся на две группы («ягнята») и садятся друг против друга.

Выбираются двое ведущих («Чабаны»). ведущий группы1 подходит к ведущему группы 2 и говорит «Быстро шёл, тихо шёл, одного ягнёночка нашёл». Второй ведущий (чабан) отвечает «Выбирай»

Первый ведущий выбирает кого-то из ребят, закрыв ему глаза. Ребёнок из противоположной группы должен произнести «бе-э-э». Если ребёнок с закрытыми глазами узнал по голосу, кто кричал, то забирают ребёнка подавшего голос к себе в команду, если нет то проигрывает и сам переходит в команду противника .Дальше игру продолжает ведущий второй группы. Побеждает та команда в которой к концу игры становиться больше игроков.

Или: Выбирают два пастуха. Дети проговаривают:

Мы овечки, Мы овечки
Шкурка-мягкие колечки

По Жайляу мы идем-дружно песенку поем!
(Пастухи ловят детей)

Томирис

Мы живём в стране особой
Самой дружной, самой доброй
Мы гордимся ею,
Родиной своею.

Ведущий: Единой мы семьей живем, и Казахстан – наш общий дом.

– Так давайте за руки возьмёмся, друзья,
Казахстан ведь единая наша семья.
Чтобы мир исполненье увидел мечты, в том как счастливы с нашей стране я и ты!

Финал с флажками «Я, Ты, Он, Она »

Ведущий: У казахов есть хороший обычай «Шашу». Любое хорошее событие сопровождается разбрасыванием конфет на счастье, благополучие. Так пожелаем всем — денсаулық зор болсын, бақыт болсын, достық болсын. Счастья, удачи, здоровья

Кулекешева Жанылсын Едиловна

КАКИЕ БЫВАЮТ ЖИВОТНЫЕ

Учитель начальных классов Хромтауской гимназия №2, Хромтауского района Актюбинского области

Цели обучения, которые достигаются на данном уроке (ссылка на учебную программу)	1.2.2.2.-различать диких и домашних животных; 1.1.2.1.- проводить наблюдения за явлениями окружающего мира;
Цели урока	Познакомить учащихся с дикими и домашними животными; объяснить, в чём их отличие
Критерии оценивания	• Учащиеся познакомятся с некоторыми видами домашних и диких животных. • Учащиеся поймут, чем отличаются дикие животные от домашних. • Учащиеся познакомятся с жилищами домашних животных: коровником, конюшней, свинарником, овчарней, конурой. • Учащиеся узнают о том, как нужно ухаживать за животными.
Привитие Ценностей	Учащиеся будут совершенствовать умение записывать результаты наблюдений.
Межпредметные связи	Привитие любви и заботы к домашним животным, воспитывать к трудолюбию, помощи к «братьям младшим», доброте, милосердию.
Навыки использования ИКТ	Познание мира. Одомашнивание животных. Использование презентации на тему : «Домашние животные»

Предваритель-ные Знания	Учащиеся знают, что животные относятся к живым организмам по следующим признакам: питание, рост, развитие, размножение.
Оборудование:	Презентация «Домашние и дикие животные», карточки, видеоролик «В мире животных»

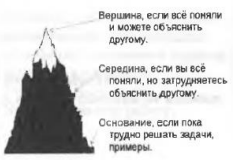
Ход урока

Планируемое время	**Деятельность** педагога	**Деятельность ученика**	**Оценивание**	**Ресурсы**
0-3 мин Начало урока	Вводно-мотивационный этап. Создание комфортной психологической обстановки на уроке. Проверка готовности учащихся к уроку. **Долгожданный дан звонок!** **Начинается урок!** **Ваши ушки на макушке,** **Глазки широко раскрыты,** **Слушайте, запоминайте,** **Ни минуты не зевайте!** **Улыбнитесь друг другу и пожелайте удачи!** Работа по вопросам пройденного материала	Учащиеся обмениваются друг с другом добрыми пожеланиями. Учащиеся отвечают на вопросы	Словесная оценка ФО	Звучит мелодия. Сундучок с вопросами
4-35 мин Середина урока	**Операционально- познавательный этап.** Сообщение темы урока ученики определяют сами. Для этого учитель предлагает отгадать загадки. **Разгадывание загадок.** — Отгадайте загадки: **1.) Сама пестрая,** **Ест зеленое,** **Дает белое.** (Корова) **2.) Кто не прядет, не ткет,** **А людей одевает?** (Баран, овца) 3.) **У кого рога длиннее хвоста?** (Коза) **4.) Хвост крючком,** **Нос пятачком.** (Свинья) **5.) Столбиком в степи стоит, при опасности свистит.** (суслик) **6.) Хвост-крючком, нос-пятачком.** (свинья) **7.) Не царь, а в короне, не всадник, а со шпорами.** (петух) **8.) В завитках рога, его дом - гора,** (архар) Вопросы учителя: Каких животных Казахстана вы знаете? В мире животных. Попросите учащихся рассмотреть фотографии. Задайте вопросы: «Каких животных вы знаете? Что о них	Учащиеся слушают, повторяют и запоминают Учащиеся отгадывают загадки. Учащиеся отвечают на вопросы	ФО: наклейки с изображениями животных	Учебник, тетрадь ученика, иллюстрации по теме урока. ИКТ Знакомство с новыми понятиями: домашние животные, дикие животные. Учитель

	можете рассказать? Какие из них обитают в нашей мест ности?*. **Сообщение темы урока учениками: «Какие бывают животные»** **Формулирование целей урока совместно с учащимися.** Постановка перед учащимися проблемной ситуации по целям урока. **Просмотр картинок на тему: «Домашние и дикие животные».** **Задание: Раздели животных на две группы**. Учитель с учениками проводят анализ- обсуждение. «Каких изображённых животных вы знаете? Что о них можете рассказать? - Что объединяет всех этих животных? Спросите, на какие группы можно разделить данных животных. (Дикие и домашние). В случае затруднения задайте наводящие вопросы: «Где живёт каждое животное? Чем питается?» **Сказка «Как появились домашние животные»** Учитель рассказывает сказку. Сопровождается работа по слайдам по сюжету сказки. «Давным-давно, когда еще не было городов, машин и книг, люди жили в пещерах. Они боялись огромных страшных хищников. Древним людям было голодно, очень редко находили они себе пищу. Однажды один разумный человек стал подкармливать волков, которые ходили возле его жилья. Постепенно волки стали добрее, а их детеныши привязались к человеку, стали жить рядом с ним. Они были уже не дикими, а домашними. Так появились собаки. Они научились охранять человека от врагов, помогать ему искать и добывать пищу. Шло время. Число друзей человека среди животных росло. Теперь человек уже не может жить без своих домашних друзей и помощников.» - Чем домашние животные отличаются от диких? (Люди кормят их, строят им жилища, заботятся о потомстве.) **Исследовательская работа учащихся.** **Работа по слайду № 3. «Дикие и домашние животные.»** Задание на сравнение домашних и диких животных. Учитель использует **метод «Диаграмму Венна».**	Учащиеся отвечают на вопросы, объединяют названных животных – домашние животные, дикие животные. Учащиеся работают в группах, рассматривают иллюстрации в учебнике, выполняют задание, отвечают на вопросы Учащиеся выполняют самостоятельную работу	ФО: 3 хлопка Взаимооценка работы учащимися	читает новые слова Работа с картин-ками предметными с изображения-ми живот-ных Дополнитель-ный мате-риал. Энциклопедия о живот-ных. Просмотр видеоролика

	1. Учитель предлагает рассмотреть рисунки. Ученики отвечают на вопросы: «Что делает животное на каждом рисунке? Сравните. Чем похожи рисунки? Что общего? Что их объединяет? Чем отличается поведение бобра и собаки? Можно ли образовать пары из этих рисунков? Какие пары у вас получились? Почему?» Учащиеся придут к выводу, что рисунки можно объединить в пары следующим образом: питание - бобр самостоятельно добывает пищу, собаке пищу даёт человек; лечение - бобр сам зализывает свои раны и заботиться о своём здоровье, о собаке заботится человек, водит её к ветеринару; жилище - бобр самостоятельно строит свою хатку, собаке конуру строит человек. Спросите, наблюдали ли учащиеся в жизни любое из этих действий. Предложите еще раз сравнить рисунки, но теперь найти отличия. Задайте следующие вопросы: «Чем отличается то, как живёт бобр, от того, как живёт собака? В чем главное отличие? Кто помогает бобру? Собаке?» Учащиеся смогут прийти к выводу, что дикие животные самостоятельно выживают, тогда как домашним помогает человек. Можно спросить: «Что ещё диким животным приходится делать самостоятельно, в отличие от домашних?» **Веселая музыкальная видеофизминутка «Домашние животные»** **Игра «Изобрази -ка!»** Предложите перечислить домашних животных. Учащиеся изображают домашних животных с помощью потномимики. **Игра «Угадай- ка!»** Ты очутился на ферме. Какие звуки домашних животных ты можешь услышать? Дети произносят звуки каждого животного. (дополнительно озвучивается живая запись звуков животных) **Работа по тетради.** **Игра «Мамы и детёныши.»** Учитель называет взрослое животное, а дети детенышей этого животного: «Мама - индюшка, детёныш (индюшонок), мама - собака, детёныш (щенок)». Отработайте так же пары курица - цыплёнок, кошка - котёнок, утка - утёнок, гусь - гусёнок. • Свинья. (Поросята) • Корова. (Телята) • Утка. (Утята)	Учащиеся проводят физминутку. Учащиеся выполняют задания в тетради ученика	Словесная оценка ФО Самооценка работы по «Пирамиде успеха»	Работа по картин-кам Учеб-ник

	• Гусь. (Гусята) Лошадь. (Жеребята); Овца. (Ягнята) • Кошка. (Котята) • Курица. (Цыплята) • Собака. (Щенята) **Рубрика «Видеорепортаж».** Учитель предлагает учащимся подготовить видеорепотраж для передачи Николая Дроздова «В мире животных» на тему: «Домашние животные» Для организации работы раздайте заранее подготовленные изображения известных учащимся домашних животных, их жилищ, корма, средств по уходу. Например, корова, свинья, собака, лошадь, сено, скребок, ясли, отруби, кости, коровник, будка, овчарня, конюшня. Учащиеся в группах должны будут распределить, что человек делает для каждого вида домашних животных и подготовить выступление. Можно предложить каждой группе выбрать одно животное, о котором они будут готовить информацию. Репортеры при выступлении используют микрофон. **Самостоятельная работа учащимися.** Работа в рабочей тетради. Задание №1. Это задание предложите выполнить всем учащимся индивидуально, а по окончании организуйте взаимопроверку. Обращайте внимание на скорость и правильность выполнения. По окончании предложите еще раз назвать изображенных животных. Цель проведения: • Учащиеся должны уметь отличать диких животных от домашних. Дикие или домашние. Ответы Домашние животные: 2, 4, 5, 9 Дикие животные: 1, 3, 6, 7, 8 **Задание № 2: «Животные потерялись.»** Ожидаемый результат: Учащиеся знают названия жилищ разных животных. Учащиеся смогут распределить животных по их жилищам. При выполнении задания учащиеся ещё раз будут проговаривать названия животных, их жилищ. Организуйте взаимопроверку в парах. Наблюдайте за ходом выполнения задания. Оказывайте поддержку учащимся, испытывающим затруднения в ходе выполнения задания.			Рабочие тетради Карточки

	Ответы Конура - собака, овчарня - овца, конюшня - лошадь, курятник - курица, коровник - корова, свинарник - свинья. Дополнительные задания: - **Игра «Лес, дом»** Раздайте сигнальные карточки лес и дом. Организуйте работу следующим образом, называйте животных, а учащиеся, если посчитают названное животное диким, поднимут знак «ЛЕС», а если домашнее животное, то поднимут знак - «ДОМ». Слова: корова, олень, волк, овца, осёл, лось, ёж, заяц, курица, гусь, лиса, баран, кошка, медведь. Спросите, на какие группы можно разделить данных животных (дикие и домашние) **Вопросы для повторения.** Чем дикие животные отличаются от домашних? Почему человек должен заботиться о домашних животных? **Выводы по работе на уроке**: Дикие животные живут в лесу, в горах, в степи, в воде. Они живут вдали от человека. Дикие животные сами добывают себе пищу и находят жилье. Домашние животные живут около человека. Они живут в доме, во дворе, на ферме. Человек их кормит, строит для них жилье, лечит			
35-40 Конец урока	**Рефлексивно-оценочный этап.** Анализ работы на уроке (через диалог): Что нового вы узнали? Чему вы научились? **Формативное оценивание** проводится учителем в течение всего урока. За ответы учащихся учитель раздает ученикам красочные наклейки с изображением животных на протяжении всех этапах урока. А также учитель применяет ФО: 3 хлопка, взаимопроверка, самооценивание, устное оценивание учителем. Обратная связь. Рефлексия «Гора успеха». Учитель раздает учащимся листы с изображением горы для проведения рефлексии. Каждый из вас сегодня потрудился и поднялся на определенную высоту. Возьмите любой карандаш и нарисуйте на своей горе флажок на той высоте, на которой вы оказались к концу урока. Если вы справились со всеми заданиями и вам понравился урок, то ваш флажок будет веять	Учащиеся отвечают на вопросы. Учащиеся рисуют на листе флажок на определенной высоте горы, показывая тем самым свой уровень знаний. «Гора успеха» 	Учащиеся оценивают свою работу на уроке. Самооценка работы на уроке.	Цветные карандаши

	на самой вершине, если что-то не получилось, вы испытывали трудности на каком-то этапе, то чуть ниже. Если вы не работали на уроке, то, значит, вы остались у подножия горы			

ДОПОЛНИТЕЛЬНЫЙ МАТЕРИАЛ К УРОКУ

В мире существует огромное количество разных животных. Все они изначально были дикими, но человек приручил некоторых из них.

Люди ухаживают за домашними животными. Забота заключается в кормлении, лечении, в постройке жилищ, в уходе за их потомством. Для домашних животных человек строит хлев. Хлев для коров называется коровником. Это большие, теплые сараи, где у каждой коровы есть свое отделение с поилкой для воды и кормушкой для корма.

Хлев для лошадей называется конюшня. Это длинный, деревянный сарай, разделенный с двух сторон на загоны. Хлев для свиней называется свинарником, для овец - овчарней.

Кулан внешне похож на осла, но имеет много общего с лошадью. Иногда его называют полуослом. Обитает в равнинных местах, пустынях и полупустынях, также его можно встретить и в предгорьях.

Архар - горный баран, парнокопытное млекопитающее. Длина тела составляет от 1 метра до 2, высота до 1 метра. Обитает на горных склонах, предгорьях со скалами, ущельях. Предпочитает открытые, не заросшие лесом пространства.

Бобр - млекопитающее, крупный грызун. Длина тела иногда достигает до 1 метра. Умеет плавать, у него есть перепонки на задних лапах, передними может хватать ветки и копать землю. Способен находиться под водой до 15 минут. Питается корой и древесиной.

Выдра - млекопитающее, хищник. Длина тела достигает до 1 метра. Ведет полуводный образ жизни, умеет плавать.

Домашние животные

В древние времена вокруг стоянок людей всегда было много костей, а там, где кости, — хищные звери. Прежде всего, волки (а некоторые ученые считают, что вместе с ними шакалы и прасобаки, ныне вымершие и, возможно, являющиеся одними из предков современных собак). Их всегда много, они не так независимы и пугливы, как, к примеру, медведи. Волков, конечно, прогоняли. Но потом те просто поняли: не будут вредить людям — получат вкусные кости. Поняли и люди: не будут гнать волков — получат защиту от других хищников. Так и повелось. Шел постепенный отбор на «доброту»: самые дружелюбные из волков оставались с людьми, самые агрессивные уходили в лес (где живут и поныне). Прибившиеся к людям волки становились все более мирными, пока - около 12 000-15 ООО лет (во времена перехода от охоты и собирательства к скотоводству и земледелию) - не «превратились» в собак. Это произошло, конечно, не в одночасье, имеется в виду постепенное формирование вида. А вот породы стали появляться намного позже - около 4000 лет назад. Но самая первая (или одна из первых) - салюки, или персидская борзая - 5500 лет назад. Крупные собаки помогали людям на охоте.

Ученые нашли доказательства того, что впервые лошадей стали использовать в обиходе 5,5 тысяч лет назад на территории Северного Казахстана.

Лошадиное мясо использовалось в пищу, а молоко древние казахи употребляли в качестве тонизирующего напитка. Кумыс — кисломолочный напиток из кобыльего молока, он до сих пор является традиционным напитком этого региона. Идея укрощения лошадей зародилась в племенах представителей ботайской культуры.

Калдыбаева Гульмира Куванышгалиевна

РАЗНОУРОВНЕВОЕ ОБУЧЕНИЕ: ЭФФЕКТИВНАЯ ТЕХНОЛОГИЯ ДЛЯ ИНДИВИДУАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ КАЖДОГО УЧЕНИКА

Учитель биологии и геогрфаии средней школы №2, г.Актобе

«Мои ученики будут узнавать новое не от меня; они будут открывать это новое сами. Моя задача – помочь им раскрыться и развить собственные идеи».
И.Г.Песталоцци

В современном образовании все учащиеся имеют разные уровни знаний, навыков и способностей. Технология разноуровневого обучения предлагает эффективный подход к обучению, который учитывает индивидуальные потребности каждого учащегося.

Разноуровневое обучение – это подход, при котором ученики с разным уровнем знаний и способностей объединяются в одной группе и получают индивидуальную поддержку и ресурсы для достижения своих учебных целей.

Это технология, при которой за критерий оценки деятельности ребёнка принимаются его усилия по овладению этим материалом, творческому его применению.

Значительный вклад в разработку теоретических основ процесса дифференцированного обучения учащихся внесли психологи Л.С.Выготский, В.В.Давыдов, А.Н.Леонтьев, Л.С.Рубинштейн и многие др.; дидакты Ю.К.Бабанский, Б.П.Есипов, Л.В.Занков и др.

Разноуровневое обучение предоста-вляет гибкость и возможность дифференцировать учебный процесс. Ученики могут работать в своем собственном темпе и выбирать задания, соответствующие их уровню знаний и интересам. Учитель может предложить различные варианты заданий и материалов, чтобы ученики могли выбрать то, что подходит именно им.

Цель дифференциации процесса обучения – обеспечить каждому учащемуся условия для максимального развития его способностей, склонностей, удовлетворения познавательных интересов, потребностей в процессе освоения содержания образования, и тем самым обеспечить усвоение учебного материала, находящегося в зоне его ближайшего развития на основе особенностей его субъектного опыта.

Под дифференциацией понимается способ организации учебного процесса, при котором учитываются индивидуально-типологические особенности личности; создаются группы учащихся, в которых элементы дидактической системы (цели, содержание, методы, формы, результаты) различаются.

Необходимость реализации дифференцированного подхода в обучении связана с объективно существующими противоречиями между общими для всех дошкольников целями, содержанием обучения и индивидуальными возможностями каждого ребенка. Между фронтальным изложением материала воспитателем и индивидуальными особенностями восприятия, памяти, интересов, определяющими индивидуальный характер освоения материала конкретным ребенком.

В существующей практике обучения все чаще возникают проблемы, связанные с неоднородностью состава учащихся в одной учебной группе: по их учебным возможностям, общим и специальным способностям, индивидуальным психофизиопатическим особенностям, интересам, проектируемой профессии, национальному признаку, религиозной принадлежности, социальному и имущественному положению родителей, уровню воспитанности.

Достичь абсолютной однородности группы по составу невозможно, что в свою очередь приводит к неравномерному усвоению программы между детьми одной группы.

Дети с пониженной обучаемостью требуют особой формы учебной деятель-ности. Ребенок, у которого неустойчивое внимание, недостаточно развита память, не сможет выполнить многие из традицион-ных заданий, в этом случае требуется особая форма предъявления материала. Дети с повышенной обучаемостью также нуждаются в особом внимании воспитателя для развития своих способностей.

Технология разноуровневого обучения является эффективным подходом к образованию, который позволяет учителям адаптировать учебный процесс к индивидуальным потребностям и способностям каждого ученика. Она основана на принципах дифференциации и индивидуализации обучения, что способствует повышению мотивации и успеваемости учащихся.

Список литературы:

1. Выготский Л. С. Педагогическая психология. М., 1991.
2. Давыдов В. В. Проблемы развивающего обучения. М., 1986.
3. Дьяченко О.М. Проблема индивидуальных различий в интеллектуальном развитии ребёнка. // Вопросы психологии. - 1997.,№4
4. Клевченя М.С Психологические проблемы дифференцированного обучения //Актуальные проблемы дифференцированного обучения. - Мн.,«Народная асвета», 1992.
5. Пашкурная В.А. Технология разноуровневого обучения.
6. Дзаболова И.М. Сущность и условия организации разноуровневого обучения
7. Есмагулова Т.В. Разноуровневое обучение в начальной школе: проблемы и перспективы
8. Монахов В.М., Орлов В.А., Фирсов В.В. Проблема дифференциации обучения в средней школе. -- М., 1990.

Қалдыбайқызы Назгүл

ОТБАСЫ КҮНІН ТОЙЛАДЫҚ

Ақтөбе қаласы, “KAZGUU School.Aqt” мектебінің қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі

Оқу мақсаты	6.1.1.1 - тірек сөздер, мәтіннің бастапқы бөлігін тыңдау арқылы тақырыпты және көтерілетін мәселені болжау;
Сабақтың мақсаты	Барлығы: оқушылар тақырыпта көтерілген мәселені болжайды
	Көпшілігі: мәселені болжауда өз көзқарастарын білдіреді
	Кейбірі: көтерілген мәселе бойынша қосымша ақпараттар келтіреді
Жаһандық азаматтылық	Сабақта әр елдің отбасы туралы қалыптасқан түсініктері, ата-анаға деген құрмет, олардағы отбасы құндылықтарының маңызы бейнекөрініс арқылы көрсетіледі және соған байланысты пікір алмасу жүреді.
Миссия, құндылықтар	Мектеп миссиясында тұлғаның тәрбиелі болу керектігі айтылады. Соған байланысты сабақта отбасындағы тәрбиенің маңызы әр елдің отбасындағы тәрбиемен салыстыру арқылы тәрбиелі болу қашанда керектігі түсіндіріледі.
Дағдылар: 1.Өзін-өзі ұйымдастыру	Бейнекөріністен түсінгендері бойынша сұрақтарға жауап беру, өз ойын білдіру бойынша коммуникативтік дағды қалыптасады. Берілген тапсырмаларды уақытқа сай орындауын талап ету арқылы өз уақытын ұйымдастыра біледі.

2.Коммуникативтік				
Сабақ кезеңдері	**Мұғалімнің әрекеті**	**Оқушы әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Сабақтың басы Ұйымдас-тыру **5 минут**	Ең алдымен, өзімді таныстырып өтемін. Оқушыларды түгендеу. Жазғы демалыстың қалай өткенін, көңіл-күйлерін сұрау. ***Психологиялық ахуал туғызу.*** *«Танысу» тренингі*	Шеңбер болып тұрып, допты кезек лақтыру арқылы есімдерінен басталатын тілек немесе мақтау сөзін айтады.		Доп
Жаңа сабақ **5 минут**	Тірек сөздер көрсетіледі. *Бейнекөрініс.* ***«Әр елдің отбасылық дәстүрлері»*** ***Тыңдалымалды тапсырма*** 1.Бейнекөріністе қандай отбасылық дәстүрлер айтылды? 2.Біздің еліміз бен өзге елдегі отбасылық дәстүрлердің айырмашылығы қандай? 3. Өзің отбасыңмен уақытты қалай өткізесің? **Тыңдалымнан кейінгі тапсырма** **1-тапсырма.** 1. «Отбасы» ұғымын қалай түсінесің? 2. Отбасылық құндылықтарға не жатады?	Оқушылар тірек сөздер арқылы та-қырыпты, көтері-летін мәселені бол-жайды. Бейнекөрі-ністен бұрын тың-далымалды тап-сырмасын қарап, не нәрсеге көңіл бөлу керектігін бі-ліп отырады, содан соң сұрақтарға жауап береді. Оқушылар сұрақ-тарға қысқаша жауап жазады	*«Үш шапалақ»* Стикер-лер	Бейнекөрініс https://www.youtube.com/watch?v=DkRU5-2bL1c
Сабақтың ортасы **10 минут** **15 минут**	***Сөздікпен жұмыс*** Бір-бірімізге – Друг другу Ағайын – Родня Туыс – Родственник Береке – Изобилие Отбасылық – Семейный Шағын – Небольшой **2-тапсырма.** ***Көп нүктенің орнына жаңа сөздерді қойып жаз.*** 1.Азамат пен Жандос .... 2.Отбасы - .... мемлекет. 3.Отбасы ..... – бақыттың кілті. 4.Жаңа жыл - .... мереке *Керекті сөздер: отбасылық, шағын, берекесі, ағайынды* ***ТІЛДІК БАҒДАР. Деректі және дерексіз зат есімдер (конкретные и абстрактные существительные)***	Жаңа сөздерді сөздік дәптерлеріне жазады, бірнеше рет айтып, еске сақтайды. Керекті сөздерді қойып сөйлемдерді толықтырады.	*Өзін-өзі бағалау* Дұрыс нұсқасын экраннан қарап, салыстырады.	Үлестірме қағаздар Презентация

	Деректі зат есім – көзбен көріп, қолмен ұстауға болатын зат пен құбылыстардың атауы. Мысалы: ***ағаш, үй,алма, қала, қоян т.б.*** **Дерексіз зат есім** – көзге көрінбейтін, қолмен ұстауға келмейтін заттар мен құбылыстар атауы. Мысалы: ***ақыл, қуаныш, а***	Үлестірме қағаздағы ережені оқып, танысып, дәптерлеріне жабыстырады.	*Дескриптор* Сөздердің деректі не дерексіздігіне қарай бөліп жазады	Тақтамен жұмыс
5 минут **Сабақтың соңы**	**3-тапсырма** ***Берілген сөздерді бағандарға бөліп жаз*** *Домбыра, гүл, махаббат, тәрбие, қалам, бауырсақ, арман, сезім* ***Деректі зат есім*** | ***Дерексіз зат есім*** ***Сабақты қорытындылау*** 1.Отбасы деген не? Несімен құнды? 2.Деректі және дерексіз зат есімдер деген не?	Сөздерді екі бағанға бөліп жазады. Сабақ соңында қорытынды сұрақтарға жауап береді		
Кері байланыс **5 минут**	**Үйге тапсырма** 2-тапсырма. Өлеңді оқу, деректі және дерексіз зат есімдерді табу. Жаңа сөздерді жаттау. + | - | қызықты Сабақтың ұнаған тұсы? | Сабақта не ұнамады? | Не қызықты болды?	Сабақтың ұнаған тұсын +, ұнамаған жерін -, қызықты болған тұсын қызықты бағанына жазады.		

Адамзат дамуы қауымдастық, қоғам-дастық негізіне сай өміршең қалыпқа ие. Олай болу себебі - адам баласының барлық өмірі үнемі басқа адамдармен қарым-қатынас негізінде өтеді. Сондай-ақ, адам психикасы тіршіліктің барлық кезеңінде үздіксіз дамиды, яғни кез келген іс-әрекетте бір-бірін қабылдау, түсіну, бірлескен әрекет ұйымдастыру нәтижесінде қарым-қатынас орнайды, осылайша қоғам қалыптасады.

Қоғамдағы адами құндылықтар бастамасы - сәлемдесуден бастап, тіл табысу, құрмет көрсету, сыйластық, қамқорлық, көмектесу, өзара түсіну, белгіленген шараны бір кісідей ұйымдастыру, нәтижесіне жетумен дараланады. Демек, адам мен қоғам тығыз байланыста дамиды, олай болса, қоғам - әлеуметтік топтардан, әлеуметтік қауымнан құрылады. Ендеше, адамды адам ететін бірден-бір күш - қоғам ғана. Қоғамның әр мүшесі, соның ішінде бала, жастар, жалпы адам тәрбиесі саласы мамандары келешек ұрпақтың бойына асыл бір қасиетті дарыта білгеніміз жөн. Оларға сапалы білім беру біздің, яғни ұстаздардың қолында. Ол үшін үнемі ізденіс үстінде жүру, алға ұмтылу, ізгілікті іс жасау.

Қайта ширап, қинаса да жұмысы,
Шәкіртімен кеңейетін тынысы.
Мұғалімдер жаңа заман жаршысы

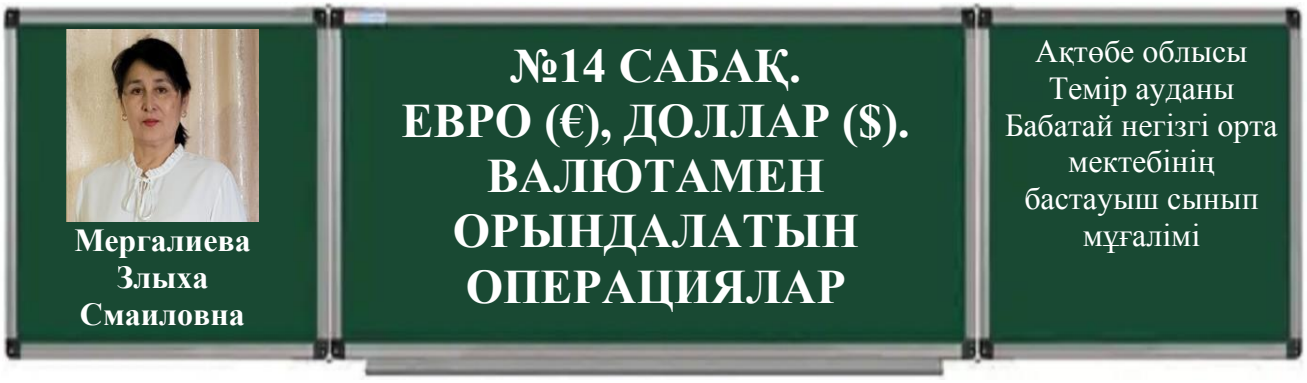
Мұғалімдік мамандықтың ұлысы- де-ген өлең жолдары негізгі қоғам қалыптастырушылардың бірі - ұстаз, мұғалімнің шынайы ролін көрсетеді. Осы мақсатта студенттерімізді облыстық, халықаралық Алматы қаласы Құрманғазы атындағы қазақ ұлттық консерваториясында жыл сайын өтетін дирижерлау мамандығы бойынша республикалық кіші олимпиадаға қатыстырып келеміз. Олардың әрқайсысы жүлделі орын иегерлері. Сонымен қатар өткен оқу жылында Ақтау қаласында өткен жаңа жоба Даласкилс фестиваліне студент қатыстырып, жүлделі екінші орын иелендік. Мұның барлығы адамдардың ортақ нәтижеге қол жеткізу мен қатынасты жақсарту мақсатындағы күш біріктіруге және келісімге келуге бағытталған екі немесе бірнеше адамның өзара байланысы, яғни қарым-қатынасы болып табылады. Сондай-ақ, әлеуметтік байланыстың негізгі құралы, тұлғалар арасында ақпарат алмасу діңгегі болып саналады.

Қоғамдағы адамның қалыптасуында виртуалдық, вербалды және вербалды емес қатынастардың ролі зор. Адамның тіл, сөйлеу арқылы жүзеге асатын каналы - вербалды (ауызша, сөзбеше) қатынас, ал дене тілінде, яғни ым-ишара, бет қимылы т.б. вербалды емес қарым-қатынас, сондай-ақ, виртуалды (қашықтықтағы әңгіме) қарым-қатынастарға негізделеді.

Тұжырымдай келе "тоқсан ауыз сөздің тобықтай түйіні" - қоғам - адамзаттың қауымдастығы, оны адамдар құрайды және оның құрамында өздері өмір сүреді.

Адамзаттың қауымдастықта өмір сүруінің, яғни қоғамның негізгі бөлшегінің бірі – отбасы. Ол - мемлекет құндылығы, қоғам бірлігі, қоғамның тірегі. Отбасында орныққан қарым-қатынас түрі мен қалыптарына сәйкес баланың, жалпы адамның тұлғалық қасиеттері қаланады. Бала (жалпы адам) әрқашан да ата-анадан жүрек жылуын, мейірімділікті қажет етеді, ол үшін ата-ана өмірдің тірегі, оларға қарап бой түзейді, үлгі алады. Осылайша, қоғамның кішкене бөлшегі дамиды. Сондықтан да отбасында "әкеден ақыл, анадан мейір" дегендей, балалармен пікірлесу, мейірімді, табиғи, жаңа қоғам қалыптасуына себепкер болар қазақи сана, әдептермен өнеге көрсету, жылы, ақылды сөздер айту өнегесін беру, жақсы сөзбен отбасындағы әр баланың "жанын семірту" - басты ұстанымым, негізгі мақсатым. Осындай адами құндылықтар аясында өз балаларымызды тәрбиелеп, бір шаңырақ астында бақытты өмір сүріп келеміз.

Балаларымыздың және студенттері-міздің қоғамдағы ролін, адамдармен шынайы қарым-қатынасын, әдепті өмір салтын қалыптастыру - қоғам құрылымына қосқан үлесім деп білемін.
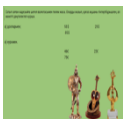

Мергалиева Злыха Смаиловна

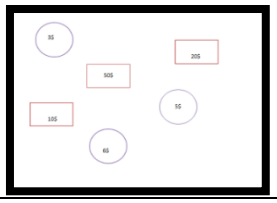
Ақтөбе облысы Темір ауданы Бабатай негізгі орта мектебінің бастауыш сынып мұғалімі

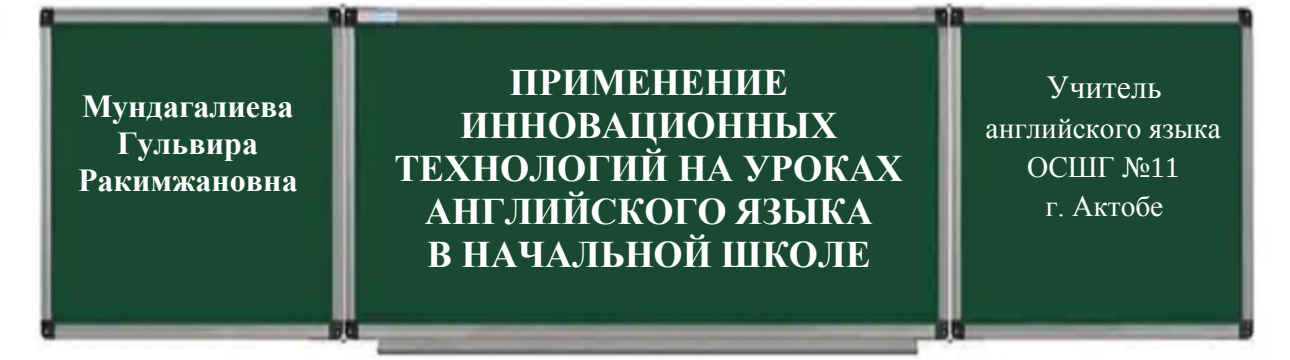
Оқу бағдарламасы-на сәйкес оқыту мақсаты:	4.1.3.6 - 10 000, 20 000 тг купюраларды және түрлі мемлекеттің валюталарын (рубль, евро, доллар) ажырату және түрліше төлем жасау
Сабақтың мақсаты	Басқа мемлекеттердің валютасымен (евро және доллармен) танысады және оларды ұсақтауды үйренеді
Құндылықтар	Талап: ізденімпаз, жасампаз тұлға

Сабақтың барысы				
Сабақтың кезеңі// уақыты	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушы-ның әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Сабақтың басы 5 минут	Сабаққа дайындық жасау Психологиялық ахуалды жақсарту «Ұлттық теңге- тәуесіздігіміздің белгісі» тақырыбына әңгімелесу 	Теңге туралы өзі білетін деректерін айтады	Мақтап, мадақтап отыру 	Суреттер Суреттер
Өткенді пысықтау 5 минут	Өткенді пысықтау Үй тапсырмасы 11- тапсырма 240/3=80 1ғасыр=100жыл 100/2=50жыл 1 жылда-12 ай.1жылдың ширегі-3ай 570/3=190 1ц=100кг 100/2=50кг 5/1сағатта-12минут бар	Уақыт өлшем бірліктерінің үлесін табады	Дескриптор: Уақыт бірлігін білді-1б Шамаларды айналдыра алды-1б	Сағат Күнтізбе
Сабақтың ортасы 22 минут	**Тақырыпты ашу** ТҮСІНДІРУ Еуро купюрасы туралы түсінік беру Есіңде сақта! **Еуро** – 340 миллионнан астам еуропалықтардың бірыңғай валютасы. Қағаз ақша мен мәнеттерге қара. **Еуроцент** — майда ақша бірлігі. 1, 2, 5, 10, 20 және 50 евроцент мәнеттері бар. Артқы бетінде қай елде шығарылғанына байланысты айырмашылықтары болады. Доллар купюрасы туралы түсінік беру Есіңде сақта! **Доллар** (ағылшынша dollar) – дүниежүзіндегі көптеген елдердің валютасының атауы. Бір доллар 100 центке тең. Жаңа тақырып 1-ТАПСЫРМА Топпен жұмыс жасау 2евроны 2 евроцентке майдалау 1 ірі монетаны 2 ұсақ монетаға айырбастау 	Басқа мемлекеттердің валютасымен (евро және доллармен) танысады Долларменн танысады Бір-бірімен ақша айырбастап ойнайды, ақша қайтарады	ҚБ: Керемет! ҚБ: Тамаша! Дескриптор: Еуроны еуроцентке ұсақтады-1б Ақшамен жұмыс істеді-1б Дескриптор: Сурет бойынша ақша санын жазу-1б	оқулық Купюралар оқулық Еуро купюралары

	2-тапсырма Оқушылар әр суреттегі ақшалардың сомасын есептейді, евро мен евроценттің белгіленулерін қолданып жазады. 500евро 50евро*10=500евро 20евро*25=500евро 3-тапсырма «Аквариум» әдісі Оқушылар 2000 000 еуроны құрайтын мәнеттерді жинайды. Оқулықтағы купюралар мен мәнеттерге қарайды, олардың атауын естеріне түсіреді. 4-тапсырма Қағаздан қиып дайындалған қағаз ақша мен мәнеттер жинағының көмегімен балалар берілген ақшаларды ұсақтап үйренеді. АҚШ валютасының қағаз ақшалары мен мәнеттеріне қара. Мына соманы берілген ақшалармен ұсақта және сана: 524 $; 834 $. Жауабы: _____. ФС тапсырмасы 5-тапсырма Оқушылар бұл сомалардың қандай купюралар және мәнеттермен жинақталуы мүмкін екендігін суреттен көрсетіп отырып жазады: 35 € 125 $ 1204 $ 308 € Купюралардың жазылуын тіктөртбұрышпен, ал мәнеталардың жазылуын дөңгелекпен қоршап қояды. Жауап: 35евро=10евро+10евро+10евро+2евро+2евро+1евро 125доллар=100д+20д+5д 1204ев=500евр+500евр20евр+2евр+2евр 308евр=200евр+100евр+5евр+2евр+1евр ЕБҚ 6-тапсырма. 10 000, 20 000 тг қағаз ақшаларды ажырата білуге үйрету үшін, тапсырманы қарастырады, олармен әртүрлі операциялар орындайды. Жауап 10000тнг=5000тнг+5000тнг 20000тнг=10000тнг+5000тнг+5000тнг 7- тапсырма. Шамаларды көрсетілген өлшем бірліктеріне өрнектейді.	Долларды ұсақтауды үйренеді Ойын арқылы манеттерді жинайды Купюрамен жұмыс жасайды Мәнеталар-ды жинақтай-ды Теңгелер-мен жұмыс жасайды	Долларды мәнетпен ұсақтау-1б Дескриптор: Ұсақ манеттерді таниды-1б Оларды жұмсай алды-1б Дескрипторы: Басқа мемлекеттердің валютасымен (евро және доллар) таныстыр-1б Оларды айырбастауды үйренді-1б Дескриптор: Берілген соманы қалай жинақтайтынын біледі-1б Евро мен долларды таниды-1б Дескриптор: Теңге туралы білімі кеңейді-1б Теңгемен операциялар орындады-1б	оқулық Купюра-лар Манеттер Қағаздан қиып дайындал-ған қағаз ақша мен мәнеттер Суреттер Кестелер Теңгелер

Сабақтың қорытуы **8**минут	4 т 9 кг = 4 009 кг 9 ц 3кг = 903кг 3 мин 10с = 190с 20 мин 15с = 20 • 60 + 15 = 1 215с 2сағ 40 мин = 2 • 60 + 40 = 160 мин 3сағ 25 мин = 3 • 60 + 25 мин = 205 мин Жұптық жұмыс 8-тапсырма 583 809 + 297 008 = 880 817 9 078 237 + 364 559 = 9 442 796 96 265 706 + (5 004 039 + 4 001 563) = 105271308 1) 5 004 039 + 4 001 563 = 9 005 602 2) 96 265 706 + 9 005 602 = 105 271 308 400 000 099 – (36 000 205– 39 486) = 364 039 380 1) 36 000 205 – 39 486 = 35 960 719 2) 400 000 099 – 35 960 719 = 364 039 380 ЕҚБ «Дүкенде» ойыны 9-тапсырма Әкесінің алған тауарларына ақша төлеуге және қайтаратын ақшаны дұрыс есептеуге жәрдем береді 15000-14345т= 655т=500+100+50+5 Зерттеушілік тапсырма 10-тапсырма 1-тәсіл: 1) 3 + 1 = 4 (м.) – екі бала жұмсады; 2) 8 – 4 = 4(м.) – екі балада қалды; 3) 4 : 2 = 2(м.) – әр балада қалды; 4) 2 + 1 = 3(м.) – бірінші балада болғаны; 5) 2 + 3 = 5(м.) – екінші балада болғаны. Жауабы: 3 мәнет және 5 мәнет 2-тәсіл: Әр балада қалған мәнеттердің саны х болсын делік, онда Х+1 – бір балада болған мәнеттердің саны Х+3 – екінші баланың мәнеттерінің саны Есептің шарты бойынша 8 мәнет болған. Теңдеу құрастырамыз: Х + 1 + Х + 3 = 8 2 Х + 4 = 8 2Х = 8 – 4 2Х = 4 Х = 2 әр балада 2 мәнеттен қалды; Үй тапсырмасы	Өлшем бірліктерін айналдырады Кері амал қолдану арқылы досының қалай есептегенін тексереді. Жеке жұмыс жасайды Нұсқаларын ұсынады Теңдеу арқылы табады Төлем жасап	Дескриптор: Шамаларды көрсетілген өлшем бірліктеріне өрнектейді-1б Өлшем бірліктерін жатқа біледі-1б Дескриптор: Есептеу жүргізді-1б Кері амалдар қолдана алады-1б Дескриптор: Тауарға ақша төлеуді біледі-1б Артық ақшаны дұрыс қайтарып ала алады-1б Дескриптор: Шешудің әртүрлі нұсқаларын ұсынды.-1б Дұрыс жауапты теңдеу арқылы тапты-1б Дескриптор: Доллармен және евромен	Купюралар Оқулық Теңгелер Тиындар Қолдан жасалған купюралар Суреттер Қолдан жасалған купюралар Купюралар

Кері байланыс 5 минут	11 –тапсырма А) доллармен Ә) евромен Үлгі: 	үйренеді Кері байланыс жасайды	сауда жасады-1б Басқа мемлекеттің купюраларын таниды-1б «Екі жұлдыз, бір тілек» әдісі	Кері байланыс плакаты

«То, чему мы учились в школах и университетах, не образование, а только способ получить образование».
Ральф Эмерсон

В основе принципов данного подхода находится участие каждого ребенка в учебном процессе в качестве субъекта. Данный подход в обучении направлен на развитие каждого ученика, на формирование его индивидуальных способностей, а также позволяет значительно упрочнить знания и увеличить темп изучения материала без перегрузки обучающихся. При этом наша задача - создать благоприятные условия для их разноуровневой подготовки, реализации принципа моделирования.

Современные педагогические технологии предполагают изменение учебной ситуации таким образом, чтобы учитель из “непререкаемого авторитета” стал внимательным и заинтересованным собеседником и соучастником процесса познания.

Перед учителем в начальной школе стоит вопрос: каким образом решить проблему работы с информацией, как помочь научиться анализировать, обобщать, выстраивать логическую последовательность своей речевой деятельности. Известно, что английский язык входит в число наиболее трудных предметов школьного курса. Поэтому одной из основных задач считается привитие интереса к данному предмету, стремление разбудить в учениках творческие и интеллектуальные силы.

Обучение английскому языку преследует две основные цели:

- развитие иноязычной коммуникативной компетенции, которая подразумевает развитие речевой, языковой, социокультурной, компенсаторной, учебно-познавательной компетенций;
- развитие и воспитание способности и готовности к самостоятельному и непрерывному изучению английского языка:

а) дальнейшему самообразованию с помощью английского языка в других областях знаний;

б) развитие способности к самооценке через наблюдение за собственной речью на родном и английском языках;

в) личностному самоопределению учащихся в отношении их будущей профессии;

г) формирование гражданина и патриота.

Задача учителя состоит в том, чтобы создать условия практического овладения языком для каждого учащегося, выбрать такие методы обучения, которые позволили бы каждому ученику проявить свою активность, своё творчество, а также активизировать познавательную деятельность учащегося в процессе обучения иностранным языкам.

Учителем английского языка работаю 6 лет. На протяжении этого времени всегда старалась использовать такие способы и методы обучения, которые помогали бы детям эффективно усваивать материал разной сложности и объема.

Поставленные же цели могут быть реализованы при условии использования всех групп образовательных технологий:

- технологии объяснительно-иллюстративного обучения, в основе которых лежит информирование, просвещение учащихся и организация их репродуктивных действий с целью выработки у них общеучебных умений и навыков;
- личностно-ориентированные технологии обучения, создающие условия для обеспечения собственной учебной деятельности обучающихся, учёта и развития индивидуальных особенностей школьников;
- излагать учебный материал таким образом, чтобы он расширял объём знаний и преобразовал личный опыт каждого ученика;
- использовать различные формы индивидуальной работы на уроке;
- проводить работу с раздаточным материалом, работу в парах, группах, работу с различными опорами;
- стараться активно стимулировать учащихся к самостоятельной деятельности;

В начальных классах основное внимание уделяется игровым технологиям, которые помогают преодолеть “языковой барьер”. Лексические, грамматические, фонетические, орфографические, творческие игры, использование песен, стихотворений помогают сделать процесс обучения иностранному языку интересным и продуктивным.

Место игры на уроке и отводимое игре время зависят от ряда факторов: подготовки учащихся, изучаемого материала, конкретных целей и условий урока. При помощи игровых приёмов можно закрепить новый языковый материал и повторить пройденное.

Список литературы.

1. Голубева С.П. Использование компьютерных презентаций на уроках английского языка. – Английский язык. – 1 сентября //№12, 2006.
2. Косачёва И., Косачёва Ю. Использование аутентичных видеокурсов в обучении английскому языку. – Английский язык. – 1 сентября //№3, 2006.
3. Нестерова Н.В. Информационные технологии в обучении английскому языку. – Иностранные языки в школе. //№8, 2005.
4. Оганджанян Н.Л. Элементы коммуникативной методики обучения английскому языку в средней школе. – Английский язык. – 1 сентября //№6, 2005.
5. Петрова Л.П. Использование компьютеров на уроках иностранного языка – потребность времени. – Иностранные языки в школе. //№5, 2005.
6. Северова Н. Ю. Электронные учебные пособия.– Английский язык. – 1 сентября //№4, 2006.
7. Амонашвили Ш. А. Постигательная и образовательная функция оценки школьников./ Экспериментально-педагогическое исследование. - М.: 1984.

Нугманова Зинегуль Бекказиевна

"БІЛІМ - ҚАЗЫНА" КВЕСТ ОЙЫНЫ

Ақтөбе қаласы, №7 Хромтау мектеп – гимназиясы, мектепалды даярлық класы

Оқу бағдарламасына сәйкес міндеті:	Сөздерді бір – бірімен байланыстыра сөйлеуін дамыту, қыс мезгілінің ерекшеліктерін айтуға үйрету; ептілігін, жылдамдығын, ойлау қабілетін дамыту.

Мұғалімнің іс әрекеті:	Тәрбиеленушілердің іс әрекеті:
-Балалар қане барлығымыз шеңберге тұрайық, көздеріңізді жұмыңыздар, кімнің басына сиқырлы қалпақ кигізсем, сол бала әдемі тілек айтады. -Балалар сіздер ертегі тыңдағанды жақсы көресіздер ме? Ендеше мен сіздерге ертегі айтайын. Баяғыда өте білімді қария болыпты. Оның қазынаға толы алтын сандығы бар екен, бір күні қарияның сандығын қарақшылар ұрлап алып, далаға шашып кеткен екен. Ата ұзақ жылапты. Балалар біз атаға қазынасын тауып беруге көмектесеміз бе? Ол үшін балалар жаңағы қарақшылардың шашып кеткен заттарын, хабарламалар арқылы табу керек. 1-ші хабарламаны табу үшін МҰҒАЛІММЕН ҚОШТАСАТЫН ЖЕРГЕ БАРУ КЕРЕК. \Балалар есіктің алдындағы күзетші ағайдан кітаптың суретін алып келеді. Тапсырмасын орындайды. Мұғалім ертегінің әрбір жерінен сөйлем айтады, балалар қандай ертегі екенін табады. 2-ші хабарлама: ӨЗІҢНІҢ ЕКІНШІ БЕЙНЕҢДІ КӨРЕТІН ЖЕРГЕ БАР. \Балалар айнаның қасынан қаламның суретін тауып әкеледі. Тапсырмасын орындайды. «Қыс», қар, шана сөзіне дыбыстық талдау жасау. 3-ші хабарлама: БАС АУЫРСА, ТІС АУЫРСА БАРАТЫН МАМАНЫМЫЗДЫҢ БӨЛМЕСІ. \Медбике бөлмесінен сөмкенің суретін алып келеді\ Тапсырмасы: Сандарды тура және кері санау, санамақ айту, сандардың көршілерін табу.	Балалар көздерін жұмады. Басына сиқырлы қалпақ киген бала, тілегін айтады. - иә, ертегі тыңдағанды ұнатамыз. -Иә, көмектесеміз! Балалар күзетшіден суретті тауып әкеледі. Тапсырмасы: 1. Қазыбайдың тағы несі бар? \»Үр, тоқпақ!» ертегісі екенін табады 2. Сиыр, сиыр маған сүт берші \»Мақта қыз бен мысық» ертегісі 3. Бірінші тышқан тауып алады, одан кейін бақа келеді \»Қолғап» ертегісі Дыбыстар туралы ережені еске түсіреді, дыбыстарды атайды. Жыл мезгілі туралы сөйлемдер құрайды. «Қыс, қар, шана» сөздеріне қызыл, көк фишкалармен дыбыстық талдау жасайды. Балалар медбике бөлмесінен сөмкенің суретін тауып әкеледі. Сандарды тура және кері санайды, салыстырады, сандардың көршілерін табады. Санамақ айтады: Бір дегенім –бесік Шықтық одан өсіп.

4-ші хабарлама: ЛИМОН ЖАТҚАН БӨЛМЕГЕ БАР. \Балалар асханадан қылқалам мен бояулардың суретін алып келеді. Тапсырмасы: «Қардың» суретіне сұйық желім жағып, тұз салады.Суға кішкене көк түсті бояуды езіп, көгілдір түс алады, оны тұзды қардың үстіне қылқаламмен жағады. Қар көгілдір түске айналады. -Балалар, біз бүгін не істедік? Қайда бардық? Кімге көмектестік? -Жарайсыңдар! Сіздер үлкенге құрмет көрсетіп, атамыздың қазынасын тауып бердіңіздер. Ол сіздердің білімдеріңізге, тәрбиелеріңізге, ептіліктеріңізге риза болып, сыйлық беріп жіберіпті. Қане барлығың ала қойыңыздар.	Екі деген елім, Далам, тауым, көлім. Үш дегенім – үміт Үміт артар – жігіт Төрт дегенім – төзім Төзе білем - өзім. Бес дегенім – бақыт Бағалайтын уақыт. Балалар асханадан келесі суретті тауып әкеліп, шығармашылық тапсырмасын орындайды. Жай музыка қосылып тұрады. Балалар сұрақтарға жауап беру арқылы, атқарған жұмыстарын еске түсіреді. Сыйлықтарын алады.

Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаттары	2.2.2.1 дауысты және музыкалық аспаптарды қолдану арқылы музыкалық фразалар (2-4 такт) шығару және импровизациялау; 2.1.2.1 екпіні мен ырғағын сақтай отырып, әртүрлі сипатты әндерді музыкалық аспаптың сүйемелдеуімен орындау.			
Сабақ мақсаты	Табиғат мезгілдеріне сипаттама береді және үнтаспа арқылы табиғат дыбыстары мен құстар дыбыстарын ажырата алады.			
Сабақтың барысы				
Сабақтың кезең уақыт	Педагогтің әрекеті		Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Психологиялық ахуал қалыптастыру. Оқушыларды музыкамен қарсы алу. Сергіту жаттығуы «Мен ақылды баламын» әр бала өздерінің жақсы қасиеттерін атап, қалай өсіп келе жатқандарын айтады. Мыс: Мен Балнұр, балдай тәтті үйдің еркесімін. Мен Асқар, барлығынан біліммен асып түссем деймін т.б.		Психологиялық ахуалға берілген тақпақтарды дауыстап айтып, тілді жаттықтыру және жаңа сабаққа назар аудару.	От шашу арқылы бір-бірін бағалау.	Психологиялық ахуал. Алдыңғы білімді еске түсірутап

	«Бір сөзбен» әдісі барысында оқушылар берілген сөздердің ішінен бүгінгі сабақтағы жағдайын сипаттайтын үш сөзді таңдайды. (қуаныш, немқұрайлылық, шабыт, зерігу, сенімсіздік, сенімділік, рахаттану, алаңдау).	Оқушылар сұраққа жауап береді, жұмысты берілген түріне қарай орындайды.		сырмалары.
Сабақтың ортасы	Ширату тапсырмасы Көктем әуендері **1-тапсырма. Ақпарат іздеу.** Берілген кітаптар мен журналдардан көктемге байланысты суреттерді табыңыз. Сыныпта талқылау Берілген суреттерге қарап, сұрақтарға жауап беріңіз: - Күйде қай жыл мезгілі бейнеленген? - Қандай табиғи дыбыстарды ести аласыздар? Неліктен? - Бұлақ қалай бейнеленген? Қозғалысы қандай музыкалық көркем құралдар арқылы берілген? - Көтемде табиғат қалай өзгереді? Неліктен? Жауабыңызды түсіндіріңіз.. **2-тапсырма. Тыңдау және талдау.** Табиғат дыбыстарын тыңдап, сол дыбыстарға бірінші тапсырмадағы суреттерді сәйкестендіріңіз. **3-тапсырма. Музыка шығару және импровизация.** Берілген бейнелерді дыбыстандыру үшін қандай музыкалық аспаптардың сәйкес келетінін талқылаңыз. Бейнеленген суреттерді өз дауысыңызды, ұрмалы және музыкалық шулы аспаптарды қолдана отырып дыбыстаңыз. **4-тапсырма. Тыңдау және орындау.** Көктем туралы әнді тыңдаңыз. Әнді үйреніңіз, мысалы:«Құстар» әні, музыкасы Л.Жұмановаікі, сөзі Е.Сейдахметовтікі. Әнді ұрмалы және шулы аспаптарда сүйемелдей отырып орындаңыз. Белсенді оқу тапсырмалары (топта, ұжымда) *Дескриптор:* ● Оқулықта берілген әндерді мұғалімнің көмегімен орындай алады.	Берілген сұраққа жауап беріп, тапсырмаларды талапқа сай орындайды. Белсенді оқу тапсырмалары (топта, ұжымда) Жұмыс дәптеріндегі жазылым тапсырмаларын орындау Әнді орындайды.	Бас бармақ арқылы бір-бірін бағалау. Бас бармақ арқылы бір-бірін бағалау.	Оқылым, жазылым тапсырма-лары.
Соңы	Жаңа білім мен тәжірибені қолдану Топтық жұмыс. «Галлерияда ой шарлау» Берілген тақырыпта топтық жұмысы жүргізіліп, әр топтың жұмысы қабырғаға	Оқулықтағы қосымша тапсырмалар.	Бағдар-шам көздері арқылы	Топтық тапсырмалар.

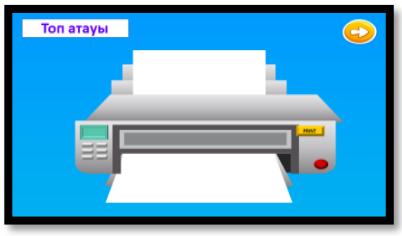
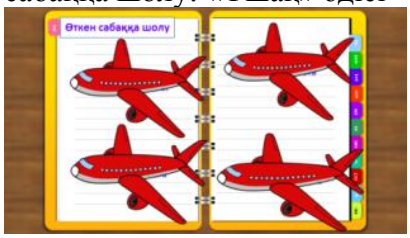
	ілінеді де, оқушылар жүріп, аралап, оған әр оқушылар кішкене жапсырма қағазға бағасын беріп, пікірін жазып жабыстырып кетеді. Ең жақсы баға алған топтың жұмысы қаралады. **Орындау. Бағалау.** Ұрмалы, музыкалық және шулы аспаптарды қолдана отырып, өздерінің композицияларын орындаңдар. **Үйге тапсырма:** «Құстар» әнін әуенімен жаттап келіңдер. **Рефлексия:** Мен не білдім? -Бүгін мен не үйрендім? -Мен үшін қандай тапсырма қиын болды?	Қойылған сұрақтарға жауап береді.	бір-бірін бағалау	Рефлексия тақтайшасы

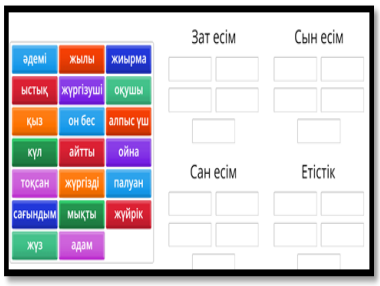
Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаты:	3.2.5.1 Берілген тақырып, сұрақ бойынша түрлі дереккөздерден (мәтін, сөздік, сызба, кесте, карта) алынған ақпараттарда кездесетін жаңа сөздердің мағынасын сөздіктер арқылы ашу, жүйелеу, мағлұматтардың маңызды тұстарын анықтау.
Сабақтың мақсаты	Берілген тақырып, сұрақ бойынша түрлі дереккөздер, сөздіктер арқылы ашу,жүйелеу, мағлұматтардың маңызды тұстарын анықтайды

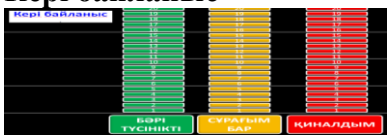
Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңдері	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы 10 мин	**І.Ұйымдастыру. Сәлемдесу.**	Амандасуға арналған жаттығуды орындайды.	Жарайсыңдар!	

				
Сабақтың ортасы 25мин	**I. Қызығушылығын ояту "Көңіл күй таңда"** әдісі Балалардың көңіл күйлерін сұрау (күнге жазылған сөздерді таңдайды) Топ атаулары: I топ: «Зат есім » тобы II топ: «Сын есім » тобы III топ: «Сан есім » тобы		Көңіл күйлерін айтады. Жарай-сың! 	
	МТ:Бағалау парақшасы +1 Ақыл Топ ережесімен таныстыру **Ой қозғау. 1-тапсырма.** Өткен сабаққа шолу: «Ұшақ» әдісі **Дәптермен жұмыс** Мамырдың жиырма тоғызы Сынып жұмысы Көркем жазу **«С с» әріптерін жаз** **2-тапсырмаТЖ: «Ойлан, топтас, талқыла»** әдісі 48 -жаттығу Өлеңді мәнерлеп оқы 1.Өлеңнің тақырыбы мен ондағы негізгі ойды анықта. Автордың ойымен келісесің бе? жаздан не күтесің?	Бағалау парақшасы Топ ережелерімен танысады Сұрақтарға жауап береді «Жазға демалысты мен не үшін күтемін тақырыбына шағын әңгіме	Дескрип тор: - сұрақтар ға жауап береді Бағалау +1 Ақыл ҚБ: 1-10 балл Дескрип тор: «Жазға демалыс ты мен не үшін күтемін тақырыб ына шағын	

	2.Ұлан,не,сергек,жанқияр сөздерінің мағынасын түсіндірме сөздіктн анықта («Жазға демалысты мен не үшін күтемін ?» тақырыбына шағын әңгіме құрастырып жаз) **3- тапсырма ӨЖ «кім шапшаң?» әдісі** Жұмбақтың шешуін тап.Қарамен жазылған сөздерге сұрақ қой.Сөз таптарына және сөйлем мүшелеріне талда. Сан.е сын.е зат.е Төрт ұзын аяғы бар Басында тарам-тарам таяғы бар. (Бұғы) **Сергіту сәті** Төрт топтың түстеріне байланысты А4 кағазбен қимыл жасау (Балалар ғалымдардың зерттеуі бойынша әлемде 4 пайыз адам көзін жұмып қағаздың дыбысын есту арқылы оның түсін анықтай алады екен . Қызықпа сендерге бұл дерек? .Қазір бұны тексеріп көрейік пе? Жасап көреміз бе ? Қолдарына түрлі –түсті қағазды ала қойыңыздар. **4-тапсырма ЖЖ «Жұптасып орында »әдісі** 50- жаттығу мақалдың жалғасын тауып жаз . Мақалдың мағынасын түсіндіріп көр. Сөз таптарына талда І топ:« Сөз таптары » тобы Жеті рет өлшеп .... Аңдамай сөйлеген..... Татулық –табылмас..... Жақсыда.....	құрастырып жазады Жұмбақтың шешуін тауып,қарамен жазылған сөздерге сұрақ қойып ,сөз таптарына және сөйлем мүшелеріне талдайды Мақалдың жалғасын тауып жазып,сөз таптарына талдайды	әңгіме құрастырып жаза алады 2балл Бағалар +1 Ақыл ҚБ: 1-10 балл Дескриптор: Жұмбақтың шешуін табады.Қарамен жазыл-ған сөздерге сұрақ қоя алады. Сөз тапта-рына және сөйлем мүшелеріне талдай алады. 3балл Бағалар +1 Ақыл ҚБ: 1-10 балл Дескриптор: Мақалдың жалғасын тауып жазып,сөз таптарына талдай алады. 1балл	Үлестірмелі материалдар Кеспе қағаздар

	Жауап: Жеті рет өлшеп , бір рет кес (Ойланып шешім қабылда) Жауап: Аңдамай сөйлеген.Ауырмай өледі (Байқамай сөйлеген өкінеді артық жақсы болмайды) Жауап: Татулық –табылмас бақыт (Тату болсаң бақытты боласың) Жауап: Жақсыда жаттық жоқ (Жақсы адам ешқашан ешкімді жатсынбайды.) Саралау: Тапсырма бойынша		Бағалар +1 Ақыл	
	5- тапсырма ТЖ «Топтасып орында » әдісі 51-жаттығу Оқушының хатын оқы. Хаттағы қаратпа сөзді ата. Хаттың әр бөлігінде не айтылған? Жауап: Қаратпа сөз: Сәлеметсің бе,Айдын! 1.Хаттың бірінші бөлігінде амандасу. 2.Екінші бөлігінде қал жағдай сұрасу . 3.Үшінші бөлігінде достық пен демалыс жайлы Саралау: диалог және қолдау көрсету	Жұмбақты шешуін және Сын есімді табады	ҚБ: 1-10 балл Дескриптор: Жұмбақты шешуін және сын есімді таба алады 2балл Бағалар +1 Ақыл	
	6- тапсырма ҰЖ Шығармашылық тапсырма Сөз таптарын тап **7-тапсырма ҚБ ӨЖ «Біліміңді қолдан»** әдісі .Сөз таптарын ажыратып жаз . https://wordwall.net/hr/resource/39605979 Саралау: Қарқын бойынша саралау Қарқыны төмен, қолдауды көп қажет ететін оқушыларға жетелеуші сұрақтар арқылы көмектесемін	Сөз таптарын таба алады Сөз таптарына ажыратып жазады.	Дескриптор: Сөз таптарын таба алады Бағалар +1 Ақыл ҚБ: 1-10 балл Дескриптор: - сөз таптарына ажыратып жаза алады 1балл Бағалар +1 Ақыл	https://wordwall.net/hr/resource/39605979

Сабақтың соңы 10 мин	8- тапсырма **Қорытындылау «Гүлге су құй»** «Сұрақ меннен жауап сізден » әдісі **Оқушылардың білімін бағалау** Бағалау парақшасы «+1Ақыл» **Кері байланыс** «Қолмен көрсет» әдісі бойынша өтеді. Сабақтан алған әсерлерін қолмен көрсету Үй тапсырма : 52 –жаттығу 116 бет	сұрақтарға жауап береді Мадақтау сөздерін айту Кері байланыс жасайды	Дескриптор: - сұрақтарға жауап береді Бағалау +1 Ақыл	

Саралау	Бағалау	Денсаулық пен қауіпсіздік техникасының сақталуы
Өзіндік жұмыс «Біліміңді қолдан» әдісі әдісін қолдану кезінде қолдауды көп қажет ететін оқушыларға жетелеуші сұрақтар арқылы көмектесемін **Жұптық жұмыс** «Жұптасып орында» әдісін қолдану кезінде тапсырма бойынша саралау жүргізуді жоспарладым. **Топтық жұмыс**«Топтасып орында » әдісі әдісін орындау кезінде диалог және қолдау көрсету бойынша саралау әдісі қолданылды	1-Бағалау критерийлері ҚБ ӨЖ «Біліміңді қолдан» Кері байланыс «Гүлге су құй» әдісі Бағалау парақшасы «+1Ақыл» Жинаған ұпайымен санайды. Оқушылар бағаланады	Сергіту сәтін өткізу барысында қауіпсіздік шараларын сақтау ескертілелі Сабақта еңкеймей, қисаймай дұрыс отыру

Сабақ бойынша рефлексия	Сабақ өткізу барысында сабақ мақсаттары оқу мақсатына сай дұрыс қойылғанын білдім. Сабағымда саралау дұрыс жүргізілді. Бақылаушылардың пікірінше сабағым мақсатына жетті. Мен сабағымда өткен сабақты еске түсіру кезіндегі «СМС»әдісімен сұрақ-жауаптан бастауды тиімді деп ойлады

Жалпы баға
Сабақтың жақсы өткен екі аспектісі (оқыту туралы да, оқу туралы да ойланыңыз)?
1.Тапсырма бойынша саралау тапсырмасы «Жұптасып орында » әдісі
2.Қарқын бойынша саралау тапсырмасы «Біліміңді қолдан» әдісі
Сабақты жақсартуда не ықпал ете алады ? (оқыту туралы да ,оқу туралы да ойлыныңыз)?
1.Жаңа сабақты өзім түсіндірмей, оқушылардың өздеріне үлгі бере отырып түсіндірту
2.Тапсырмаға сай саралау әдісін талдау
Сабақ барысында сынып туралы немесе жекелеген оқушылардың жетістіктері/қиындықтары туралы нені білдім? келесі сабақтарда неге көңіл бөлу қажет ?

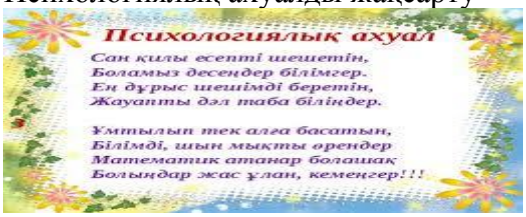
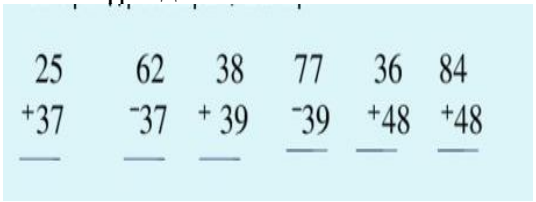
Серғазина Гүлжазира Бабатайқызы

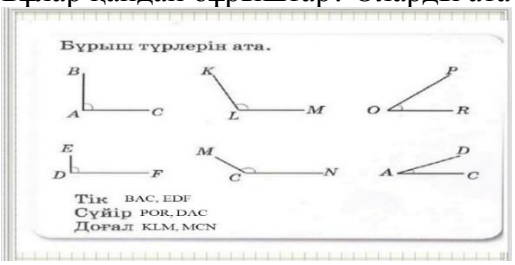
БҰРЫШТАР. КӨПБҰРЫШТАР

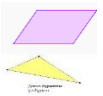
Ақтөбе облысы, Темір ауданы, Бабатай ауылы, Бабатай негізгі орта мектебінің бастауыш сынып мұғалімі

Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаты:	2.3.1.1. Бұрыш түрлерін (тік, сүйір, доғал) бір-бірінен ажырату және атау/тіктөртбұрышты,шаршыны,тікбұрышты үшбұрышты мәнді белгілері бойынша ажырату және атау. 2.3.2.2. тікбұрышты сызу.
Сабақтың мақсаты	Бұрыштарды ажыратуды,көпбұрыштың түрлерін анықтауды үйренеді
Құндылықтар	Талап: ізденімпаз,жасампаз ұрпақ

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі// уақыты	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы 5 минут Өткенді пысықтау 5 минут *Сабақтың ортасы* 20 минут	Психологиялық ахуалды жақсарту Өткенді пысықтау «Кім жылдам?» ойыны Бағаң түрінде есепте Тақырыпты ашу Берілген фигураларды ұқсастығына қарай бөліп жинақта Жаңа тақырып 1-тапсырма Пракатикалық жұмыс А) Бір парақ қағазды екі бүктеу арқылы неше тік бұрыш шыққанын анықта	Сабаққа дайындық жасап, жақсы тілектер тілейді. Өткен тақырыптарды пысықтайды Тақырыпты ашады	Мақтап, мадақтап отыру Дескриптор: Бағаң түрінде есептеуді біледі-1б Жылдам жауап жаза алады-1б ҚБ: «Ми» әдісі Дескриптор: Бұрыш түрлерін атайды-1б	Суреттер Оқулық Дәптермен жұмыс

Сергіту сәті 2 минут	Жауабы: 16 тік бұрыш шықты. Ә) Беттестіру арқылы тік бұрыштар мен тік емес бұрыштарды салыстыр. Ережемен жұмыс Тік, сүйір және доғал бұрыштар болады. Сүйір бұрыш тік бұрыштан кіші Доғал бұрыш тікбұрыштан үлкен. 2-тапсырма Бұрыштарды салыстыр. Не байқадың? Бұл- тік бұрыш Бұл- сүйір бұрыш Бұл-доғал бұрыш 3-тапсырма Суретте көрсетілген бұрыштарды сыз. Бұлар қандай бұрыштар? Оларды ата Жеке жұмыс 4-тапсырма Төбелері, бұрыштары, және қабырғалары бар фигураларды ата. Олардың неше бұрышы,неше төбесі,неше қабырғасы бар? Үшбұрыш: 3төбе,3бұрыш,3қабырға Төртбұрыш: 4төбе,4бұрыш, 4қабырға Сүйірбұрыш: 1төбе,1бұрыш,2қабырға 5-тапсырма Фигураларды ата 1-үшбұрыш 2-төртбұрыш 3-бесбұрыш 4-алтыбұрыш 5-тік төртбұрыш 6-шаршы Бұлар-көпбұрыштар ФС тапсырмасы	Парақтармен практикалық жұмыс жасайды Ережемен жұмыс жасайды Бұрыштармен танысады Бұрыштарды сызады Тапсырманы орындайды Жаттығу жасайды Фигураларды атайды Есепті шығарады Тапсырманы орындайды	Парақтарды бүктеу арқылы бұрыштарды жасап көрсете алады-1б Дескриптор: Бұрыштарды салыстырады және атауын атайды-1б Бұрыштарды таниды-1б Дескриптор: Суретте көрсетілген бұрыштарды сызады-1б Бұрыш атауларын атайды-1б Тамаша! Дескриптор: Төбелері, бұрыштары, және қабырғалары бар фигураларды атайды-1б Олардың неше бұрышы,неше төбесі,неше қабырғасы барын анықтайды-1б	Суреттер оқулық Парақтар Тақта, дәптермен жұмыс Оқулық Оқулық Дәптермен жұмыс Қимылдар

Сабақты қорыту 10минут Кері байланыс 3 минут	6-тапсырма. Есепті шығар Марат-45мин Асыл-37мин,? Мин ұзақ 45-37=8мин Жауабы: Марат Асылға қарағанда 8 минут ұзақ сырғанады Жұптық жұмыс 7-тапсырма Теңдеулерді шеш 19+x=34 64-a=31 X=34-19 a=64-31 X=15 a=33 19+15=34 64-33=31 34=34 31=31 ЕБҚ Төртбұрыштарды ата ЕҚБ Доғал бұрышты фигуралар сыз Үй тапсырмасы 8-тапсырма Дәптерге бір доғал бұрышы бар үшбұрыш және екі доғал бұрышы бар төртбұрыш сыз 	Жеке жұмыс жасайды Тапсырманы орындайды Кері байланыс жасайды	 Дескриптор: Фигуралардың таниды және атайды-1б Дескриптор: Есепті шығарады-1б Дескриптор: Теңдеулерді шешеді-1б Сен мықтысың! Дескриптор: Дәптерге бір доғал бұрышы бар үшбұрыш және екі доғал бұрышы бар төртбұрыш сызады-1б «Білім заряды» әдісі	Фигуралар Дәптермен жұмыс Оқулық Жұмыс дәптері Суреттер Кері байланыс тақтасы

Смагулова Бибинур Турлыбаевна

XX – XXI ҒАСЫРЛАРДА ҚАЗАҚ МӘДЕНИЕТІНІҢ ДАМУЫ

Ақтөбе облысы Темір ауданы Сартоғай ауылы Сартоғай негізгі орта мектебінің бастауыш сынып мұғалімі

Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаттары	4.3.3.1 Қазақстанның XX–XXI ғасырлардағы жетістіктерін (мәдениет, ғылым, білім, экономика) түсіндіру. 4.3.4.1 өмірбаяндық мәліметтеріне сүйене отырып, шығармашылық және еңбек салаларындағы көрнекті қайраткерлердің елімізге сіңірген еңбегі туралы қорытынды жасау
Сабақтың мақсаты	• Қазақстанның XX–XXI ғасырлардағы жетістіктерін (мәдениет, ғылым, білім, экономика) түсіндіреді; • көрнекті қайраткерлердің елімізге сіңірген еңбегі туралы қорытынды жасайды.

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Ұйымдастыру, өзін – өзі тексеру 5 мин	**Ынтымақтастық атмосферасын** қалыптастыру ширату жаттығуларымен өтеді. **Өткен тақырыпқа шолу:** -Үй тапсырмасын сұрау. -Бір-біріңе өткен тақырыпқа байланысты сұрақтар қойып, жауап алыңдар. - **Оқу материалын жариялау «**Ой қозғау» әдісі арқылы жүреді: -Опера, балет, кескіндеме дегенде көз алдарыңа не елестейді? -Өздерің опера тыңдап, балет көріп отыра аласыңдар ма? Не себепті? Олай болса, бүгінгі сабақта еліміздің мәдениетінің дамуы туралы әңгімелесетін боламыз. Сабақ мақсаты жария етіледі. **Топқа бөлу «Таңдау» әдісі арқылы жүреді.**	Жаттығу жасайды. Сұрақтар қояды, жауап береді. Тақырып ашады. Топқа бірігеді.	Сұраққа жауап берген оқушыны «Ауызша мадақтау» әдісімен бағалау. Жауабын толықтыру, тиімді кері байланыс жасау.	әртүрлі маманда р суреті

Жаңа білім 15 мин 2 мин Бекіту 18 мин	**(Ұ) 1- тапсырма «Еркін әңгіме»** әдісімен орындалады. Дәптермен жұмыс болады. А) Сөздік жұмысы. *Опера, балет, кескіндеме* Ә) Сызбамен жұмыс. -Сызбаға қарап, материалдық және рухани мәдениеттің адам өмірінде қандай рөл атқаратынын әңгімеле. -Балет және опера сөзінің мағынасын ашып, бір-бірінен қандай айырмашылығы барын айтып беріңдер. б) Мәтінмен жұмыс. -Мәтінді оқып танысыңдар. **Саралаудың «Дереккөз»** тәсілі жүзеге асады. **Кейбір оқушыға:** -Сыныптастарыңның келешектегі мамандығын анықтау үшін сұрақтар құрастырып, жауап ал. **Сергіту сәтінде «Көңілді күн» әнін айтып билету.** **(Т) 2-тапсырма -«Ойлан, жұптас, талқыла» әдісі:** А) Ойлан. -Не себепті Күләшті бұлбұл деп атады? -Қазіргі мәдениет саласында өнерімен танымал болған қандай адамдарды білесіңдер? Ә) Анықтау. Жас суретшілердің, ақын-жазушылардың есімдерін анықтаңдар. Г) Топтық жұмыс. «Біздің жеріміздегі мәдени орталықтар» тақырыбына жарнамалық плакат құрыңдар.	- Сөздікті жазып алады. - Сұрақтарға жауап береді. Билеп сергиді. Сұрақтарға жауап беріп, тапсырма орындайды.	**Дескриптор:** - Сөздікті жазып, жаттап алады-1балл. - - материалдық және рухани мәдениеттің адам өмірінде қандай рөл атқаратынын әңгімелейді-2балл. Балет және опера сөзінің мағынасын ашып, бір-бірінен қандай айырмашылығы барын айтып береді-1балл. **Дескриптор:** - Күләшті бұлбұл атану себебін анықтайды-1балл. Қазіргі мәдениет саласында өнерімен танымал болған адамдарды атайды-2балл. Жас суретшілердің, ақын-жазушылардың есімдерін анықтайды-2балл. «Біздің жеріміздегі мәдени орталықтар» тақырыбына жарнамалық плакат құрады-1балл.	Дүниетануоқулығы 4-сынып 2019ж, дәптер
Қорытынды 5 мин	**Кері байланысты «Шеринг» әдісі** арқылы береді. Оқушылар шеңберге тұрып бүгінгі тақырыптан алған білімі туралы талдайды. - Мұғалім оқушылар жауабын талдап, өз қалыптастырушы бағасын қояды. **Оқу тапсырмасы:** мазмұндау.	Кері байланыс жасайды. Оқу тапсырмасын жазып алады.	ҚБ қойылады. Сту1120	

Султанова Гульмира Кадыровна

Ақтөбе қаласы №8 орта мектеп бастауыш сынып мұғалімі

ӨНЕР АЛДЫ-ҚЫЗЫЛ ТІЛ. «ҚАРЛЫҒАШ ӘУЛИЕ» ТӨЛЕ БИ

Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаты:	3.1.4.1 сөйлеу барысында мақал-мәтелдерді, нақыл сөздерді, вербалды емес тілдік құралдарды қолдану 3.2.1.2 шығарманы іштей саналы түрде түсініп, көз жүгіртіп, шолып, түртіп алып, қажетті ақпаратты тауып, белгі қойып, сын тұрғысынан бағалап оқу 3.3.4.1 мұғалімнің көмегімен шығарманың құрылымын, стилін жетілдіру, өз бетінше орфографиялық, пунктуациялық қателерді табу және түзету
Сабақтың мақсаты:	сөйлеу барысында мақал-мәтелдерді, нақыл сөздерді, вербалды емес тілдік құралдарды қолдана алады; шығарманы іштей саналы түрде түсініп, көз жүгіртіп, шолып, түртіп алып, қажетті ақпаратты тауып, белгі қойып, сын тұрғысынан бағалап оқи алады; мұғалімнің көмегімен шығарманың құрылымын, стилін жетілдіру, өз бетінше орфографиялық, пунктуациялық қателерді табу және түзетіп жазады.
Құндылықтарды дарыту	«Құрмет», «ынтымақтастық»,«еңбек пен шығармашылық» сияқты құндылықтарын бойына сіңіруіне,Отанына риясыз қызмет ететін, білімді,білікті, рухани терең азамат болып қалыптасуына ықпал ету

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңдері:	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Басы 10 мин	**І.Психолгиялық ахуал орнату. «Қошеметтер бұрқасыны».** Әр оқушы кішкентай қағаздың бөлігіне 1 жылы сөз жазады. Жазып болған соң, барлығы ортаға шығып қағаздарды жоғарыға лақтырады, кез келген қағазды ұстап алып, ішінде жазылған жылы сөзді дауыстап оқиды. **ІІ.Мақал-мәтелдер** Әрбір топ мақал-мәтелдің мағынасын түсіндіреді І топ Өнердің көптігі жоқ. ІІ топ Білім мен даналық-адам көркі. ІІІтоп Жақсының сөзі жырмен тең. ІҮ топ Өнерлі ел намыс Өнерсіз ел жарымас **Сабақтың тақырыбы мен мақсатын таныстырады.**	Кішкентай қағаздың бөлігіне 1 жылы сөз жазады Жылы сөздерді оқып болған соң, түстер бойынша 4 топқа топтасады. Әрбір топ мақал-мәтелдің мағынасын түсіндіреді. Сабақтың тақырыбы мен мақсатымен танысады.	«Ауызша мадақтау» әдісі: Жарайсың! Тамаша! Жақсы! Оқушылар жауабын толықтырып, әр қайсысына тиімді кері байланыс беріп отыру.	Суреттер Слайд 1

Ортасы 25 мин	**Жаңа сабақ** **«Автормен танысу айдары»** Төле би (1663 – 1756) жылы қазіргі Жамбыл облысы Шу өңірінде туған. Бала күннен жас Төле әкесіне еріп жүріп ел көреді, жұрт таниды, қазақ халқының ақындық-шешендік өнерінен тәлім алады. Он бес жасынан ел билігіне араласып, ақыл-парасаттылығы, әділ шешімі, шешендік өнерімен көзге түседі. **1-тапсырма. Жұптық жұмыс** **Қай жауапта сөз өнері туралы айтылған?** А) Бір нәрсе туралы пікірімізді, яки қиялымызды,яки көңіліміздің күйін сөз арқылы жақсылап айта салсақ, сол сөзі өнері болады. А.Байтұрсынұлы Ә) Қанатты сөздер мақал-мәтелдерге ұқсас.Ол терең ойға құрылған көлемі шағын нақыл сөздерге жатады. **ЕБҚ тапсырмасы** Жұбының көмегімен тапсырманы орындайды. **2-тапсырма. «Үштік» әдіс** (Ойлан, жұптас, бөліс) 1) «Қарлығаш әулие» мәтінінен үзіндіні оқы. Оқиғаның басын анықта. 2) Үзіндіні оқы. Қазақтар қай құсты киелі де қамқоршы деп қастерлеген? 3) Әңгіменің соңын оқы. Әңгіме қалай аяқталды? **ЕБҚ тапсырмасы** Мәтінді оқиды **3-тапсырма. Төле бидің «Қарлығаш әулие» атану себебін түсіндір.** **4-тапсырма.** Әңгіменің соңын оқы. Әңгіме қалай аяқталады? -Жоңғар қолбасшы Төле бидің шешендігіне таң қалды. **5-тапсырма.Топтық жұмыс** **Берілген нақыл сөздерді қолданып, Төле биді сипатта.** 1.Бір ауыз сөзі мың ауыз сөзге татитын. 2.Ұсақ болма, ірі бол! 3.Шын әулиенің өзі екен.	Автормен танысады. Жұппен тапсырманы орындайды. Сөз өнері суралы әңгімелейді. «Қарлығаш әулие» мәтінінен үзіндіні оқиды. Оқиғаның басын анықтайды. Берілген нақыл сөздерді қолданып, Төле биді сипаттайды. Төле бидің нақыл сөздерін түсініп оқып және өз сөздерімен түсінгендерін айтады.	**Дескриптор:** -Сұрақтарға жауап береді; (1б) - Сөз өнері суралы әңгімелейді. (1б) **Дескриптор:** - «Қарлығаш әулие» мәтінінен үзіндіні оқиды;(1б) -Сұрақтарға жауап береді.(1б) **Дескриптор:** -Әңгіменің соңын оқиды;(1б) - Сұрақтарға жауап береді.(1б) **Дескриптор:** -Нақыл сөздерді қолданады; (б); (1б) - Төле биді сипаттайды .(1б) **Дескриптор:** -Төле бидің нақыл сөздерін түсініп оқиды; (1б) - өз сөздерімен түсінгендерін айтады.(1б)	Слайд 2 Слайд 3 Слайд 4 Сладй 5 Слайд 6 Слайд 7

	Төле бидің нақыл сөздерін түсініп оқы және өз сөзіңмен түсінгеніңді айт.			
Соңы 10 мин	**Сабақты бекіту.** «Ішкі,сыртқы шеңбер» әдісі арқылы бекіту. **Рефлексия** «**Термометр**» әдісі. Цифрлік шкалада өздерінің эмоциялары мен материалдың қызықты болуы бағаланады. **Үйге тапсырма. Оқу, мазмұндау**	Бүгінгі сабақта алған білімдері бойынша рефлексия жасайды.	Оқушылар 1-10 балдық жүйеен бағаланады.	Слайд 8,9

Сагандыкова Жемис Тыныштыковна

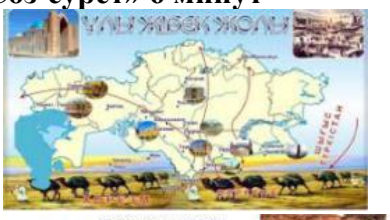
ҰЛЫ ЖІБЕК ЖОЛЫ

Ақтөбе қаласы Х.Досмұхамедұлы ат. № 35 орта мектебінің қазақ тілі мен әдебиет пәні мұғалімі

Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаттары	Т7. Негізгі ойды анықтау 7.Т5. Тірек сөздер, жетекші сұрақтар арқылы негізгі тақырыпты анықтау.
Сабақ мақсаты:	Сөйлесу әрекетіне жетелейтін қарапайым сөйлеу үлгілерін қолдану негізінде оқу- шыларға Ұлы Жібек жолы жайында мағлұмат беру. Лексикалық тақырып аясында теңеуді меңгерту.

Жоспар

Сабақтың кезең уақыт	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Басы	**Қызығушылықты ояту** **Топқа бөлу** Оқушылар суреттерді құрастыру арқылы 5 жұпқа бөлінеді. (Суреттер дидактикалық материалдарда)	**«Бес жолды өлең»** Оқушылар «су» сөзіне қатысты өлең құрастырады. 1.Зат есім. Су 2. Сын есім (2) 3. Етістік (3) 4. 4 сөзден тұратын сөйлем. 5. «Ескерткіштер» сөзіне синоним, мағыналас сөз **Оқушылар өлеңдерін топта оқиды.**	ҚБ: От шашу арқылы бір-бірін бағалау 	Қима суреттер А3 парақтар, маркер

<table>
<tr>
<td rowspan="2">Сабақ ортасы
35 минут</td>
<td>Ой шақыру сұрақтары: 4 мин.
Мұғалім оқушыларды сабақ тақырыбы, оқу мақсаты және сабақ мақсатымен таныстырады.
Бағалау критерийімен таныстырады. 3 минут
Тыңдалымалды тапсырмасы «Сөз-сурет» 6 минут

Әр жұпқа сөздер мен сөз тіркестері және суреттері қима қағаз түрінде ұсынылады.</td>
<td>Берілген сұраққа жауап беріп, тапсырмаларды талапқа сай орындайды.

Белсенді оқу тапсырмалары(топта, ұжымда)
«Көршіңе әңгімелеп бер» әдісі арқылы суретпен және мәтінмен жұмыс жасайды.
Жұмыс дәптеріндегі жазылым тапсырмаларын орындау
Оқушылар жұпта сөздер мен сөз тіркестерін суреттермен сәйкестендіреді.</td>
<td>Формативті бағалау
ҚБ: Бас бармақ арқылы бір-бірін бағалау.
  </td>
<td>«Көршіңе әңгімелеп бер» әдісі

Оқылым, жазылым тапсырмалары.</td>
</tr>
<tr>
<td>Тыңдалым мәтіні
Ұлы Жібек жолының пайда болу тарихы. Жолдың аты жібек саудасына байланысты шыққан. Жібек мата дайындау үшін табиғи жібек талшықтары керек. Табиғи жібек талшықтары тұт жібек көбелегінен алынады. Ересек көбелек жапырақ бетіне жұмыртқалайды. Ол жұмыртқалар жұлдыз құрт болып дамиды. Оны жұлдыз құрт немесе тұт жібек құрты деп атайды. Жұлдыз құрт тек тұт ағашының жапырақтарымен қоректенетін болғандықтан тұт жібек құрты немесе тұт көбелек деп атаған.
Жібек халықаралық саудаға шығарылғанымен, оны өндіруді Қытай үкіметі өте құпия сақтаған. Соған қарамастан, оны өндірудің тәсілін Қытайдан жасырын түрде алып шыққандар болған. Жібек құртын қуыс құрайдың</td>
<td>Тыңдалым тапсырмасы 5 минут.
Мәтінді тыңдау барысында берілген ақпараттардың қайсысының шын немесе жалған екенін белгілеңіз.
<table>
<tr><th>Ақпарат</th><th>Шын +</th><th>Жалған -</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>+</td></tr>
<tr><td></td><td>+</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>+</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>+</td></tr>
</table>
Оқушылар тақтадағы дұрыс нұсқасымен тексереді.
2 минут
Тыңдалымнан кейінгі тапсырма 12 минут. Ж
1.Мәтін мазмұны бойынша берілген 3 сұраққа 1 сөйлеммен</td>
<td>(ҚБ) “Екі жұлдыз, бір тілек” әдісі.

дескриптор:
<table>
<tr><th>Ақпарат</th><th>Шын +</th><th>Жалған -</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>+</td></tr>
<tr><td></td><td>+</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>+</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>+</td></tr>
</table>
Оқушылар тақтадағы дұрыс нұсқасымен тексереді.</td>
<td>«Шын, жалған» әдісі</td>
</tr>
</table>

<table>
<tr>
<td></td>
<td>ішіне тығып, әйел адамдардың шашының арасына жасырып алып шықса керек. Содан жібек өндіру біздің заманымыздың алғашқы кезінде Византия, Соғды сияқты елдерде де жүзеге аса бастаған. Соғдылықтарда жібек өндірудің дамығаны сонша,олар жібек сатуда Қытай мемлекетімен бәсекеге түскен. Қытайдың кейбір қалаларында олардың сауда орындары ашылды. Жібек жолының соңғы нүктесі— Жапонияның ертедегі астанасы Нарга қаласында жібек сататын орындар болған. Оның басты бір дәлелі—- ондағы ғибадатханада осы уақытқа дейін соғды тілінде жазылған қолжазбаның сақтаулы тұруы. Сол сияқты жібек өндіру жапон елінде, Кавказ жерінде де жандана бастаған. Сөйтіп, Ұлы жібек жолының бойындағы сауданың дамуының арқасында бүкіл дүниежүзінде жібек шаруашылығы және басқа да шаруашылықтың түрлері дами бастады.
Ал «ұлы» сөзінің қосылуы жолдың кең-байтақ Шығыс өлкелері.</td>
<td>жауап беріңіз. Мәтінге ат қойыңыз.
<table>
<tr><th>Жетекші сұрақтар</th><th>Жауап</th></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Мәтіннің тақырыбы</td><td></td></tr>
</table>
Оқушылар жеке жұмыс жасап жатқан кезде мұғалім сыныпты аралап жүріп, оқушылардың жауаптарын тексере жүріп, бағыт-бағдар береді.</td>
<td></td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td>Сабақ соңы
3 минут</td>
<td>Үйге тапсырма</td>
<td>Үйге тапсырма
Жаңа сөздерді жаттау. Шомылудың пайдасы туралы мәтін жазу (30-35 сөз.)</td>
<td></td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td>Кері байланыс</td>
<td>Рефлексия (жеке,жұпта,топта, ұжымда)</td>
<td>Оқушылар «Тазалық» әдісі бойынша сабаққа кері байланысты ауызша айтты. сабақтан алған әсерлерін кері байланыс арқылы білдіреді.</td>
<td>«Тазалық» әдісі (ҚБ)
  </td>
<td>«Тазалық» әдісі кері байланыс парағы</td>
</tr>
</table>

Санкеш Жаннұр Ерболатқызы

SOUTH AFRICAN SCHOOLGIRL

Ақтөбе қаласы №39 қазақ орта жалпы білім беру мектебінің ағылшын тілі пәні мұғалімі

Learning objective (s) that this lesson is contributing to	5.4.3.1- understand the detail of an argument on a limited range of familiar general and curricular topics; 5.4.6.1- recognize the attitude or opinion of the writer in short texts on a limited range of general and curricular topics 5.5.3.1- write with support factual descriptions at text level which describe people, places and objects;
Lesson objectives	**All learners will be able to:** • watch a video about a schoolgirl from South Africa.
	Most learners will be able to: • talk about school day
	Some learners will be able to: • compare school day

Planned timings	**Teacher's activities**	**Pupil's activities**	**Marks**	**Resources**
Begining 5 min	GREETING Greet students; students respond to greeting and take their places. *Hello, boys and girls! How are you?* Divide into 3 groups: South, African, schoolgirl	Greeting Students respond to greeting and take their places.		*https://www.flippity.net/*
Warm-up	Write South Africa on the board. • Ask: What do you know about the country? Students can think of places, climate and people. Find 6 hidden words 	Students can think of places, climate and people.	*Verbal evaluation*	Preentation

				
Middle 30 min	1 • Ask students to open their books at page 58. • Use the interactive whiteboard, focus students' attention on the map and photographs, and elicit answers to the two questions. 2 • Read out the three questions. • Put students into pairs and ask them to guess answers 3. LISTENING 5.2 Play the video so that students can check their answers to Exercise 2. 4. 5.2 Give students a minute to read through sentences 1–5. • Play the video for students to decide if the sentences are true or false. • Give weaker students a copy of the script, which they can then read as they watch the video. 	Ask students to open their books at page 58. Give students a minute to read through sentences 1–5.	*Individual avaluation* *Checklist* *A descriptor*	Audio material https://www.umaigra.com/editor/game/44412

	5. 5.2 Give students a minute to read the gapped profile. • Play the video. • Students watch and complete the gaps. 6. Ask students to work in group to try to complete the captions. 7. 5.2 Play the video for students to check their answers to Exercise 6. 8 • Read out the example. • Put students in pairs and ask them to compare their own school day with Tobilay's. 9 • Give students a few minutes to write a short description of how their school day compares to Tobilay's. • Monitor while students do this task. Help as necessary.	Students watch and complete the gaps.	*Mutual evaluation* *Formative assessment* *Eveluation with the help of work descriptoros*	Presentation Video https://wordwall.net/ru/resource/36998688/eyes-open-1-32-south-african-schoolgirl-daily-routine-country Video material
End 5 min	REFLECTION Home task: For homework, students find out five facts about South Africa, e.g. capital city or population.		*Self-assessment*	https://classroomscreen.com/app/screen

Луценко Екатерина Васильевна

КАКИМИ БЫВАЮТ ПРИРОДНЫЕ РЕСУРСЫ

Учитель начальных классов КГУ «Средняя школа № 12» г.Актобе

Цели обучения в соответствии с учебной программой	2.3.4.2 – классифицировать природные ресурсы по происхождению; 2.1.2.4 – составлять план проведения наблюдения; 2.1.2.5 – проводить наблюдение согласно составленному плану и формулировать выводы 2.3.4.1 – определять значение природных ресурсов;
Цели урока	Научить учащихся определять природные ресурсы по происхождению, состоянию, исчерпаемости.

Ход урока

Этап урока/ Время	Действия педагога	Действия ученика	Оценивание	Ресурсы
Начало урока 0-3 мин	**Создание положительного эмоционального настроя.** Чтоб природе другом стать, Тайны все её узнать, Все загадки разгадать, Научитесь наблюдать, Будем вместе развивать у себя внимательность, А поможет всё узнать наша любознательность.	Проверяют рабочее место. Приветствуют учителя		Учебник
Середина урока 4-40 мин	1.**Актуализация жизненного опыта.** **Повторение пройденной темы** -Для чего люди делают шахты (глубокие колодцы)? -Как люди используют природные ресурсы? -Что такое месторождение? **Целеполагание.** **Тема урока: Что такое природные ресурсы** Какую цель мы поставим перед собой? **Заполнение таблицы «Бортовой журнал»** № | Что я знал по теме | Новое знание | Графическая форма | | | | | **2. Работа над темой.** **Работа по картинкам в учебнике с. 83** – Как называются вещества? -Как их можно использовать? **Работа в группах** Используя дополнительные источники информации, определите свойства природных ресурсов. 1-я группа – мрамор; 2-я группа – соль; 3-я группа – нефть; 4-я группа – песок.	отвечают на вопросы, формулируют цель урока. Отвечают на вопросы.	ФО «Словесная похвала» ФО «Словесная похвала»	Мрамор, соль, нефть, песок

	– Запишите результаты исследования в таблицу. Сделайте вывод о том, какими бывают природные ресурсы. **Цель:** 2.1.2.5 – проводить наблюдения согласно составленному плану и формулировать выводы **Критерий**: проводит наблюдения согласно составленному плану и формулирует выводы **Дескрипторы:** определяет свойства предметов; заполняют таблицу **Работа по тексту учебника с. 84-86** -Прочитайте текст. (Чтение с пометками) Вывод подводит учитель **Физминутка** Заполнение второй части таблицы «Бортового журнала» **Работа в парах** -Заполните третью часть журнала –графическую. (На данном этапе задача учеников — отобразить новое знание в графической форме. Для этого можно использовать приемы: кластер, сводная таблица и т. д.) **Цель:** 2.3.4.1 – определять значение природных ресурсов; **Критерий:** определяет значение природных ресурсов **Дескриптор:** заполняет бортовой журнал. **Тест «Проверь себя»** 1. Воздушная оболочка Земли – это: а) фотосфера; б) атмосфера; в) гидросфера. 2. Свойства воздуха. а) Бесцветный, прозрачный, без вкуса и запаха. б) Теплый, чистый, упругий. в) Прозрачный, голубой, текучий. 3. В реках, ручьях вода: а) соленая; б) пресная. 4. Вода в природе бывает в трех состояниях: а) жидком, твердом, соленом; б) газообразном, твердом, жидком; в) жидком, прозрачном, грязном. 5. Вода, которая испаряется с поверхности любого водоема, всегда: а) соленая; б) пресная; в) теплая. 6. В воде хорошо растворяется: а) соль, сахар; б) мел, кофе;	Работают в группах Знакомятся с текстом Повторяют движения за учителем. Заполняют таблицу Работают в парах по заданию Работают по тесту самостоятельно	ФО «Светофор» взаимопроверка Ф.О «Кулак-ладонь» Взаимопроверка по ключу	Ключ к тесту

	в) сахар, песок. 7. К природным ресурсам относятся: а) воздух, вода, почва, растения, животные; б) энергия ветра, электрический свет, тепло; в) свет, полезные ископаемые, вьюга. 8. Природные ресурсы бывают: а) бесконечными, неисчерпаемыми, закончившимися; б) исчерпаемыми, возобновляемыми, неисчерпаемыми; в) возобновляемыми, заменяемыми, исчерпанными. 9. Природные ресурсы, добываемые людьми из-под земли, называются: а) месторожде-ниями; б) неисчерпаемыми ресурсами; в) полезными ископаемыми. **Ключи к заданиям Тест «Проверь себя»** 1–б; 2–а; 3–б; 4–б; 5–б; 6–а; 7–а; 8–б; 9–в. **Цель:** 2.3.4.1 – определять значение природных ресурсов; 2.3.4.2 классифицировать природные ресурсы по происхождению; **Критерий:** классифицирует природные ресурсы по происхождению; определяет значение природных ресурсов **Дескриптор:**отвечает на вопросы теста			
Конец урока 40-45 мин	Итог урока. Рефлексия. Ответы на вопросы: 1.В каких состояниях бывают природные ресурсы? Приведи примеры. 2.Какие ресурсы называют возобновляемыми? Почему? **Дз с. 83-86**	Дети отвечают на вопросы. Проводят самооценку работы на уроке.	 Дети рисуют смайлику рот: Работал отлично, всё понял Работал хорошо, есть ошибки Много ошибок	Картинка смайлик

«ҮЗДІК ҚАЛАМ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТАНЫМДЫҚ ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ
REPUBLICAN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL, METHODICAL JOURNAL
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЙ, МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

МЕКТЕПТЕГІ ГЕОГРАФИЯНЫ ОҚЫТУДЫҢ ТИІМДІЛІГІ

Таласбаева Толкын Турганбаевна

Ақтөбе облысы Хромтау ауданы Сарысай орта мектебінің география пәні мұғалімі

Мақалада өзіндік ойлау мен өзіндік жұмыс үшін мүмкіндіктер мен процестерді құру, географияны оқытуда әртүрлі әдістер мен әдістерді қолдану қарастырылады.

Қазіргі уақытта Географияны оқи бастағандар тек оқулықпен ғана шектелмейді.

Олар ақпараттық технологияларды қолданып, ғаламтор ресурстарынан, қосымшаларынан Жердің құрылымы, географиялық қабықта болатын процестер, мұхиттардың пайда болуы, аралдарды материктерден алып тастау, ауа-райының өзгеруі, климат туралы ақпаратты білу үшін тиімді пайдаланады.

Мұны қазіргі қиын уақытта да байқауға болады. Әр пән бойынша онлайн сабақтар өткізілетін уақытта оқушылар сайттардан берілген тапсырмаларға жауап іздеп, қандай көздерді пайдаланатынын көрсетуге қуанышты. Егер Географияны оқытудағы сабақтар қызықты және креативті болса, өмірге байланысты мақсатқа жету оңай болады. География сабақтарында сабақтың тиімділігін арттыру үшін көрнекі құралдарды, чат әдістерін, пікірталастарды, кинофильмдерді, түрлі басқатырғыштарды, тестілерді, практикалық жаттығуларды қолдануға болады.

Көптеген адамдар, соның ішінде кейбір ғалымдар географияның мазмұны мен мақсатын толық түсінбейді. Олардың пікірінше, география таулардың, теңіздердің, өзендердің, қалалардың, елдердің қай жерде орналасқандығы туралы мәліметтерді зерттейді: "жер шарында барлық рельефтер мен географиялық нысандар ашылды және зерттелді, зерттелмеген жерлер қалмады. Сонда география не үшін қажет?"Егер біз осындай пайымдаулардан өтсек, онда географиялық білім мен географиялық мәдениеттің деңгейін көтере алмаймыз.

Біз географияны табиғатқа деген көзқарастың өзгеруімен, оның байлығын пайдаланумен, халық шаруашылығы салаларының дамуымен, халықаралық байланыстармен, табиғатты қорғаумен, республикадағы экологиялық жағдайдың жақсаруымен байланыстыруымыз керек, әйтпесе табиғат біздің қателіктерімізді кешірмейді".

Ғалымдардың пікірінше, география объективті және субъективті себептер бойынша мемлекеттік білім беру саясатындағы маңызды пәндер тобына кіретін оқу пәні ретінде қарастырылмайды. Объективті себептердің ішінде мыналарды атап өткен жөн:

Біріншіден, еліміздің тәуелсіздігін мойындағаннан кейін елде саяси, әлеуметтік, гуманитарлық, құқықтық, экономикалық ғылымдар қарқынды дамыды, ал жаратылыстану ғылымдары саласында дамудың біршама "тежелуі" байқалды.

Екіншіден, нарықтық қатынастарға көшу кезеңінде өндіріспен, атап айтқанда географиямен тікелей байланысты емес ғылымдарды материалдық және қаржылық қамтамасыз ету айтарлықтай қысқарды.

Оқыту сапасын арттыру туралы теориялық ережелер шетелдік тәжірибені зерделеу нәтижелері негізінде географиялық білім берудің қазіргі жағдайы туралы зерттеулер мен тұжырымдар мектепте географияны оқытудың сапасы мен тиімділігін арттырудың негізгі міндеттерін анықтауға мүмкіндік берді.

1. Географияны оқытудың сапасы мен тиімділігін арттырудың ұйымдастырушылық-педагогикалық тетіктерін құру, яғни оқу орындарын жалпы географиялық және тақырыптық қабырға карталарымен, топографиялық карталармен, оқу глобустарымен, атластармен, контурлық карталармен, жұмыс дәптерлерімен және географиялық аспаптармен (компас, барометр, анемометр, флюгер) қамтамасыз ету.

2. Пәнді оқытудың ақпараттық білім беру ортасын құру, қазіргі тенденциялар мен талаптарға сәйкес материалдық-техникалық базаны жетілдіру. Аталған бағытта ғылыми зерттеулер жүргізу және нәтижелерді білім беру процесіне енгізу.

3. Тұлғаға бағытталған оқытудың принциптері мен технологияларын іске асыру, географиялық білім беруді модернизациялаумен тікелей байланысты географиялық мәдениет қалыптастыру.

4. Мектеп географиясы курстарының (компоненттерінің) мазмұны мен құрылымын жаңарту.

Қазіргі таңда халықаралық тәжірибеде туған өлкенің географиясына арналған арнайы бөлімді (немесе курсты) зерттеу тәжірибесі бар.

Біз "материктер мен мұхиттардың физикалық географиясы" және "әлемнің әлеуметтік-экономикалық географиясы"тақырыбында материалдарды енгізуді орынды деп санаймыз. Мұндай мүмкіндік "Орта Азияның физикалық географиясы"курсын оқу барысында бар.

Орта арнаулы, кәсіптік оқу орындарында Жалпы География курсын оқытудың кәсіптік бағытын қамтамасыз ету. Мысалы, ауылшаруашылық колледждерінде "ауыл шаруашылығы географиясы"пәнін оқыған жөн. Бұл географияның практикалық маңызы мен беделін арттырады.

Географияны оқыту мазмұнындағы өзіндік жұмыстардың, практикалық тапсырмалардың үлесін арттыру.

Осы мақсатта оқу бағдарламасында практикалық сабақтар мен зертханалық зерттеулер жүргізуге әр сыныптың құрамында арнайы сағаттарды бөлу қажет.

Географияны оқытудағы интеграциялық процестерді, яғни математика, химия, экономикалық және экологиялық бағыттағы процестерді күшейту перспективасына болжау жасау. Осы бағыттардың барлығы географиялық білім беру мазмұнын жаңғырту кезінде көзделуге тиіс.

Оқушылардың жас және психологиялық ерекшеліктерін ескере отырып, жекелеген күрделі тақырыптарды (7-9 сыныптар) меңгерудің қолжетімділігін қамтамасыз ету немесе қиын тақырыптар мен бөлімдерді зерделеуге қосымша сағат бөлу.

Оқулықтардың, оқу атластарының мазмұнындағы географиялық статистикалық деректер мен атауларды біріздендіру, қайшылықты немесе дәл емес деректер мен мәліметтерді жою. География бойынша білім беру стандарттарына оқушылардың базалық және жалпы құзыреттіліктерін қалыптастыру жөніндегі нұсқаулықтарды енгізу, облыстық педагог кадрларды қайта даярлау және біліктілігін арттыру институттарының оқу жоспарлары мен бағдарламаларында құзыреттілік тәсілді көрсету.

Сонымен қатар, үйлесімді дамыған адам тек өз кәсібінің шеңберіндегі ақпаратпен шектелмейді.

Сондықтан пәнді оқытуда жалпыадамзаттық білімді, адамның күнделікті өмірлік қажеттіліктерін және қазіргі жағдайдағы еңбек нарығының талаптарын қамтамасыз ету қажет.

Томина Оксана Михайловна

СИНОНИМЫ И АНТОНИМЫ. ЛЕКСИЧЕСКАЯ ТЕМА: ЭКОНОМНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВРЕМЕНИ

Учитель начальных классов Хромтауская гимназия №2 г.Хромтау, Хромтауского района, Актюбинского области

Цели обучения в соответствии с учебной программой	3.1.4.1 - участвовать в диалоге, планируя свою речь в соответствии с целями, условиями, временем, ситуацией, соблюдая речевые нормы 3.2.2.1* различать синонимы, антонимы, омонимы (без термина), однозначные и многозначные слова, устойчивые сочетания слов и использовать их в речи, понимать прямое и переносное значение слов из контекста 3.3.8.1 различать имена существительные, прилагательные, глаголы, наречия, предлоги и союзы; определять их роль в предложении
Цели урока	Участие в диалоге с соблюдением речевых норм в зависимости от ситуации общения. Понимание роли лексических и синтаксических единиц в тексте Соблюдение грамматических норм

Ход урока

Этап урока/ время	**Действия педагога**	**Действия ученика**	**Оценивание**	**Ресурсы**
Начало урока 0-3мин	**Создание положительного эмоционального настроя.** Я рада видеть ваши лица, ваши улыбки, и думаю, что сегодняшний урок принесёт всем нам радость общения. **Сегодня у нас с вами необычный урок, мы отправимся в путешествие по морю слов. А плыть будем вот на таком корабле. Останавливаться на островах.** **Раз путешествовать будем по морю, а там живут разные виды рыб, то сегодня обязательно должны поймать «золотую».** **«Золотая рыбка»** Педагог. Нам всем хочется поймать «золотую рыбку», которая выполнила бы все наши желания. Я попрошу каждого подойти к аквариуму и поймать свою «золотую рыбку». Загадайте желание на сегодняшний урок. Теперь попытаемся сделать из	Приветствуют учителя **В** **Р** **Е** **М**	ФО	картинки

	маленьких рыбок одну огромную «золотую рыбу» (учащиеся приклеивают маленьких рыбок, которые выполняют роль чешуи). И пусть все желания, которые вы загадали, сбудутся. - **А с помощью этой «золотой рыбки» нам на уроке будут сопутствовать удача и успех.** **Актуализация жизненного опыта. Целеполагание.** **Минутка чистописания:** (На доске буквы: **р е м в я)** **-Проведем ревизию** • Запишите букву, стоящую в алфавите третьей по счету. • С этой буквы начинается название нашего урока • Эта буква обозначает гласный звук (э). • Эта буква обозначает непарный звонкий мягкий согласный звук, стоящий после буквы «эль» • Эта буква обозначает хитрый гласный звук. - Какое слово у вас получилось? Запишите. **Работа с пословицей «Делу время – потехе час»** Работа с пословицей по плану. 1.Чтение пословицы 2.Объяснить значение непонятных слов 3.Выяснить смысл пословицы в целом: - О чём она и чему учит? **(Делам надо уделять больше времени, чем отдыху)** **- Значит, какая лексическая тема нашего урока?** (экономическое использование времени) -Мы постараемся сегодня также экономно использовать время. -Вы выступите в роли исследователей. -Объектом исследования будет стихотворение, советы, задания. -Предметом исследования будут слова. Гипотеза: если мы будем использовать слова, с которыми познакомимся сегодня, в нашей речи, то, она станет понятной, точной, яркой. Наша задача доказать эту гипотезу. -Прочитайте стихотворение. *Утро, день, вечер, ночь* *Убежали сутки прочь.* *Чтоб о сутках не жалеть,* *Нужно каждый час беречь.*	**Я** Определяю т тему и цели урока	ФО ФО	Учебник

	-*Что нам хотел сказать автор?* -*Какие слова выделены?* (день, ночь) **Море слов огромно. В нем множество островов.** *Заселим их на 2 остров.* - Прочитайте советы, как экономно расходовать время. -Какие слова выделены? (экономь, береги) *Заселим их на 1 остров.* -Что вы можете сказать о словах, проживающих на первом острове*? (дети определяют, что эти слова близкие по значению)*. -Что вы можете рассказать о словах, которые проживают на втором острове? *(Они противоположные по значению).* -**Определите грамматическую тему урока?** **- Чему будем учиться?** (*синонимы и антонимы, различать их, находить в речи, использовать в речи)* В русском языке есть “слова – друзья” и “слова-спорщики”. У них есть свои определённые названия, с которыми вы сегодня познакомитесь.			
Середина урока 3-40 мин	**Работа над новой темой урока.** Но сегодня мы сможем попасть не на все острова. А на каких островах мы сегодня побываем, вам предстоит сейчас узнать. **Сценка 1.** (Выходят два ученика. Один старательно рассказывает другому сказку Г.Х.Андерсена “Дюймовочка”) 1-й – Дюймовочка маленькая…, просто крошечная. 2-й – Подожди, какая Дюймовочка – маленькая или крошечная? 1-й – Я же говорю, маленькая, просто крошечная. 2-й – Ничего не понятно! - *Как вы думаете, слова маленькая и крошечная близкие по значению, или противоположные?* - Слова маленькая и крошечная обозначают одно и тоже, но звучат и пишутся по-разному. Эти слова называются синонимами. **Сценка 2**. (Выходят два ученика. На улице было прохладно. Они были одеты по-разному) 1-й – Ну и жарко! 2-й - Да ты что? Холодно! 1-й – Я весь покраснел! 2-й – Я весь побелел!	участвуют в диалоге слушают учителя		

	1-й – Ты что такой кислый? 2-й – А ты что – сладкий? 1-й – Нет, я бодрый! А что это мы всё спорим: жарко – холодно, покраснел – побелел, кислый – сладкий? Очень интересные пары слов получились! Может, они тоже как-нибудь называются? 2-й – Конечно, эти слова – спорщики, как мы с тобой. ***<u>Как вы думаете, эти слова близкие по значению, или противоположные?</u>*** **-Как называются такие слова?** **- Эти слова называются антонимами.** **-Прослушайте сказку** В одном замечательном городе под названием Языкознание жила одна богатая женщина. Звали ее Лексика, а богатая она была тем, что имела двух хороших сыновей. Звали их **Антоним, Синоним**. Каждый из них уже имел свою собственную семью, однако все они жили вместе, в одном прекрасном доме, только на разных этажах. Лучше жилось семье Синонима, ибо, хотя он и имел больше детей, но все в его семье было дружно и слаженно, ведь все они поддерживали друг друга. И если кому-то из семьи Синонимов было **грустно**, то все также были печальные, невеселые. Или наоборот, когда кто-то один смеялся, то все его поддерживали: **хохотали, заливались смехом**. Поэтому хотя и были в этой семье все с разными именами, но такие близкие по характеру и натуре. В семье Антонима не все было хорошо и слаженно, как у его брата Синонима. Причиной ссор и недоразумений были постоянные расхождения во взглядах, ведь в семье царила привычка противоречить друг другу. Поэтому семье ничего не удавалось сделать сообща. Если один **работал**, другой обязательно **бил баклуши**, если кому-то в семье было **холодно** и он **закрывал** все двери и окна, то кому-то обязательно вдруг становилось **жарко**, и он спешил **открывать** окна. Так возникали ссоры, доходившие до драк. Так и жили Антонимы, все время имея противоположное значение. Мои помощники рассказали нам, что бывают слова-друзья и слова –спорщики (антонимы и синонимы) и как их отличить. А давайте	Читают правила Выполняют задание по карточке 1 записывают пары слов	ФО ФО	Карточка Карточка

	попробуем сформулировать с вами правило, что такое антонимы и синонимы. **Работа с правилом.** Слова, близкие по значению, но разные по звучанию и написанию, называются синонимами. Слова, противоположные по значению, называются антонимами. -Как вы думаете, а зачем нужны синонимы? *(Да, синонимы и антонимы делают нашу речь яркой, выразительной, позволяет избегать повторов)* -А зачем нам нужны антонимы? *(для создания контраста, для выражения противоположности, чтобы сделать нашу речь понятной)* - Проверьте свои выводы. Сравните их с правилами на с.18-19 (работа в парах) -Корабль готов к путешествию. Отправляемся в путь! **(К) Задание №1** Остров «**Синонимы»** 1) Первая остановка у нас на острове “Синонимы”. - Запишите слова парами, найдите лишнее слово. **ОГОНЬ ДЫМ ПЛАМЯ** (Лишнее слово дым, так как огонь и пламя одно и тоже, только по-разному названы) **АЛФАВИТ АЗБУКА ЧИСТОПИСАНИЕ** **ШАЛУН ТИХОНЯ ОЗОРНИК** **Разговор лекция болтовня** **Толпа орава рынок** **Смелый отважный трусливый** **Зябли стоял коченели** - Будут ли эти слова синонимы? Почему? - Какие слова называются синонимами? (Это слова с одинаковым значением, но разные по звучанию) -Зачем нам нужны синонимы? (Да, синонимы и антонимы делают нашу речь яркой, выразительной, позволяет избегать повторов)_____ Интересные были слова, Но в дорогу нам пора. - А что это за слова: День – ночь, холод – жара. -Что вы заметили, друзья? (У этих слов противоположные значения) - Такие слова называются антонимы. Итак, мы с вами прибыли на остров “Антонимы”. Остров «Антонимы»	дополняют слова в стих. Низкий Злой отрицательный вперед узко громко	Ладонь, три пальца, кулачок ФО ФО	Карточка

	-Дополнить стихотворение американского поэта Д.Чиарди об игре “наоборот**”.** (Учитель читает стихотворение, а учащиеся хором называют подходящие антонимы) Нам с тобой Пришёл черёд Сыграть в игру “Наоборот”. Скажу я слово ***Высоко,*** А ты ответишь ***Низко,*** Скажу я слово ***Далеко,*** А ты ответишь ***Близко.*** Скажу я слово ***потолок,*** А ты ответишь ***Пол.*** Скажу я слово ***потерял,*** И скажешь ты: ***Нашёл.*** Скажу тебе я слово ***Трус,*** Ответишь ты: ***Герой.*** Теперь ***Начало*** я скажу. Ну, отвечай ***Конец!*** **(П) Задание 2 Исследовательская деятельность** **-А сейчас поработаем в парах. Проведите исследование. Возьмите карточки 2.** ***-Прочитай. К каким словам антонимы указаны неверно? Подбери правильные варианты. Запиши.*** Высокий–**широкий**, звонкий–глухой, облачный–безоблачный, добрый–**умный**, положительный-**хороший**, большой–маленький, твердо–мягко, назад–**влево,** широко–**глубоко**, тихо–**бесшумно**, близко–далеко. **Обратная связь** Поднимите открытую ладонь те, кто так же вписал слова антонимы, поднимите три пальца, кто не правильно вставил одно или два слова, кулачок - кто не смог правильно вписать 3-4 слова. **Зарядка для глаз**: закройте глаза – откройте (2раза), посмотрите вверх – вниз (3раза), далеко - близко (3 раза).,	Выполняют физминутку Работа в группах, повторяют правила работы в группах	«Большой палец»	

	- Кто был внимателен, какие антонимы я вам назвала? **(Г) Остров «Гавань»** Мы хорошо поработали, а теперь мы продолжаем путешествие. И вот остров «**Гавань**» **Проведем мини-исследование. Работа в группах разной сложности.** **ГРУППА 1** «Заполните таблицу» -Возьмите карточку 3 ***слово*** | ***синоним*** | ***антоним*** огромный | большой | маленький труд | Работа занятие дело | Отдых безделье лень радостная | Веселая счастливая | Грустная печальная **Дескриптор :** 1.Правильно написал синоним и антоним к слову *огромный* 2. Правильно написал синоним и антоним к слову *труд* *3.* Правильно написал синоним и антоним к слову *радостная* **ГРУППА 2** **Игра «Хитрая подмена»** **-Замените повторяющиеся слова в тексте другими словами.** *Нет более робкого животного, чем заяц. Даже при слабом шуме он пугается и бежит. Только поздним вечером или ночью робкий зайчишка выходит из своего убежища. Много у робкого зайчика врагов. За ним охотятся и голодный волк, и хищный ястреб, и охотник. (Робкий, трусливый, пугливый, боязливый)* - Какими словами заменили слово **робкий?** - Что можно сказать, о значении слов **боязливый, робкий**? (Это слова, близкие по значению.) - Как называются близкие по значению слова? (Синонимы.) **ГРУППА 3** - **Из текста выписать пары синонимов и антонимов** Время нужно **беречь, не растрачивать** зря. **Вставай** утром пораньше, **ложись** спать вовремя. Если будешь терять время, оно **утечет, уплывет**. Его **не вернешь, не воротишь. Помни** об этом, и никогда **не забывай!**	Индивидуальная работа		

	ГРУППА 4 - **Запишите 5 синонимов к слову *красивый*** (чудный, шикарный, великолепный, бесподобный, восхитительный) **ГРУППА 5** - **Запишите 5 антонимов к слову *весело.*** (грустно, печально, мрачно, тоскливо, угрюмо, невесело, уныло) **ГРУППА 6** **-Подберите синонимы с удвоенными согласными.** Специальность - … (профессия). Обучение животных - …(дрессировка). Помещение в школе - … (класс). Популярная игра на льду - …(хоккей). Вид плавания - … (брасс). Один из самых главных учебных предметов … (русский язык). **(И) Самостоятельная работа.** Работа по карточке №4 1) Соедини парами синонимы. 2) Спиши. Замени выделенные слова противоположными по значению 3) Запиши слово «ребенок» и подбери синонимы			
Конец урока 40-45 мин	**Итог урока.** Наше путешествие закончилось и мы подводим итоги. - Мы сегодня на уроке говорили о словах, а точнее об их значении. А раздел русского языка, который изучает слова и их значения называется ЛЕКСИКА. Подтвердили мы нашу гипотезу? - Кому понравилось путешествие, которое мы совершили сегодня на уроке? - Как вы считаете, всё ли сегодня узнали о лексике? (В стране Лексика ещё много и других островов, на которых вы обязательно побываете на других уроках русского языка. – Какие задания вызвали у вас затруднения? Почему? – Как вы оцените свою деятельность на уроке? Если вам было интересно и понятно на уроке, то возьмите лодочки **с красными** парусами и прикрепите на море. Если вы испытывали трудности при выполнении заданий – то **с жёлтыми** парусами. Ну а если вам на уроке не понравилось, и вы не поняли тему – то **с зелёными** парусами.	оценивают свою деятельность на уроке	ФО	Лодочки с разными парусами

«ҮЗДІК ҚАЛАМ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТАНЫМДЫҚ ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ
REPUBLICAN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL, METHODICAL JOURNAL
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЙ, МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

Текешова Айжамал Нургазиевна

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУДЕ ДИДАКТИКАЛЫҚ ОЙЫНДАР АРҚЫЛЫ БАЛАНЫҢ ТАНЫМДЫҚ ӘРЕКЕТІН АРТТЫРУ

Ақтөбе облысы, Алға ауданы №3 "Гүлдер" Алға балалар бақшасының мектепке дейінгі топ тәрбиешісі

Мұғалім жұмысының маңызды бағыттарының бірі-баланың танымдық белсенділігін дамыту, өйткені бұл балалардың қызығушылығын, ақыл-ой қызығушылығын дамытады және олардың негізінде тұрақты мүдделерді қалыптастырады. Мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық дамуы негізінен ойын барысында жүреді. Дидактикалық ойынның мәні- балалар өздері ұсынған ақыл-ой мәселелерін ойын-сауық түрінде шешеді, белгілі бір қиындықтарды жеңе отырып, өздері шешім табады. Бала ақыл-ой тапсырмасын практикалық, ойын ретінде қабылдайды, бұл оның ақыл-ой белсенділігін арттырады.
Ойын-мектеп жасына дейінгі балалар-дың ең сүйікті және табиғи кәсібі. Тәрбие-шінің мақсаты-ойынды балалар өмірінің мазмұнына айналдыру, мектеп жасына дейінгі балаларға ойын әлемінің алуан түрлілігін ашу. Ойын мектепке дейінгі мекемеде болған кезінде мектеп жасына дейінгі балалармен бірге жүреді. Көңілді дөңгелек би ойындары, сюжеттік және сағаттық ойыншықтары бар ойындар таңертең көңіл-күйді көтереді, балаларды жақындастырады, ата-аналармен қоштасу сәттерін ұмытып кетуге көмектеседі. Еркін ойын іс-әрекетінде бала өзіне жаңа, кейде күтпеген ақпарат алады, өзінің іс-әрекеттері мен айналасындағы әлем құбылыстары арасында практикалық байланыс орнатады, өзіндік жаңалық ашады. Дидактикалық ойындар-бұл балаларды белсенді оқыту әдісі болып табылатын арнайы білім беру ойындары түрінде оқыту әдісі. Дидактикалық ойындардың негізі баланың танымдық саласын дамыту болып табылады. Ойын таңдағанда баланың жасын, оның білім деңгейін, сондай-ақ көңіл-күйі мен әл-ауқатын ескеру қажет. Дидактикалық ойындардың көмегімен бала білім алады және қажетті жаңа ақпарат алады. Мектеп жасына дейінгі балалар үшін ойын-бұл іс-әрекеттің жетекші түрі, соның арқасында олар жапн-жақты дамиды, айналаға көзқарасы орнап, қызығушылығы артады. Ол барлық нәрсені есте сақтайды, барлық психикалық процестер біртіндеп дамып, жеке сипаттамалары қалыптасады.
Дидактикалық ойындардың құндылы-ғы-олар білім беру мақсатында жасалады. Оларды қолдану арқылы неғұрлым берік және саналы білімге, дағдылар мен қабілеттерге қол жеткізуге болады. Бәсекелестік рухы ойлау процестерін жеделдетеді, танымдық белсенділікті тудырады, сезімдерді қуаттайды, күшті эмоцияналды тәжірибеге әкеледі. Интелект дамиды, міндеттерді өз бетінше шешу қабілеті дамиды.
Дидактикалық ойын әр түрлі педагогикалық мәселелерді мектеп жасына дейінгі балалар үшін қол жетімді ойын түрінде шешуге мүмкіндік береді.
Дидактикалық ойындарды өткізу мыналарды қамтиды:
-балаларды ойын мазмұнымен, ойын барысында қолданылатын дидактикалық материалмен таныстыру.
-ойын барысы мен ережелерін түсін-діру, мұғалім балалардың ойын ережелеріне сәйкес мінез-құлқына, ережелерді қатаң орындауға назар аударады.
-ойын әрекеттерін көрсете отырып, мұғалім балаларға әрекетті дұрыс орындауға үйретеді.
-ойындағы мұғалімнің рөлін анықтау, оның ойыншы ретінде қатысуы, ойынға қатысу, мұғалім ойыншылардың әрекеттерін басқарады.

-ойынды қорытындылай келе, ойын соңында мұғалім жеңіске жету жолы қиындықтарды назар мен тәртіпті жеңу арқылы ғана мүмкін болатындығын баса айтады.

Дидактикалық ойындардың түрлері:

Ойлауды дамыту үшін.

Зейінді дамыту үшін.

Қабылдау мен есте сақтауды дамыту үшін.

Сөйлеуді дамыту үшін.

Осылайша, дидактикалық ойындар мектепке дейінгі мекемелердің жұмысына үлкен орын алады. Олар сыныпта және балалардың тәуелсіз іс-әрекетінде қолданылады. Оқу құралы ретінде дидактикалық ойын сабақтың ажырамас бөлігі бола алады. Бұл білімді игеруге, шоғырландыруға және танымдық іс-әрекет әдістерін игеруге көмектеседі. Балалар заттардың белгілерін игереді, жіктеуді, жалпылауды, салыстыруды үйренеді. Дидактикалық ойынды оқыту әдісі ретінде қолдану балалардың сабаққа деген қызығушылығын арттырады, зейінді дамытады және бағдарламалық материалды жақсы игеруді қамтамасыз етеді. Бұл ойындар әсіресе сабақтарда басқалармен танысу, ана тілін үйрету, қарапайым математикалық ұғымдарды қалыптастыру үшін тиімді.

Ойынның құрылымдық элементі-бұл балалар ойын іс-әрекетінде жүзеге асыратын ойын тапсырмасы. Екі тапсырма-дидактикалық және ойын-оқыту мен ойынның өзара байланысын көрсетеді. Дидактикалық ойындағы сабақтарда дидактикалық мәселенің тікелей қойылымынан айырмашылығы, ол ойын тапсырмасы арқылы жүзеге асырылады, ойын әркеттерін анықтайды, баланың міндетіне айналады, оны шешуге деген ықылас пен қажеттілікті оятады, ойын әркеттерін белсендіреді. Дидактикалық тапсырманың болуы ойынның тәрбиелік сипатын, оқу мазмұнын мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық іс-әрекет процесстеріне бағытталуын баса көрсетеді.

Ойындардың өзіндік классификациясын қарастырумен келесі ойын түрлерін ұсынамын:

-Ойын-саяхаттар. Олар нақты факті-лерді ерекше жұмбақ, қызықты арқылы көрсетеді. Ойында, ойын әрекеттерінде болып жатқанның бәрі балаға жақын болады, оны қуантады. Бұл ойындардың мақсаты-әсерді күшейту, танымдық мазмұнға ерекше көрініс беру, жиі байқалмайтын нәрсеге назар аудару. Саяхат ойындары назар аударуды, байқауды, ойын тапсырмаларын түсінуді күшейтеді.

-Тапсырма ойындары. Мазмұны мен ұзақтығы қысқа. Олар заттар мен ойыншықтар мен, ауысша нұсқаулар мен («Сақиналарды үлкендігіне қарай жайыңыз», «Себетке барлық қызыл заттарды жинаңыз» және т.б) әрекет етеді.

-Ойын ұсыныстар. Олар балаларға міндет қояды және жағдай немесе жағдайға байланысты кейінгі әрекетті түсінуді және оны орындауды талап ететін жағдай жасайды. Мұндай ойындардағы ойын тапсырмалары «Не болар еді...?» немесе «Мен не істер едім?»

-Ойындар-жұмбақтар. Жұмбақтардың басты ерекшелігі-логикалық тапсырма, оны болжау керек күрделі сипаттама. Шешу балалардың ақыл-ойының дамуына ықпал ететін талдау, жалпылау қабілетін дамытады, ойлау, қорытынды жасау, қорытынды жасау қабілеттін қалыптастырады.

-Ойындар-әңгілемелер (диалогтар). Әңгіме ойынының негізінде тәрбиешінің балалар мен, балалардың бір-бірімен қарым-қатынасы жатыр. Танымдық мазмұны бетінде жоқ, оны табу, алу, ашу керек. Нәтижесінде бір нәрсе біліңіз. Әңгіме ойыны тәрбиешінің сұрақтарын, балалардың сұрақтары мен жауаптарын тыңдау және есту қабілетіне, зейінді шоғырландыруға, айтылғанды толықтыруға, пікір білдіруге тәрбиелейді.

Дидактикалық ойын оқу және тәуелсіз ойын әрекеті арасындағы байланыс ретінде қолданылуы керек. Әр ойында бар ойын жағдайлары балалардың өздері елестететін жағдайларды жасаудың мысалы болып табылады.

Оқыту практикалық және ойын әрекеті жағдайында, балалардың ерте алған білімі оларға қажет болатын жағдайлар жасалған кезде тиімді болады, өйткені олар практикалық мәселені шешуге көмектеседі, сондықтан оларды оңай және тез үйренеді.

Тәжен Айнұр Бекмұратқызы

SPEAKING IS A COMPLEX ACTIVITY

Ақтөбе қаласы №31 қазақ орта мектебі КММ ағылшын тілі мұғалімі

Speaking and writing are productive skills. That means they involve producing language rather than receiving it. When we speak we usually do all these things, use intonation, ask for clarification, use an appropriate register, use word and sentence stress, paraphrase, hesitate e.c. We can see from this list that speaking involves several subskills.

Making use of grammar, vocabulary and functions We can see that speaking involves a lot more than just using grammar and vocabulary accurately in speech. When we speak we constantly have in mind the person we are speaking to and our wish to communicate our meaning successfully to them.

Producing different text types Speaking also involves being able to deal with different text types e.g. taking part in conversations, discussions, or telephone calls, giving presentations, telling stories All these text types have different features. Buying sweets in a shop, e.g. involves different speaking skills from telling your friends about the exciting thing that happened to you at the weekend or presenting the results of project work to classmates.

Oral fluency Fluency, accuracy, and appropriacy also play major part in successful oral communication. They help ensure that our listener will keep on listening to us without getting bored or irritated by too many hesitations or too slow a pace of speaking

Using features of connected speech Making use of all the features of connected speech to convey our message, We use intonation, word and sentence stress, accurate individual sounds, linking and constractions to help to convey our meaning.

Using interactive strategies We use interactive strategies that include body language such as gestures, eye contact, facial expressions and movement to put our message across more strongly and clearly. Turn taking is an another interactive strategy that involves using intonation , language or body language. To show you want to join a conversation, keep speaking or invite other participants to join in.

Paraphrasing, that means we use other words to say the same thing in order to get our message across.

Our purpose in speaking is to communicate meaning and we do all these things above to achieve this.

Speaking is a complex activity, so learners in the classroom may need a lot of help in preparing for speaking e.g. practice of necessary vocabulary, time to organize their ideas and what they want to say, practice in pronouncing words and expressions, practice in carrying out a task.

Тәйкенова Толғанай Өтепқызы

№ 52 БАСТАУЫШ

Ақтөбе облысы, Темір ауданы, №3 Шұбаркұдық ЖОББМ бастауыш сынып мұғалімі

Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаттары	3.1.2.1 мәтіннің тақырыбы мен берілген суреттер, фото, диаграмма бойынша мәтіннің мазмұнын болжау 3.1.4.1 тірек сөздер мен жоспарды пайдалана отырып, берілген тақырып бойынша әңгіме құрау
Сабақтың мақсаты	Мәтін мазмұны бойынша пікір білдіруге бағытталған сұрақтарға жауап береді. Сөйлемнің тұрлаулы (бастауыш) мүшесін ажыратады.
Құндылық	Ұлттық мүдде: ұлттық мұраға ұқыпты қарау.

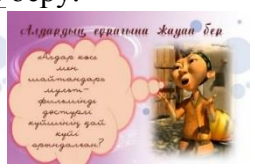
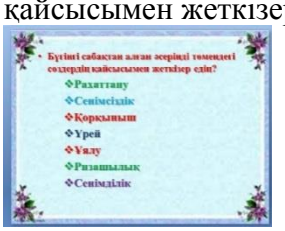
Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыты	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурс тар
Сабақтың басы (5мин)	**Ұйымдастыру кезеңі:** Психологиялық ахуал орнау Шаңырақ құру Балалар сізде бізде бәріміз бір шаңырақтың астында өмір сүріп жатырмыз, ендеше шаңырағымызды өз қолымызбен сәулетші болып құрайық Біз бір шаңырақ аясын сыямыз, татумыз. **Музыка әуенімен шаңырақты құру «кірпіш құрастыру»әдісі** -Сөз құрамына қарай нешеге бөлінеді? -Туынды сөз дегеніміз не? -Түбірлес сөздер дегеніміз не? -Сөйлем дегеніміз не? -Сөйлемнің түрлерін ата -Сөйлем мүшелері дегеніміз не?	Музыка әуенімен шаңырақ бейнесін құрады -сұрақтарға жауап береді.	**Дескриптор:** әр дұрыс жауапқа -2 ұ.	**ленталар**
Сабақтың ортасы 35 мин	**«Қораптағы сөз» әдісі бойынша жаңа сабақтың тақырыбы ашылады** **Бастауыш** **5-жаттығу** Мәтінді оқы. Киіз үй – тарихымыздағы ең алғашқы сәулеттік құрылыс. Көшіп-қонуға ыңғайлы. Киіз үйдің жалпы салмағы жиһаздарымен қосқанда 300–400 келіге жуық. Кереге, уық, шаңырақ, сықырлауық* – киіз үйдің негізгі бөлшектері. Кереге киіз үйдің негізгі қаңқасы болып есептеледі. Ол талдан, қайыңнан жасалады. жиһаз **Сұрақтарға жауап бер: «Мен білетін айдар» әдісі** 1. Ата-бабамыз неліктен киіз үйді пайдаланған?	**Жаңа сабақтың тақырыбын ашады** Мәтінді оқып, сұрақтарға жауап береді. Сөйлемдерді көшіріп жазады.	**Дескриптор:** берілген сұраққа жауап бере ді-2 ұ. **Дескриптор:** - сөйлемдерді көшіріп	қорабша Оқулық Презентация

	2. Киіз үйдің негізгі бөлшектеріне не жатады? 3. Кереге неден жасалады **Ұжымдық жұмыс 6-жаттығу** Сөйлемдерді көшіріп жаз. ***Киіз үй*** *тігілді.* ***Атам*** *түге жайғасты.* ***Балалар*** *далада ойнады.* • *Қарамен жазылған сөздердің астын сыз, оларға сұрақ қой. Бұл сөздер қимыл иесі болып тұрғанын байқа.* Қимыл, іс-әрекеттің иесін білдіретін сөзді бастауыш дейді. Бастауыш кім? кімдер? не? нелер? кімі? кімің? несі? нең? деген сұрақтарға жауап береді: *Ауылдан әкесі келді.* **Сергіту сәті** Шаңырағымыз шаттыққа толы болып, Уықтай иіліп, Керегеміз кең болсын! **7-жаттығу** Суретке қара • Сурет бойынша әңгіме құрап жаз. • Жазған сөйлемдеріңнен бастауышты тап. **Кеспе қағазбен жұмыс**	Ережемен танысады. **Жаттығуды қимылмен орындайды** Сурет бойынша әңгіме құрап жазады. **Тапсырмалар орындайды**	жазады-2 ұ.; қарамен жазылған сөздерге сұрақ қояды-2 ұ. **Дескриптор:** сурет бойынша әңгіме құрап жазады - 1 ұ бастауыштың астын сызады-1 ұ.	
Соңы (5 мин)	**Кері байланы «Бүгінгі сабақтан алған әсерім»** **Үйге тапсырма:** 100-бет 8-жаттығу	Кері байланыс береді.	Жалпы ұпай есептеледі.	Байланыс парақтары

Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаттары:	6.1.3.1 – әуеннің көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізе отырып, екі дауыспен,немесе канон элементтерін қолдана отырып, әртүрлі стильдегі және жанрдағы әндерді орындау;			
Сабақтың мақсаты:	Әуеннің көңіл-күйі мен көркем бейнесін жеткізе отырып, екі дауыспен,немесе канон элементтерін қолдана отырып, әртүрлі стильдегі және жанрдағы әндерді орындайды,тыңдаған музыкалық шығарманы талдау және өнердің түрлері, стилі және жанрларын, сонымен қатар, өнердің өзге түрлерімен байланысын анықтайды.			
Сабақтың барысы:				
Сабақтың кезеңі (уақыты)	**Педагогтың әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**

Сабақтың басы	1.Оқушылармен амандасу. 2.Үй тапсырмасын сұрау. **Ән орындау.** **«Балапан қаз»** әнін орындаймыз. Әнге байланысты сұрақтар қойылады. **Жаңа сабақпен танысады** **https://youtu.be/2Sw_pTw5_Pw?si=XvWqZ4EjlQGcfcwy**	Мұғаліммен амандасады. Оқушылар ұжымдық үлгіде білгендері бойынша өз ойларын айтып, жауап береді. Сабақтың тақырыбын дәптерге жазады. Сабақтың мақсаттарымен танысады.	Домбыра бағалауы	Оқулық Жұмыс дәптері **https://youtu.be/2Sw_pTw5_Pw?si=XvWqZ4EjlQGcfcwy**
Сабақтың ортасы	 **1–тапсырма. «Кино сөзін топтастыру»** Киноларды гүлдердің түстеріне сәйкестендіру. **Презентация және жұмысты бағалау.** Сабақты қортындылау үшін. Сұрақтарға жауап беру. **Кері байланыс.** Бүгінгі сабақтан алған әсеріңізді төмендегі сөздердің қайсысымен жеткізер едіңіз? **Үйге тапсырма:**	Оқушылар тапсырманы орындайды.	Домбыра бағалауы	Оқулық Смайлик Музыка оқулығы Интернет ресурстары
Сабақтың соңы	 Қосымша ақпарат жинақтап үй тапсырмасын дәптерге жазып келеді.	Қойылған сұрақтарға жауап береді.	Домбыра бағалауы	Рефлексия тақтайшасы

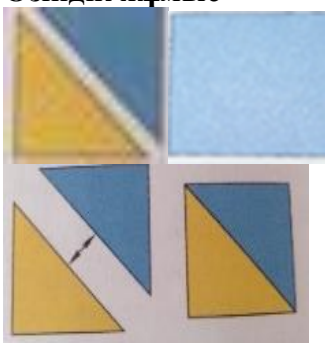
Усенова Нурболган Карагуловна

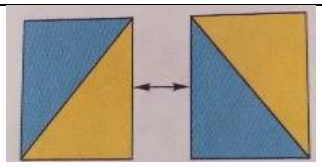
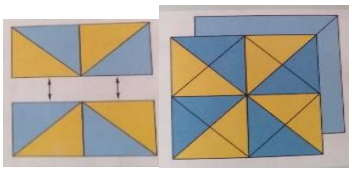
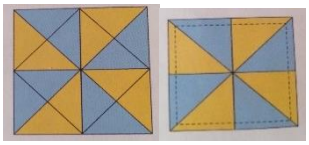
ДИВАНҒА АРНАЛҒАН ЖАСТЫҚ ҚИМА ҮЛГІЛЕРІН ДАЙЫНДАУ

Ақтөбе облысы, Байғанин ауданы, Жарқамыс орта мектебі көркем еңбек пәні мұғалімі

Осы сабақта қол жеткізілетін оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтеме)	5.2.3.2.-түрлі материалдардан (тоқыма, табиғи, жасанды) қарапайым бұйым орындау. 5.2.6.1.-қауіпсіздік техникасын қадағалап, оның маңыздылығын сезіне және демонстрациялай отырып, материалдар мен құралдарды қолдану.
Сабақ мақсаттары	- Қауіпсіздік техникасын қадағалайды, оның маңыздылығын сезінеді, материалдар мен құралдарды қолданады. -Қазақтың ұлттық мәдениеті элементтерін пайдаланады,түрлі тоқыма, табиғи, жасанды материалдардан қарапайым бұйымдар жасауға үйренеді. - Сызбаны сызып, қию барысында бір-бірлеріне ұсыныстар айтады, өзара бағалау жүргізеді, көркемдік материалдарды қолданады және демонстрациялайды.

Сабақ барысы

Сабақтың жоспарланған кезеңдері	**Сабақтағы жоспарланған іс-әрекет**		**Бағалау**	**Ресурстар**
Сабақтың басы 2минут	**Шаттық шеңбері** Оқушылармен сәлемдесу	Шаттық шеңберін құруға шақыру. Алақанға алақан қойып, бір- бірінің жылуын сезініп алғыс айту, сабаққа сәттілік тілеу.		**Шаттық шеңбері**
Сабақтың ортасы	-Құрақтың қандай түрлерін білесіңдер? **Дескриптор** 1 . Құрақ түрлерін біледі; 2. Құрақ атауын таниды.	**Өзіндік жұмыс** 	«Он саусақ»	Шеңбер Презентация слайдтар Құрақтар Құрақ сызбасы

	Галерияға саяхат 1.Презентация слайд құрақка бұйымдарына байланысты 2.Құрақтар көрмесі. (оқушылардың тіккен құрақтарының көрмесі) 3. «Өзім тіктім» (осыған дейін өздері тіккен құрақтарының көрмесі) Галерияны аралап болған соң оқушыларға тақырыпты бекіту мақсатында төмендегіше сұрақтар қойылады. **Сұрақтар:** 1.Құрақ жұмыстары үшін қандай материалдарды қолдануға болады? 2.Құрақ өнер түрлерінің бір-бірінен айырмашылықтары қандай? 3.Қолданылатын материалдарында қандай ерекшеліктер бар екендігін байқадыңыз?	 **Дескриптор :** 1.Жұмыс жасау барысында қауіпсіздік ережесін сақтайды. 2.Екі түсті екі матадан қабырғалары 15 см болатын 4 шаршының сызбасын сыза алады. 3.Сызбаға сүйеніп екі түсті екі матадан 4 шаршыны қиып ала алады. 4.Шаршыларды тең үшбұрышқа бөліп сызып,қиып ала алады. 5.Олардың түстерін алмастырып сурет бойынша орналастырып, көктеп тіге алады.		
Сергіту сәті	Санамақ «Он саусақ»			
Сабақтың соңы	**Үйге тапсырма** **«Олимпиада сақинасы» жаттығуы** Әр сақина белгілі бір параметрлерді білдіреді: -қызықты; -маңызды; -пайдалы; -күтпеген жерден; -жаңа. **«Басбармақ» әдісімен кері байланыс аламын**	Қайшы, ине жіпті пайдаланып дайын қицқтарды құрастырып, құрақты тігіп алып келу керектігін ескертемін Оқушылар «Олимпиада сақинасы» параметрлері бойынша сөйледі. «Басбармақ» әдісімен кері байланыс береді.	**«Басбармақ» әдісі**	**«Олимпиада сақинасы»**

Шаимова Гаухар Айткожаевна

№45 САБАҚ. ОНДЫҚТАРМЕН САНАУ

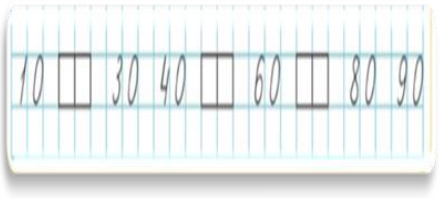
Ақтөбе облысы Темір ауданы Бабатай ауылы Бабатай негізгі орта мектебінің бастауыш сынып мұғалімі

Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаты:	1.1.1.4 санаудың ірі бірлігі ондықты құрастыру, 100- ге дейін ондықтармен санау, жазу және салыстыру
Сабақтың мақсаты	Ондықтармен қалай санауды үйренеді
Құндылықтар	Талап: ізденімпаз,жасампаз ұрпақ

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі// уақыты	**Педагогтің әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурстар**
Сабақтың басы 5 минут	Психологиялық ахуал қалыптастыру .Оқушылармен амандасу 2.Оқушыларды түгендейді 3.Көңіл - күйіміз қалай? 4.Ендеше сабағымызды бастайық	Сабаққа дайындалады		Суреттер
Өткенді пысықтау 5 минут	Өткенді пысықтау «10 – ға дейінгі сандарды қосу және азайту » 6 + 1 + 3 = 10 4 + 4 + 2 = 10 3 + 3 + 4 = 10 5 + 2 + 3 = 10 2 + 4 + 4 = 10 3 + 4 + 3 = 10	Өткен тақырыпты пысықтайды	Дескриптор: 10 – ға дейінгі сандарды қосу және азайтуды біледі Амалдарды орындады	Қима қағаздар Оқулық
Сабақтың ортасы 20 минут	Жаңа тақырып Тақырыпты ашу 1 - ден 10 - ға дейінгі сандарды тура және кері ретпен ата. 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 сандарын неге дөңгелек сандар деп атайды? Ондық — он бірліктен тұратын сандық өлшем бірлігі. 1 онд. = 10 бірл. 2 онд. = 20 бірл.,	Тура және кері санайды Ондықтармен танысады	 Дескриптор: Тапсырманы орындады 1 ден 10 ға дейін тура және	Кеспе сандар

	3 онд. = 30 бірл., 4 онд. = 40 бірл., 5 онд. = 50 бірл., 6 онд. = 60 бірл., 7 онд. = 70 бірл., 8 онд. = 80 бірл., 9 онд. = 90 бірл., 10 онд. = 100 бірл. Жаңа білім 1 тапсырма Ұжымдық жұмыс -Әр жинақта неше ойыншық бар? 2 тапсырма Ұжымдық жұмыс «Есепте» әдісі Ойыншықтардың әр түрінен қанша ондықтан бар? Әр түрінен қанша ойыншық бар? Санын айт. Салыстыр. (10, 8, 4) (1 ондық - яғни 10, 8 онд - яғни 80; 4 ондық - яғни 40) 80 > 40 80 > 10 40 > 10 ЕБҚ Ондықтармен кері және тура сана ЕҚБ Ондықтарды пайдаланып амалдар орында 10+20= 30+40= 80-50= 30-20= ФС тапсырмасы 3 тапсырма Ұжымдық жұмыс «Кім жылдам» әдісі Жазылу үлгісіне қара. Сандарды өсу ретімен жазады.	Жауабы: 10 ойыншық Сұраққа жауап береді Жұптық жұмыс жасайды Тура және кері санайды Амалдар орындайды Нөмірлерді тура және кері ретпен атайды	кері санады Дескриптор: Жаңа сабақты ұғынды Ондықтармен санауды үйренді Дескриптор: Ойыншықтарды санады. Сандарды салыстырды Жарайсың! Дескриптор: Жарысқа қатысушылардың нөмірін тура және кері ретпен атады. Жарысқа қатысушылард	 Ойыншықтар Суреттер Оқулық

	Қатарда қай сан жазылмаған Жарысқа қатысушылардың нөмірін тура және кері ретпен атайды. 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 90, 80, 70, 60, 50, 40, 30, 20, 10 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 20, 50, 70 4-тапсырма Ойлан – жұптас – талқыла» стратегиясы Зерттеушілік тапсырма Бос орындарға тиісті сандар мен таңбаларды қой. Түсіндір 40 < 50 80 >70 70 < 100 60 > 30 50 > 20 90 > 60 Бақылау жұмысы 20+20= 90-50= 10+80= 50-40= 60+30= 20-10= Кері байланыс 	Сандарды өсу ретімен жазады Тапсырманы орындайды Бақылау жұмысын орындайды Кері байланыс жасайды	ың нөмірін тура және кері ретпен атады Дескриптор: Бос орындарға тиісті сандар мен таңбаларды қойды Тапсырманы талапқа сай орындады «Тазалық» әдісі	Суреттер Парақтар Стикерлер
Сабақты қорыту **6**минут Қосымша тапсырма 2минут Кері байланыс 5 минут				

Филякова Ольга Викторовна

воспитатель ГККП «Ясли-сад №37 «Балапан» город Актобе

ПОМОЖЕМ СОЛНЫШКУ!

(КОНСПЕКТ ОРГАНИЗОВАННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В МЛАДШЕЙ ГРУППЕ)

Программное содержание:

В игровой форме продолжать учить детей различать основные цвета (синий, красный, желтый), закрепить понятия «большой-маленький».

Совершенствовать знания о геметрических фигурах и формах, упражнять в различении крулой и квадратной формы наощупь.

Закреплять знания детей о весне, её признаках, особенностях, уметь понимать приметы весны.

Стимулировать у детей интерес к самостоятельному решению познавательных и творческих задач, развитие мыслительных способностей.

Развивать память, любознательность, внимание, мелкую моторику пальцев рук.

Активизировать речь детей вопросами, обогащать словарный запас.

Воспитывать дружеские взаимоотношения, желание помогать другу, любовь к природе.

Оборудование: большие картины с изображением неба, речки, животных, двух деревьев (большое и маленькое); маленькие картинки к ним: солнышко и лучики на магнитах, рабки синего, красного и желтого цветов, лсточки маленькте и большие, еда для животных; домик мышки, носочки с вложенными в них кубиками и шарами, веревка, прищепки; цветы с серединками разной геометической формы, корзинка.

Ход ОД:

Воспитатель с детьми под музыку входят в зал, обращает внимание детей на грустное солнышко.

- Ребята, посмотрите, какое печальное солнышко, у него не хватает лучиков. Что случилось, хотите узнать? Оказывается, солнышко отправило свои лучики в лес, в сад, на речку согреть землю от зимней стужи и разбудить природу, а они до сих пор к нему не вернулись! Наверное, это зима не хочет, чтобы пришла весна и не отпускает лучики. Солнышку надо помочь, найти и вернуть ему лучики. Поможем солнышку?

- Давайте тогда мы с вами отправимся в путь и соберём все-все солнечные лучики. Но путь будет не лёгким. Вы готовы? (Ответы детей).

- Сначала давайте встанем в круг, взявшись за руки и зарядим друг друга бодростью и хорошим настроением:

Собрались все дети в круг,
Ты мой друг и я твой друг
Вместе за руки возьмемся
И друг другу улыбнемся!

Я вижу, что вы готовы к путешествию.

Нужно в путь нам отправляться.
Ума, разума набраться,
Лучики все отыскать, чтоб весна пришла опять!

- Что весной происходит с природой? (Всё оживает, тает снег, светит ярче солнце, прилетают и весело щебечут птицы, появляются первые цветы).

- Что происходит весной с деревьями? (Набухают почки, появляются первые зеленые листочки).

- Правильно, ребята, весной солнце ласково смеётся, звонко бегут ручьи, сугробы тают. Все радуются солнышку.

Шепчет солнышко листочку:
– Не робей, голубчик!
И берёт его из почки

За зелёный чубчик.

Рядом с солнышком воспитатель замечает корзинку, берет ее, объясняя детям, что в нее они будут класть лучики и сообщает детям, что им пора отправляться в путь.

Лесом- полем, полем-лугом,
Мы шагаем друг за другом.
Мы скачем как зайчишки,
Серые трусишки.

Воспитатель привлекает детей к изображению двух деревьев разного размера и солнечному лучику, прикрепленному к дереву, обьясняет, что весной распускаются на деревьях первые листочки и говорит, что дети смогут взять лучик, если правильно развесят листочки на деревьях: на маленькое деревце – маленькие листочки, на большое дерево – большие листочки. Дети раскладывают листочки в соответствии с размером дерева.

Дидактическая игра «Разложи листочки»

- Вот, молодцы, ребята, на деревьях появились первые листочки и вы можете взять солнечный лучик.

Лесом- полем, полем-лугом,
Мы шагаем друг за другом.
Пойдем мы как лисички,
Рыжие сестрички.

Посмотрите, а рядом с деревьями есть речка, а там живут забавные рыбки: большие рыбки-мамы и их детки.

Блещет в речке чистой
Спинкой серебристой. ***Рыбка***

Они разного цвета, назовите какого цвета рыбки. А детки-рыбки все перепутались и мамы не могут найти своих деток, помогите им, отведите маленьких рыбок к их мамам: красных рыбок к красной, синих к синей и желтых к желтой рыбке.

Дидактическая игра «Помоги рыбкам найти деток»

Дети соотнося рыбок по цвету, а рыбки отдают им лучик.

Лесом-полем, полем-лугом,
Мы шагаем друг за другом.
Как медведи мы пойдем
На полянку попадем.

Воспитатель обращает внимание детей на цветочную полянку, где где растут необычные цветы: в их серединках изображены геометрические фигуры. Дети называют геометрические фигуры и получают солнечный лучик.

Дидактическая игра «Назови геометрическую фигуру».

- Посмотрите, ребята, а здесь чей-то домик, кто живет в домике? Отгадайте загадку:

Живет в норке
Грызет корки
Короткие ножки,
Боится кошки!

- Давайте заглянем в окошко, правильно, мышка живет в домике. Мышка постирала все свои носочки и повесила и просохнуть. А в носочках что-то лежит, узнайте, что это.

Дети ощупывают содержимое носочков, а в них кубики и шарики, называют геометрическую форму. Затем снимают еще один солнечный лучик.

Дидактическая игра «Угадай наощупь».

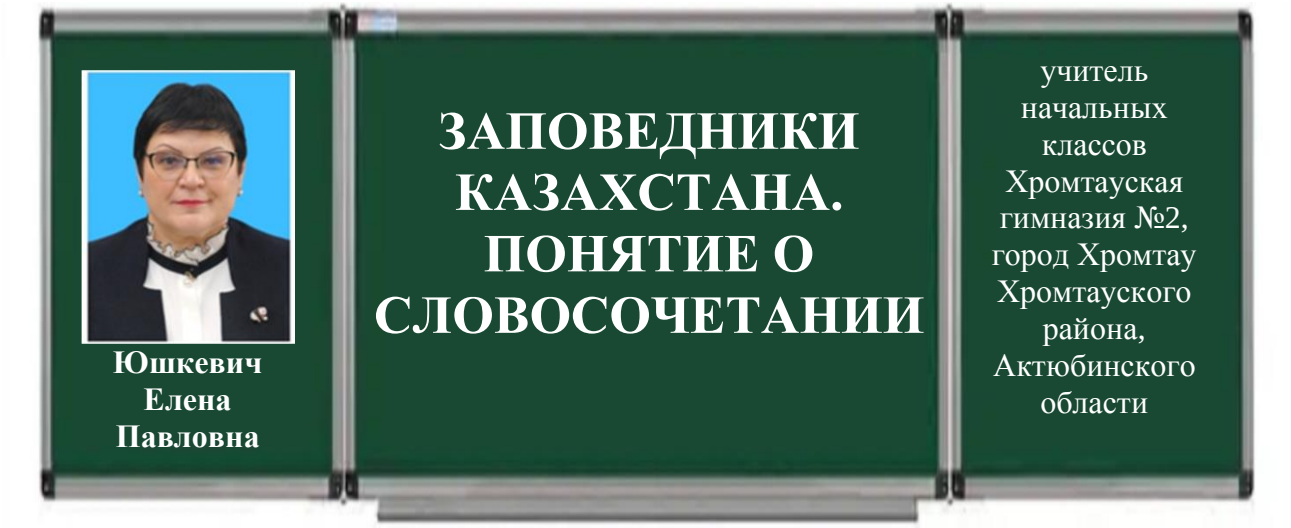
- Ну вот, ребята, мы побывали везде, куда солнышко отправляло свои лучики и собрали все потерянные лучики. Теперь их надо вернуть солнышку.

Воспитатель с детьми проходят к солнышку и прикрепляют все лучики. Воспитатель незаметно от детей меняет положение губ солнышка с печального на веселое.

Светит солнышко в окошко
Греет нашу комнату!
Мы захлопаем в ладоши
Очень рады солнышку!

- Ребята, солнышко очень радо, что вы ему помогли, оно весело смеется, ярко светит и греет все вокруг. Теперь весна очень быстро придет и всем станет весело! А в благодарность вам за вашу отзывчивость солнышко хочет угостить вас солнечными леденцами.

Воспитатель находит спрятанный мешочек с леденцами, угощает детей и все под музыку выходят из зала.

Юшкевич Елена Павловна

учитель начальных классов Хромтауская гимназия №2, город Хромтау Хромтауского района, Актюбинского области

Цели обучения, которые достигаются на данном уроке (ссылка на учебную программу)	2.1.4.1 участвовать в диалоге, высказывая свое мнение и выслушивая мнения других 2.2.5.1 находить информацию по двум источникам (словари, справочники, детские энциклопедии, детские познавательные журналы) на определенную тему 2.3.4.1 создавать небольшие тексты разных типов и стилей с использованием слов и/или изображений для раскрытия темы и основной мысли
Цель урока	создавать небольшие тексты различных типов, с использованием слов и/или изображений для раскрытия темы и основной мысли, находить и использовать информацию по изучаемой теме.
Критерии успеха	Выписывать словосочетания с помощью вопросов. Рассказать о связи слов в словосочетании по схеме. Повторить словарные слова по теме «Животные». Исследовать и объяснить запись. Составлять и записывать словосочетания из подходящих слов. Создавать небольшие тексты с использованием слов и/или изображений для определенных целей и для убеждения других самостоятельно, писать каллиграфическим почерком слова и предложения

Ход урока

Этапы урока	**Деятельность учителя**	**Деятельность обучающихся**	**Оценивание**	**Ресурсы**
Организационный этап	**Создание положительного эмоционального настроя.** **Организационный момент.** Я – человек Я – умею мыслить и удивляться, обижаться и огорчаться Я – умею думать и понимать, слушать и отвечать Я – могу ошибаться Я – умею учиться Я – хочу учиться. Н.С. Борбат	Учащиеся читают слова, произносят их вслух, выражают свое мнение.	Словесная похвала	Слайдовая презентация

Стадия вызова	**Актуализация жизненного опыта. Целеполагание.** ***Цель: ввод ситуации для открытия и постановки целей урока.*** **(П) Работа со схемой. Стр. 4** Учитель предлагает учащимся рассмотреть схему, **Постановка задач:** – Что называется словосочетанием? – Чем связаны слова в словосочетании? – Как называются слова в словосочетании? – От какого слова в словосочетании можно задать вопрос? – Чем словосочетание отличается от предложения? Работая в парах, дети рассматривают схему, данную в учебнике, и формулируют правило с помощью одноклассников. **(К, И) Минутка чистописания:** на усмотрение учителя.	Учащимся знакомятся со схемой. участвуют в диалоге, высказывая своё мнение с помощью одноклассников; выслушивают мнения других; отвечают на вопрос учебника. Учащиеся с помощью учителя формулируют тему урока.	Словесная оценка учителя.	ИКТ Слайдовая презентация Учебник, рабочая тетрадь,
Середина урока	**(К, И) Исследовательская работа.** Ученики предлагается найти в детской энциклопедии информацию о заповедниках Казахстана. **(Г) Работа с текстами.** Учащиеся предлагается познакомиться с текстами о животных (раздаточный дидактический материал), которые обитают на территории Маркакольского заповедника. Из последнего предложения каждого текста учитель предлагает выписать словосочетания и выделить главное и зависимое слово. По окончании работы ученики обмениваются тетрадями и осуществляют взаимопроверку. Учитель предлагает критерии оценивания: Все верно- 3 звезды, Допущена 1 ошибка- 2 звезды, Допущены 2 шибки – 1 звезда **(Д, К) Пальчиковая физминутка.** Мы сегодня все писали, Наши пальчики устали. Наши пальчики встряхнем, И писать опять начнем. **Работа по учебнику.** **(К, И) Работа со словами. Словарный диктант.** За…ц, м…дведь, с…ница, с…рока, в…р…бей, в…р…на, ласт…чка, к…р…ва. **Работа по учебнику**	Ученики находят в энциклопедиях, информацию о заповедниках Казахстана, делятся ее с одноклассниками. Учащиеся знакомятся с текстами о животных, которые обитают на территории Маркакольского заповедника; из последнего предложения каждого текста выписывают словосочетания выделяют главное и зависимое слово. Под музыку видеоролика учащиеся выполняют движения, позволявшие им отдохнуть. Учащиеся списывают слова, вставляя пропущенные буквы.	**Взаимопроверка , ФО «Три звезды»**	Учебник, рабочая тетрадь, Энциклопедии. Раздаточный материал, тетради https://www.youtube.com/watch?v=7WrGbuA0OVg&list=PLeYwPfbsSbs1AAZCvboyZSHQcys9

	(К, И) Работа с группами слов. Учащимся предложен раздаточный материал. Необходимо соединить подходящие по смыслу слова, записать полученные словосочетания, определить главные слова, поставить вопросы от главного слова к зависимому. Составляют несколько предложений с данными словосочетаниями самостоятельно. **(Д, К) Динамическая пауза.** В синем небе облака. *(Встаём на носочки, поднимаем руки вверх.)* Под горой бежит река. *(Приседаем, руки вперёд.)* Рано утром из реки *(Встали.)* Тянут сети рыбаки. *(Имитируем движение, как бы перебирая руками сеть.)* Много рыбы наловили, *(Разводим руки в стороны.)* Вкусную уху сварили. *(Выполняем круговые движения рукой, как бы помешивая уху в котелке.)* Ах! Е.В. Богданова. **Прием «Третий лишний». Запишите только словосочетания, которые состоят из прилагательного и существительного:** А) золотая осень, нарисовать пейзаж, мой праздник; Б) играть с детьми, холодное утро, семь друзей; В) петь песню, веселая пора, думать о маме. **(Г) Техника «Диаграмма Венна».** **Запишите:** **Золотая осень.** **Наступила золотая осень.** **Сравните и найдите общее.**	Осуществляют самопроверку по слайдовой презентации. Учащиеся соединяют подходящие по смыслу слова самостоятельно; записывают получившиеся словосочетания; обозначают главное слово; ставят вопрос от главного слова к зависимому. Взаимопроверка. Выборочная проверка. Учащиеся выполняют упражнения, отдыхают. Учащиеся выписывают только те словосочетания, которые состоят из существительного и прилагательного Учащиеся под руководством учителя или самостоятельно сравнивают предложение и словосочетание; делают выводы.	**ФО «Цветной стикер»:** зеленый-отлично желтый-хорошо **Словесная похвала учителя.**	Vi9VD&index=5 https://bilimland.kz/ru/subject/russkiy-yazyk/5-klass/zvuki-rechi-udarnye-i-bezudarnye-glasnye-pravopisanie-bezudarnyx-glasnyx-v-korne-slova-yazyk-sredstvo-chelovecheskogo-obsheniya?mid=05902125-9d5a-11e9-be78-49d30a05e051 Интерактивная доска **Жетоны**
Рефлексия	**«Дерево успеха».** Учащиеся записывают слово из предложенных учителем слов и вешают на дерево. «отлично» «хорошо» «трудно» «интересно» «понятно» «устал» «понравилось»	Оценивают работу своих одноклассников. На стикерах записывают свое мнение по поводу урока.	Самооценивание	Стикеры, картина с изображением дерева

«ҮЗДІК ҚАЛАМ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТАНЫМДЫҚ ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ
REPUBLICAN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL, METHODICAL JOURNAL
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЙ, МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

Жұмағул Дархан Айнадинұлы

Қызылорда облысы, Қазалы қаласындағы №266 мектеп-лицейдің көркем еңбек пәнінің мұғалімі

ҚОЛ ЕҢБЕГІМЕН ЖӘНЕ ҚҰРАЛ-САЙМАНДАРМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУ ІСКЕРЛІГІН ЖЕТІЛДІРУ

Төменгі класс оқушылары кейбір қол еңбегі құрал саймандарын пайдалану іскерлігі мен дағдыларын еңбек сабақтарында және үйде меңгереді. Кластан, мектептен тыс техникалық сабақтар оқушылардың әр алуан қол еңбегі аспаптарымен жұмыс істей білу дағдысын бекіте, дамыта, жетілдіре түсуге

мүмкіндік береді. Кластан, мектептен тыс жұмыс кезінде оқушылар пайдаланатын құрал-саймандар санын көбейту, түрлендіру мүмкіндігі артады. Оқушының өнертапқыштың, конструктордың күйін кешіп, творчество қуанышын сезінуіне осындай кластан тыс сабақтар қолайлы жағдай туғызады.

Қол еңбегі құрал-саймандарымен жұмыс істеу білімі мен дағдыларының комплексін меңгеру қауіпсіздік техникасы және жалпы еңбек ету іскерліктері ережелерін сақтаумен тығыз байланысты.

Еңбек дағдысы құрал-сайманды пайдалана білу негізінде қалыптасады, ал, мұнда алған білім де пайдаға асады. Сондықтан оқушылардың білім алуын, іскерлігі мен дағдысын қатар, белгілі бір жүйемен және міндетті түрде бірте-бірте, төменгі класс оқушыларының мүмкіндіктерін ескере отырып, жүзеге асыру маңызды.

Балалар бүкіл жұмыс операциясын қол еңбегі құрал-саймандарының көмегімен атқарады.

1.Қағазға, картонға, фанерге, қаңылтырға, металға, пластмассаға, басқа да материалдарға белгі түсіру сызғыш, бұрыштық, циркуль-өлшеуіш, кернер сияқты өлшеу және белгілеу аспаптарының жәрдемімен жүргізіледі.

2. Бүктеу, кесу, тесу, ұңғу, аралау, сүргілеу, тазалау, т.б. қию және өңдеу жұмыстары пышақ, қайшы, қолара, біз, қолбұрғы, егеу, үңғы, сүргі секілді өңдеу құрал-саймандарының жәрдемімен атқарылады.

3. Құрастыру жіптің, сымның, желімнің, шегенің, бұранда шегенің, винттің, тиектің, ”саңылау құлыптың” және т.б. көмегімен жасалады. Электромонтаж, монтаждау жұмыстары гайка кілті, бұрауыш, кемпірауыз, атауыз, балға секілді құрастыру монтаждау құрал-саймандарының жәрдемімен атқарылады.

4. Өңдеу-желімдеу, бояу, тегістеу, заттың бетін оймыштау, аппликация, кептіру және т.с.с жұмыстар желімге, бояуға арналған қалам, қол пресі, струбцина (қысқыш), т.б. Секілдіөңдеу құрал-саймандарын қолдану арқылы атқарылады.

Қол еңбегі құрал-саймандарын пайдаланып жұмыс істеген кезде төменгі класс оқушыларының бойында мынадай іскерліктер жетіле түседі: еңбекті операцияларға бөлу; әрбір операцияға арналған қажетті құрал-саймандарды таңдау, белгілеу операциясын атқару; саймандарды кезектестіре отырып, жұмыс барысында өңдеу операцияларын атқару (сайманның бірін екіншісімен ауыстыру);

детальдарды құрастыру әдісін таңдау; жіптің, желімнің, шегенің, бұранда шегенің, тиектің, "саңылаулы құлыптың", т.б. Көмегімен құрастыру; құрастыру-монтаждау операцияларын орындау; өңдеу түрі мен әдісін таңдау, бұйымды өңдеу, бұйымның сыртын өз қалауынша өңдеу; кептіру әдісін таңдау, бұйымды бүлдірмей кептіру; алған білім мен бар тәжірибені тың жағдайда пайдалана білу; жұмыс барысында бұйымның мықты әрі төзімді болуын қамтамасыз ететін әдістер табу; ақауларды жою әдістерін табу; құрылғыны басқару мен жүргізуге байланысиы жөндеу әдістерін табу; құрал-саймандар мен жабдықтарға мұқият қарау; материалды, еңбек шығындарын, уақытты үнемдеу; санитарлық-гигиеналық және қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау. Оқушыларға қол құрал-саймандарымен жұмыс істеудің неғұрлым тиімді тәсілдерін үйретуде бұл әдістерді жетекшінің

өзі көрсетуінің және балалардың оны практикада шыңдай түсуінің ерекше маңызы бар. Алайда бұл оқушылар жасаған бұйым біркелкі болуы керек деген сөз емес. Егер әр түрлі материалдармен жұмыс

істеудің жалпы әдістерін бөліп алатын болса, онда балалардың жұмысы әр алуан болып шығады, ал белгілі бір ортақ жұмыс тәсілдері жетілдіре береді.

Қағазбен, картонмен жұмыс істеуге арналған құрал-саймандар техника моделін жасауды үйрету сабақтарында неғұрлым көп қолданылатын әрі қажетті құралдар болып табылады. Жеке адамның пайдаланатын құрал-саймандар жиынтығына сызу жабдықтарынан басқа қайшы, тегістегіш, пышақ, біз, бұрғы желім мен бояуға арналған қалам секілді құралдар кіреді.

Қайшы қағаз бен картонды кесуге пайдаланады. Үлкен детальдарды үлкен қайшымен, орташаларын орташа қайшымен қияды, кесіктік жиек-жиегі кесіліп қалмас үшін, кескен кезде қайшының ұшын біріктірмеу керек. Қисық сызықтар кесу үшін материалды бұрып отыру керек. Кішкене қайшылар алға жылжиды, ал кесілген материал сол қолмен кесушіге қарай тартылып отырады.

Өтпе тесіктер жасауда қайшының өткір ұшын алып тастайтын тұстың дәл ортасынан қадап қояды да, тесетін сызық бойына бағыттайды.

Қауіпсіздік техникасы мәселелері әр уақытта да оқушылардың құрал-саймандармен жұмыс істеуін ұйымдастырудың негізгі құрамдас бөлігі болып келеді.

Оқушылардың кесу және тесу құрал-саймандарымен жұмыс істеу кезінде оларды пайдалану ережелерін, санитария, гигиена және қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтауды мүмкіндігінше жиі еске салып отырған жөн.

Негізі қол құрал-саймандарымен жұмыс дұрыс істей білу көп жағдайда балалардың еңбекке көзқарасын айқындайды. Материал және құрал-саймандарды пайдаланудағы әр алуан әрекеттер әр түрлі іскерліктер мен дағдыларды қалыптастыруға қолайлы жағдай жасайды, мұның бұдан былайғы политехникалық оқы үшін маңызы зор. Қол еңбегі құрал-саймандарымен еркін жұмыс істеу білу

балалардың қанағат сезімін тудырып, көңіл-күйін көтереді. Мұндай еңбек жеке бастың дамуымен техникалық сабақтарға деген тұрақты қызығушылықты қалыптастырады. Көңіл-күйі мен техникаға деген қызығушылық оқушылардың инициатиасын, техникалық тапқырлығын дамытуға, өз білімі мен іскерлігін үнемі толықтырып отыру дағдысын қалыптастыруға, яғни белсенді өмірлік позицияға ие болуға қолайлы жағдайлар туғызады.

Жұмағұл Ұлдай Айнадинқызы

ЗАКРЕПЛЕНИЕ. ХОББИ И УВЛЕЧЕНИЯ

Учитель начальных классов, педагог-исследователь Школы-лицея № 16 имени М.Горького город Казалинск Казалинского района, Кызылординского области

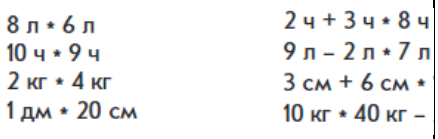
Цели обучения, которые достигаются на данном уроке)	1.1.3.2. Производить измерение величин, используя единицы измерения: длина, см, дм/масса, кг/объем (емкость), л/ время/ч; 1.1.3.3. Сравнивать значения величин длины: см, дм/ массы: кг/объема (емкости): л/времени/ч и выполнять действия сложения и вычитания над значениями величин; 1.1.3.5 определять время в часах по циферблату в 12 часовом формате/ различать единицы измерения времени: минута, час, день, неделя, месяц, год
Цели урока	• Измеряет величины длины, массы • Сравнивает значения длины, массы, объёма • Определяет время в часах по циферблату

Ход урока

Планируемое время	**Деятельность педагога**	**Деятельность ученика**	**Оценивание**	**Ресурсы**
Начало урока	**Позитивный настрой.** Прозвенел, друзья, звонок, Начинается урок Вы проснулись, всё успели? А теперь вперёд за дело Математика нас ждёт, Начинаем устный счёт.	Ученики проверяют рабочее место.		Презентация, слайд 1
Середина урока	**Актуализация.** Устный счет Посчитайте от 1 до 20 в прямом порядке. Посчитайте от 1 до 20 в обратном порядке. Увеличьте 30 на 10. Уменьшите 50 на 10. К 7 прибавьте 2. От 6 отнимите 5. У какого числа соседи 4 и 6? -Ребята, что за слово написано у меня на доске?(экране)	Работают устно Читают слово «Хобби»	Приём «Ладошка - кулачок»	

	-правильно, хобби. - а кто знает, что оно обозначает? -хобби – это занятие чем – либо в свободное время. -чем вы любите заниматься в свободное время? -как по- другому можно назвать это слово? -слово «хобби» еще можно назвать увлечением.	Участвуют в беседе	Словесный комментарий учителя	Презентация, слайд 2
	У нас в гостях сегодня мальчик Гера. Посмотрите, сколько у него увлечений. Назовите, пожалуйста, чем занимается этот мальчик в свободное время.	Рассматривают героя урока, участвуют в беседе	Словесный комментарий учителя	Презентация, слайд 3
	Целеполагание (Ф) Ребята, посмотрите внимательно на картинки и скажите, для чего и где мы используем данные инструменты (весы разные, линейки, сантиметровая лента, мерные стаканы) те, что нужны для измерения длины (массы, емкости). Просит назвать известные единицы измерения.	Выбирают измерительные приборы для измерения заданной величины	Словесный комментарий учителя	Презентация, слайд 4
	- Какие вы молодцы! Все знаете! -сегодня на уроке мы закрепим с вами данные знания. **Минутка чистописания** **- 5 см**	Ученики открывают тетради прописывают число с единицами измерения Учащиеся слушают учителя	Словесный комментарий учителя	Презентация, слайд 5
	-Как мы с вами уже посмотрели у мальчика Геры много увлечений, но одно занятие у него самое любимое. Хотите узнать, какое? - на каждом его хобби для вас есть задание, выполняя которое, вы получите одну букву. В конце урока вы разгадаете его любимое			Презентация, слайд 6

	занятие, сложив из этих букв слово. Готовы работать? Кликаем на первое задание. **(К) «Не подскажите, сколько время?»** -Посмотрите на экран, подумайте и назовите сколько время показывают часы. - Сколько время, через 2 часа? -сколько время было 3 часа назад? (П) **«Не подскажите, сколько время?»** - покажите на ваших часах время: 16.00, 12.00, 21.00 (или 4 часа, 12 часов, 9 часов) Чья пара выполнит, поднимаем сцепленные руки (дружная парочка) Молодцы ребята, справились На этом увлечении у Геры написана буква «А» Учитель показывает карточку с буквой «А» **(Г) «Какой знак?»** Гера приготовил нам еще одно задание. Кликаем на задание 2. Работать мы будем в группах (первая парта, поворачивается ко второй, третья к четвертой. Если мало детей, объединяем в группы хаотично). -прежде чем мы начнем работать, давайте вспомним правила сравнения. -можем ли мы сравнивать единицы измерения? -можем ли мы сравнить единицу длины и массы? Почему? Если у нас сравнение вида 5см+3см…10 см, что нужно сначала сделать?	Отвечают на вопросы учителя, называют время на часах. Работают в парах Рисуют стрелки на часах. Ученики объединяются в группы. Участвуют в беседе Да, можем Нет. Разные величины Нужно над первым выражением в левой части написать его значение сверху, а потом сравнить. Сравнивают величины и выражения	Приём «Ладошка-кулачок» Форма оценивания: самооценивание. Проверка по образцу. Словесный комментарий учителя	Презентация, слайд 7 Приложение 1 Презентация, слайд 8,9 Карточка с буквой «А» прил 2 Презентация слайд 10 На доске запись 5см+3см …10 см

	Работаем в тетрадях (либо на карточках) 8 л * 6 л 10 ч * 9 ч 2 кг * 4 кг 1 дм * 20 см 2 ч + 3 ч * 8 ч 9 л – 2 л * 7 л 3 см + 6 см * 10 кг * 40 кг – Группа, которая все сделает поднимаем руки вверх. Проверяем ваши работы. Поднимите руки те ребята, у которых все верно, либо 1 ошибка. -на карточке с этим хобби у Геры буква «И» Учитель достает карточку с буквой «И» **Физминутка** -следующее задание от Геры – физминутка -отдохнули и получили от Геры еще одну букву «К» Учитель достает карточку с буквой «К» **(П)Измерь меня.** Следующее задание от Геры. Кликаем на следующее задание. -перед вами полосочки разноцветные и карточки. На них изображены разноцветные ленточки. Ваша задача измерить длину полосочек и записать в карточках длину к соответствующему цвету. А также посмотреть сколько весят предметы и записать их вес. Чья пара выполнит, поднимаем сцепленные руки (дружная парочка) Проверяем ваши работы. Поднимите руки те ребята, у которых все верно, либо 1 ошибка. -на карточке с этим хобби у Геры буква «Ш»	руппа поднимает руки Выполняют движения физминутки Выполняют работу по карточкам Проверяют работы соседних групп	Форма оценивания: оценивание групп. Проверка по образцу Форма оценивания: взаимооценивание. Проверка по образцу.	Учебник стр 126 Презентация слайд 11,12 Карточка с буквой «И» прил 2 Презентация слайд 13 https://www.youtube.com/watch?v=Lsfvy-TEkOc Карточка с буквой «К» прил 2 Презентация слайд 14, 15 Прил 3, цветные полоски или ленточки (в слайде указана длина) Презентация слайд 16 Карточка с буквой «Ш» прил 2

	Учитель достает карточку с буквой «Ш»			
	(И)Формативная работа А теперь Гера хочет посмотреть, как вы можете работать самостоятельно Давайте проверим ваши работы Поднимите руки те ребята, у которых все верно, либо 1, 2 ошибки. -на карточке с этим хобби у Геры буква «Ш» Учитель достает карточку с буквой «Ш»	Выполняют индивидуально формативную работу	Форма оценивания: взаимооценивание. Проверка по образцу.	Прил 4 Презентация слайд 17,18,19 Карточка с буквой «Ш» прил 2
	Дополнительное задание (К)Панорамное решение И еще одно задание от нашего гостя -посмотрите на доску. На доске записаны выражения. Необходимо его решить и составить 3 взаимообратных примера. Работаем вместе, вы оформляете записи в тетрадях.	Работают у доски, записывают примеры в тетрадь	Приём «Ладошка-кулачок»	тетрадь
Конец урока 5 мин.	**Итог урока.** Учитель вывешивает буквы на доску, учащиеся собирают слово «Шашки». Как называется любимое увлечение Геры? А вы можете играть в шашки? **Рефлексия** Если у вас все получилось на уроке, у вас в заданиях не было ошибок или были 1,2 ошибки, обведите первый смайлик. Если вам было легко, но некоторые задания вызывали трудности, обведите второй смайлик. А если вам было трудно выполнять все задания, обведите третий смайлик.	Собирают слово «Шашки», отвечают на вопросы Отмечает соответствующий смайлик	Словесный комментарий учителя	Презентация слайд 20 Презентация слайд 21 Прил 5

«ҮЗДІК ҚАЛАМ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТАНЫМДЫҚ ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ
REPUBLICAN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL, METHODICAL JOURNAL
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЙ, МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

Машева Айнагуль Алпысбаевна

ПРОГРАММА ПОДГОТОВКИ К СОРЕВНОВАНИЯМ ПО ЛЕГКОЙ АТЛЕТИКЕ

Учитель физической культуры, педагог - эксперт СООШГ «SMART BILIM» г.Актобе

Пояснительная записка

Программа подготовки учащихся к соревнованиям по легкой атлетике рассчитана на детей в возрасте от 10 до 17 лет. Она предусматривает проведение теоретических и практических подготовительно-тренировочных занятий, обязательное выполнение контрольных упражнений и участие в спортивных соревнованиях. (Теоретические сведения сообщаются в процессе практических занятий).

Все занимающиеся в секции распределяются по группам с учетом возраста, пола и уровня спортивной подготовки.

Основой легкоатлетических упражнений являются естественные и жизненно важные движения человека: ходьба, бег, прыжки, метания.

Занятия легкой атлетикой общедоступны благодаря разнообразию ее видов, огромному количеству легко дозируемых упражнений, которыми можно заниматься повсюду и в любое время года.

Задачи:

- укрепление здоровья и содействие правильному физическому развитию школьников;
- обучение жизненно важным двигательным навыком и умением в ходьбе, беге, прыжках и метаниях;
-подготовка разносторонне физически развитых, волевых, смелых и дисциплинированных юных спортсменов.

В группе занимаются и мальчики и девочки. Количественный состав 12-16 учащихся. Это позволяет уделить внимание каждому ребенку и дать им полный объем знаний и умений, предусмотренных программой.

В школе имеется методический материал с описанием основных легкоатлетических упражнений, наглядное пособие в виде картинок, журналов.

Желательно наличие небольшого роста результатов, показанных учащимися.

Основная часть і года обучения:

Вводное занятие. План работы кружка. Правила поведения в кружке и режим работы. Значение легкоатлетических упражнений для подготовки к трудовой деятельности, к защите Родины.

История развития легкоатлетического спорта. Возникновение легкоатлетических упражнений. Легкая атлетика как наиболее доступный для любого возраста вид спорта, имеющий прикладное значение.

Гигиена спортсмена и закаливание. Режим дня и режим питания, гигиена сна, уход за кожей, волосами, ногтями и ногами, гигиена полости рта, гигиеническое значение водных процедур, гигиена одежды, обуви и мест занятий

Места занятий, их оборудование и подготовка. Ознакомление с местами заня-

тий по отдельным видам легкой атлетики. Оборудование и инвентарь, одежда и обувь для занятий и соревнований.

Техника безопасности во время занятий легкой атлетикой. Правила пользования спортивным инвентарем, одеждой и обувью. Дисциплина – основа безопасности во время занятий легкой атлетикой. Возможные травмы и их предупреждения.

Ознакомление с правилами соревнований. Судейство соревнований в отдельных видах бега, ходьбы, в метании меча, прыжках в высоту, длину.

Общая физическая и специальная подготовка. Практические занятия. Строевые упражнения. Упражнения на развитие гибкости и подвижности в суставах. Акробатика. Подвижные игры. Спортивные игры. Лыжи. Упражнения на гимнастических снарядах и со снарядами.

Ознакомление с отдельными элементами техники бега и ходьбы. Ходьба. Обычно в равномерном темпе, быстром до 800 м.. Бег. Свободный по прямой и повороту. Выполнение команд «На старт!», «Внимание!», «Марш!»; работа рук во время бега, вынос бедра, постановка стопы; техника бега на короткие дистанции (подготовка стартовых колодок, принятие положения «На старт!», «Внимание!»).

Контрольные упражнения и спортивные соревнования. Согласно плану спортивных мероприятий.

По итогам трех лет обучения учащиеся должны знать и уметь:

-историю развития легкой атлетики.

-легкая атлетика – один из основных и наиболее массовых видов спорта.

-освоить технику бега на короткие и средние дистанции.

-иметь представление о технике бега на длинные дистанции.

Результатом образовательного процесса первого года обучения является:

-желание заниматься тем или иным видом легкой атлетики.

-стремление овладеть основами техники бега, прыжков

-расширение знаний по вопросам правил соревнований.

-повышение уровня разносторонней физической подготовленности.

-развитие волевых качеств: целеустремленности, настойчивости, решительности, смелости, самообладания.

-интерес родителей к занятиям ребенка в кружке.

ПЛАН
занятий по подготовке к соревнованиям

№ п/п	Наименование темы	Количество часов		
		Всего	Теоретические занятия	Практические занятия
I	**Теория.**			
1.	История развития легкоатлетического спорта.			
2.	Гигиена спортсмена и закаливание.			
3.	Техника безопасности во время занятий легкой атлетикой.			
4.	Ознакомление с правилами соревнований.			
II.	**Общая физическая и специальная подготовка.**	На каждом занятии		
5.	Тренировка в отдельных видах легкой атлетики	Согласно плану спортивных мероприятий.		
6.	Контрольные упражнения и спортивные соревнования.	Согласно плану спортивных мероприятий.		

Упражнения для развития быстроты

Для развития быстроты можно использовать следующие упражнения:

– бег с высоким подниманием бедра в яме с песком с небольшим продвижением вперед (на улице) или с привязанными

резинками к голени с одной стороны и к «шведской стенке» с другой стороны;

– бег на подъем в быстром темпе по 20–30 м;

- бег 30м. с максимальной скоростью;

– многоскоки по мягкому грунту;

– семенящий бег с переходом на быстрый бег;

– бег с ускорением на 30–40 м;

– повторный бег под уклон;

– прыжки вверх на двух ногах с поворотом на 180° и 360°;

– прыжки на двух ногах по 15–20 м;

– старты из различных исходных положений.

Упражнения для развития выносливости

Предлагаемые упражнения способствуют увеличению двигательной активности и развитию выносливости. Их можно использовать в любую погоду.

1. Медленный длительный бег от 10 - 20 мин.

2. Длительный кроссовый бег.

3. Темповый кроссовый бег продолжительностью 20 мин.

4. Фартлек («игра скоростей») продолжительностью до 30.

Это равномерный произвольный бег, чередуемый по самочувствию занимающихся с ускорениями на отрезках произвольной длины, пробегаемых с различной скоростью.

5. Быстрая ходьба продолжительностью до 30 мин.

6. Медленный бег в чередовании с ходьбой продолжительностью до 2 ч.

7. Продолжительная игра в баскетбол, ручной мяч или футбол.

8. Участие в соревнованиях (кросс на средние и длинные дистанции).

9. Прыжки через скакалку – сериями 3 раза по 1 мин., 4 раза по 1,5 мин., отдых до 2–3 мин. между сериями или прыжки через скакалку 3 мин..

Упражнения для развития силы

Наибольший прирост силы дает отягощение 70–100% от максимального теста (МТ). При работе с отягощением 40–70% от МТ – развиваются скоростно-силовые качества. При работе с отягощениями 20–50% от МТ развивается силовая выносливость.

Упражнения с собственным весом:

– сгибание и разгибание рук в упоре о стенку;

– сгибание и разгибание рук в упоре лежа;

– то же, но ноги находятся на возвышении;

– передвижение в упоре на брусьях;

– сгибание и разгибание рук в упоре на брусьях;

– подтягивание на высокой перекладине;

– поднимание и опускание туловища (ноги закреплены);

– поднимание и опускание ног за голову в положении лежа на спине;

– поднимание и опускание прямых ног в висе до угла в 90°;

– приседание на двух ногах «до отказа»;

– выпрыгивание вверх из глубокого приседа «до отказа».

Менің пәнімнің оқытылу мәселелері мен оны шешу жолдары.

Балаларды өз бетімен ынталандырып, ықыласын арттыратын сабақ, балаларға ана тілінде қарапайым тілмен қызықты ұғындырылса, әңгімелер мен ертегілер, өлеңдер орынды пайдаланылса олардың білім алуға деген қызығушылығы арта түседі.

Ы.Алтынсарин

Әр адамның өмірдегі серігінің бірі-өзінің таңдаған мамандығы. Мамандығын сүйіп, соның жолында ізденісте жүрген адам қашанда биіктерден көрінері сөзсіз. Менің мамандығым бала тәрбиесімен байланысты. «Ел есінде бір жыл қалғың келсе-ас бер, он жыл қалғың келсе-ағаш отырғыз, ал мәңгі қалғың келсе-бала тәрбиеле»-дейді халық даналығы. Мен үшін ең қастерлі де, қасиетті мамандық. Осынау қастерлі мамандықтың иесі атанғаныма он жыл! Қиыны мен жеңілі, қызығы мен қуанышы қатар жүретін еңбек жолындағы педагогикалық ұстанымым-үнемі жаңалыққа ұмтылып, алдыңғы қатардан көріну және әр баланың бойынан жақсылық тауып, бұлақтың көзін ашу арқылы биік мақсаттарға жетелеу.

Қазіргі таңда бала тәрбиесінде басым бапғытқа ие-мектеп. Біздің мектебіміздің бүлдіршіндері түрлі шараларға қатысып, жан-жақты тәрбиеленуде. Балалардың тілін, сөздік қорын дамыту мақсатында көрнекіліктерге қарап әңгіме құрау, жаңылтпаштар мен тақпақтар жаттату, ертегілер оқып беру секілді жұмыстар жүргіземін. Ертегілер көбінесе көркем шығармаларды сахналау болып табылады. Ертегінің мазмұны бойынша балалар рөльдерді бөліп атқарады. Балалардың ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту, байланыстырып сөйлеуге үйрету мәселелерін шешу түрлі жұмыстар арқылы жүзеге асуда. Сюжетті, қимылды, дидактикалық ойындар ойнау арқылы да баланы сөйлеуге, шапшаңдыққа үйретуге болады. Ертегілерді сахналау барысында костьюмдер, көрнекіліктер, атрибуттарды үнемі қолданамын. Балалармен бірге жаттығулар жасалып, сергіту сәттері орындалады. Балалардың жан-жақты дамуы менің алға қойған мақсатымның бірі. Кішкене балалармен сөйлесе білу де үлкен өнер. Олар мен түрлі дауыс ырғағын келтіре отырып, балалардың қызығушылықтарын арттыру үшін түрлі жұмыстар жүргіземін.

Жалпы мектепті-білімнің тірегі десек, ал мұғалім сол мектептің жүрегі, яғни олардың қолында адам тағдыры тұр. Біздің мамандығымыздың қыры да сыры да солкүн сайын көз алдымызда өсіп, дамып келе жатқан жас ұрпақпен жұмыс істеу. Сондықтан да мұғалімдер бүгінгі күннің жаңалығынан сырт қалмай, үнемі ізденіс үстінде жүру керек.

Мемлекеттік саясаттың ажырамас бөлігі болып отырғандықтан мұғалімдерден үлкен жауапкершілікті талап етеді. Бала-біздің болашағымыз. Ақ парақ секілді жас баланың сана-сезіміне ойын арқылы, оқу іс-әрекетіне қызықтыру арқылы тәрбиелей отырып, оқу іс-әрекетін меңгерту мұғалімнен үлкен шеберліктің болуын талап етеді. Олай болса мұғалім өз жауапкершілігін сезінуі тиіс.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту балалардың ғана емес, еліміздің де жарқын болашағының кепілі. Ол үздіксіз білім берудің алғашқы деңгейі. Ал, мұғалім жаңа заман баласын қалыптастырып дамыту үшін, тұлғаның ішкі дүниесі мен оның қырсырын анықтап, мүмкіншіліктері мен қабілеттерінің дамуына жағдай туғызады. Өйткені жаңа заман баласы-бүгінгі қазақ қоғамының ұлттық қазынасы.

Егеменді еліміздің ертеңін ойлап, білімді де саналы, Отанын, туған жерін, ұлтын сүйетін ұлтжанды, парасатты жас бүлдіршіндерді тәрбиелеуде өзіндік үлесімді қосқым келеді.

Мектептегі тәрбиелеу мен оқыту ерекшелігі көрнекіліксіз іске аспайды. Сондықтан да мұғалімдер әр сабағында негізінен көрнекілікті басшылыққа ала отырып, еңбек етеді. Осындай көрнекілікті ата-ана отбасында балаға көрсетіп отырса, баланың дүниетанымы, тілдік мәдениеті жетіле берер еді. Мектептегі тәрбие балаға табиғатына ерекше әсер етіп, оған өмір бойы өшпестей із қалдырады. «Тәрбие-тал бесіктен басталады»-демекші, бала мектепке барғанда бала өз жасындағы балалармен бірге сөйлеседі. Бұл жерде тіл алғыш, айтқанды істемейтін, жылауық, сабырлы балалардың ортасына, яғни аралас ортаға барады. Мектепте әр баланың мінез-құлқына мән беріліп, жалпы ортақ тәрбие-адамгершілік тәрбиесі беріледі. Мектепте берілетін тәрбие-барлық тәрбиенің бастамасы, әрі жан-жақты тәрбие мен дамыту ісінің түпкі негізін қалайтын орын.

Балалар біздің мемлекетіміздің болашағы. Қоғамымыздың өрлеп дамуы өсіп келе жатқан жеткіншектердің ой-санасына рухани адамгершілік тәрбие бере білуімізге байланысты. Педагог ретінде басты ұстанымымның бірі-өз ұлтыма рухани діңгегі мықты, қазақ елін әлемдік кеңістікке еркін самғата алатындай, білім мен тәрбие деп аталатын қос қанатын қомдаған заманына сай ұрпақ тәрбиелеуге өз үлесімді қосу. Халқымыздың «Жас келсе-іске» деген керемет сөзі бар. Демек, мен бойымдағы жастық жігерімді, күш қуатымды, жаңашылдығымды бала тәрбиелеуге жұмсауым керек. Болашақта оларды биік белестерден көрсем, сол үшін өзімнің кішкене де болса үлесім тиген болса, мен өзімді бақытты адам деп білемін!

«ҮЗДІК ҚАЛАМ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТАНЫМДЫҚ ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ
REPUBLICAN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL, METHODICAL JOURNAL
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЙ, МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

Калжанова Жанар Сакитжановна

БАСТАУЫШ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНА МАТЕМАТИКА ПӘНІН ОҚЫТУДА STEM-ТӘСІЛІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ МҮМКІНДІКТЕРІ

Қызылорда облысы, Қазалы қаласы, М.Горький атындағы №16 мектеп-лицейдің бастауыш сынып мұғалімі

Ел дамуының ең маңызды тұсы – білім. Қазіргі уақытта қажетті білім - бұл оқушыларға проблемаларды шешуге, терең ойлауға, жобаларды басқаруға және технология мен ақпараттың әртүрлі құралдарын пайдалана алатындай білім беру тәжірибесімен қамтамасыз ете алатын білім. Білім беруде кейбір оқуға маңызды пәндер бар, өйткені олардың нақты өмірде өз бетінше де, басқа пәндермен интеграцияланғанда да көптеген пайдасы бар. Қазіргі қоғам мектептен балаға мүмкіндігінше көбірек білім беруді ғана емес, оның жалпы мәдени, тұлғалық және танымдық дамуын қамтамасыз етуді, оны үнемі және өз бетінше білім алу қабілеті сияқты маңызды дағдымен қаруландыруды талап етеді, бұл жоғары сапалы білімге қол жеткізу үшін шарт болып табылады. Шын мәнінде, бұл жаңа білім беру стандартының басты міндеті.

Білім беру саласындағы кез келген жаңашылдық оқытудың классикалық әдістерін қолдану мен оларды түрлендіруге негізделген. Білім беру озық, болашақта қоғамның даму тенденцияларына сай болуы керек.

Оқушылардың білімді сапалы меңгеруіне және құзыреттіліктерін қалыптастыруға жағдай жасауға ықпал ететін осындай заманауи білім беру технологияларын таңдаудың маңызы зор.

STEM технологиясы бойынша білім беруде математика ерекше орын алады, өйткені оның әдістері әртүрлі салалардағы заманауи жобаларда сұранысқа ие. Екінші жағынан, бірқатар авторлар оқушылардың математикалық дайындығының сапасын арттырудың тиімді жолдарының бірі олардың нақты есептердің математикалық шешімдерін іздеуге қатысуы екенін анықтады. STEM – ағылшын тіліндегі Science (ғылым), Technology (технология), Engineering (инженерия), Mathematics (математика) сөздерінің жиынтығы. STEM дегеніміз – оқытудың біріктірілген тәсілі. STEM білім берудің жағымды жағы – бұл әдістеме оқушының пәнаралық құзыреттіліктерін қалыптастырады, оның ішінде ең маңыздысы – өзіне деген сенімділік пен оқуға деген құштарлық. Пәнаралық байланыс мектеп математикасының пайдалығы мен қолдану мүмкіндігін түсінудің негізгі аспектілерінің бірі болып табылады. Материалдардың мазмұнын жасанды байланыссыз, табиғи және дұрыс таңдалуын қамтамасыз ету қажет. Нәтиже бізге пәнаралық тапсырмаларды қалай құру керектігін көрсетуі керек, сонда олар барлық оқушылар үшін жеткілікті тиімді болады.

Математика, басқа жағынан, нақты өмірлік жағдайларды модельдеудің, сондай-ақ сипаттау мен бағалаудың жан-жақты құралын ұсынады. Әрбір жаратылыстану пәні мұғалімі өзінің пәніне қажетті негізгі математикалық дағдыларға ие болуы керек және керісінше, әрбір математика мұғалімі басқа ғылымдардан алынған білім мен ақпаратты тиісті мотивация ретінде

қабылдап, математиканың маңыздылығын» атап көрсетуі керек екендігі даусыз. Пәнаралық қызмет барлық жаратылыстану ғылымдарын оқуға мотивация бола алады.

Тапсырмаларды әзірлеумен қатар, мұғалімнің міндеті оларды орындау кезінде оқушылардың іс-әрекетін ұйымдастыру болып табылады, бұл көбінесе топтық сипатқа ие. Әдетте, топтық жұмыс сабақта оқу материалын бекіту және пәндік дағдыларды қалыптастыру кезінде ұйымдастырылады, бірақ STEM-білім беру оқушылардың сабақтан тыс, тапсырманы орындау мұғалімнің жетекшілігімен емес, бір-бірімен еркін қарым-қатынас аясындағы іс-әрекетін қамтиды. Топ мүшелері ортақ мәселе бойынша пікір алмасады, оны шешу стратегиясы мен іс-қимыл жоспарын жасайды, өзара жауапкершілікті бөледі. Дәл осындай іс-әрекеттер барысында оқушылар белсенді түрде ақпарат алмасады, идеяларды талдап, дәлелдейді, ортақ мақсатқа жету үшін бірлесіп жұмыс істеуге үйренеді.

Өз тәжірибемде жасалып жатқан жұмыстар туралы айта кететін болсам, математика пәнінде көбейту кестесін оңай жаттап қорытынды жасауда қолдан текше жасап оған сандар жазады. Сол текшені лақтырып сандар түскен сан бойынша көбейту кестесін айтады. Бұл жерде бір жағынан математикадағы көбейту кестесін түсіндіру ғылымилығы жүрсе, екінші жағынан балалардың қолдан текше жасауы белгілі бір технология арқылы жүзеге асады.

Сонымен қатар бал арасының ұясын табу ойынын ойнату балалардың қимыл-қозғалыс дағдысын қалыптастыра отырып, тапқырлыққа шапшаңдыққа үйретеді.

Домино ойынын ойнату да оқушылар көбейту кестесін есте сақтауына үлкен үлес қосады.

Осылайша, STEM-тәсілі мектеп оқушыларына математика пәнін оқытуда мазмұндық жағынан да, әдістемелік - технологиялық аспектілер бойынша да пәнаралық принциптерді ескере отырып, маңызды білім беру әлеуетіне ие. STEM білім беруді енгізу жолдары осы мақалада келтірілген мүмкіндіктермен шектелмейді, олардың келешегі сипатталғандардан әлдеқайда кең және оқу үдерісінің материалдық-техникалық қамтамасыз етілу дәрежесіне, әрбір мұғалімнің педагогикалық шеберлік деңгейіне байланысты.

Нажимова Лала Мырзабаевна

Ақтөбк қаласы, №30 «Ұрпақ» бөбекжай балабақшасының мектепке дейінгі тәрбиешісі

БӘЙТЕРЕК

Мақсаты:

Білімділік: Ермексаздан бәйтерек бейнесін мүсіндеуді үйрету. Мүсіндеудің шымшу, созу, ұзарту, тегістеу, басу, жіңішкерту тәсілдеріне жаттықтыру.

Дамытушылық: Көркемдік талғамдарын, қиялдарын, ойлау қабілеттерін, саусақ қимылдарын, саусақ маторикасын дамыту.

Тәрбиелік: Ұқыптылыққа, еңбексүйгіштікке, Отанға деген сүйіспеншілігін арттыру.

Көрнекіліктер: Бәйтерек суреті, ҚР-ның рәміздерінің суреттері.

Қажетті құрал-жабдықтар: тақтайша, ермексаз, сулы шүберек, кескіш таяқша.

Ұйымдастыру бөлімі:

Амандасады.

Жағымды психологиялық ахуал.

Шаттық шеңбер.

Дөңгеленіп тұрайық,
Шеңберді біз құрайық.
Қол ұстасып бәріміз,
Ақ тілекті жолдайық,
Әлемде нұр тыныштық.
Әрбір бейбіт күн ыстық.
Қайырлы таң, қонақтар,
Қайырлы күн, достарым
Достарымды көргенде
Қуана қарсы аламын,
Сәлем, сәлем, сәлем!

-Қазір жылдың қандай мезгілі?

Балалар: қазір жылдың қыс мезгілі.

-Қыс айларын атаңдаршы!

Балалар: желтоқсан, қаңтар, ақпан.

-ҚР-ның рәміздеріне нелер жатады?

Балалар: Ту, Елтаңба, Әнұран

(Ту, Елтаңба, Әнұран туралы тақпақтар айтады)

-Отан туралы кім тақпақ біледі?

Тосын сәт: Балалар, қараңдаршы бізге біреу хат қалдырып кетіпті. Балапан телеарнасындағы Саядан хат бағдарламасынан.

Хатты ашып оқиды.

Сәлем, достар!

Мен Балапан телеарнасындағы Саядан хат бағдарламасынан сіздерге хат жолдап отырмын. Балалар сендердің Қазақстан туралы білімдеріңді тексергім келді. Мына мен жіберген суреттерді білесіңдер ма? Бұл суреттер нені білдіреді? Жауабын күтемін!

с\н: Сая.

Суреттерді тақтаға іліп таныстырады.

1. Таңбалы тас суреттері.

Таңбалы тас суреттері қола дәуірінің тасқа салынған суреттері көрген адамды таң қалдырады. Ертедегі адамдар күнге күйген жылтыр тау жартастарына жануарларды, адамдарды, арбаларды, соғыс көріністерін қашап салды.

2. Алтын адам

1960 жылдардың аяқ кезінде археолог ғалымдар Есік қаласы жақын жердегі обадан «Алтын киімді» адамды тапты. Мұнан 2500 жылдай бұрын жерленген жас жігіт марқұмға кигізілген бас киімнің етегінің, қонышының сыртына алтыннан жасалған түрлі ұсақ аттың, барыстың, таутекенің, құстардың бейнелері жапсырылған. Алтын адам да қазақтың жеті кереметіне енеді.

3. Қазақтың киіз үйі

Киіз үй – көптеген ғасырлар бойы Еуразияның ұшы-қиырсыз жазирасын басқарған ежелгі халықтың көшпенді тұрмысы мен өмір салтына мейлінше қолайлы болған баспана.

4. Домбыра

Домбыра – халық даналығы атадан-балаға ұрпақтан-ұрпаққа жалғасытырып отырған әр халықтың төрінде домбыра ілулі тұруы керек.

5. Яссауи кесенесі

Яссауи кесенесі – Ахмет Яссауи Оңтүстік Қазақстанның Сайраш қаласында 1103 жылы дүниеге келген. Ахмет Яссауиді әулие ата деп атап кеткен.

6. Маңғыстау жер асты мешіті

Бекет Ата жер асты мешіті – Оңтүстік Үстірттің Маңғыстау ойысына тірелген сәулет ескеркіші. Оның ішінде 3 бөлмесі бар. Бекет Ата емші, көріпкел адам болған. Қазіргі таңда мешіт басына күні-түні әулие басына зират етушілерден бір арылмайды.

7. Астана – Бәйтерек

Бәйтерек – Есіл өзенінің жағасындағы Қазақстанның астанасы Астана қаласында орналасқан. Металлдан, әйнек пен бетоннан жасалған биіктігі 105 метрлік металл құрамасынан салмағы 1000 тоннадан жоғары 500 ге жуық қададан тұрады.

Аңыз

Ертеде Бәйтерек ағашы үлкен болып өсіпті. Жыл сайын Бәйтеректің басына қасиетті Самұрық құс күн секілді жарқырып алтын жұмыртқа салатын болыпты. Бірақ та жұмыртқаны күн сайын айдаһар ұшып келіп, жеп қояды екен.

Негізгі бөлім.

Олай болса балалар бүгін біз Қазақстанның жеті кереметінің бірі – Бәйтеректі мүсіндейміз.

1-жолы: Алақан арасына салып, ұзартамыз. Шымшып созу арқылы жоғары бөлігін шығарамыз.

2-жолы: Ортаңғы бөлігін бас бармақ пен сұқсаусақ пен басу арқылы жіңішкертеміз.

3-жолы: Сары түсті ермексазбен алақан арасына салып домалатамыз. Оны Бәйтеректің ең жоғарғы бөлігіне орналастырамыз.

Сергіту сәті.

Бәйтерекке ұқсайық.
Қолды көкке созайық,
Самұрық болып ұшайық
Ұямызға қонайық.
Жұмыстарын аяқтайды.
Көрме ұйымдастыру.
Қорытындылау.
Ойын: «Ғажайып сөздер»
Б – білімді
Ә – әдепті
Й – инабатты
Т – талапты
Е – ержүрек
Р – ризашыл
Е – еңбекқор
К - келешекепіз
Бәрі бірге: Отанымның тірегі,
Астанамның жүрегі.
Мақтан етем өзіңді,
Бәйтерегім киелі.

Балалар енді біз Саядан келген хатқа жауап жазу керек. Бұл суреттер Қазақстанның жеті кереметі екен. Бұл сұрақтың жауатын таптық. Енді поштаға апарып саламыз.

Әнмен аяқтаймыз: «Тәуелсіз ел ұланы»

Бүгін не үйрендік?
Нені үйрендік?
Күтілетін нәтиже:
Біледі: Бәйтеректі мүсіндеуді.
Игерді: Қазақстаннның жеті кереметін.
Меңгерді: Мүсіндеудің шымшу, созу, ұзарту, тегістеу тәсілдерін.

Убайтжанова Айсұлу Амитжанова

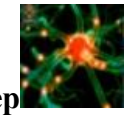
ЖҮЙКЕ ЖҮЙЕСІН ҚАНДАЙ МҮШЕЛЕР ҚҰРАЙДЫ?

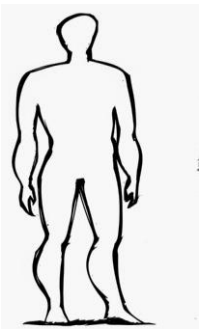
Ақтөбк қаласы, №8 орта мектебінің бастауыш сынып мұғалімі

Осы сабақта қол жеткізілетін оқу мақсаты (оқу бағдарламасына сілтеме)	4.2.3.2. Жүйке жүйесі және оның адам ағзасындағы рөлін сипаттау
Сабақ мақсаттары:	**Барлық оқушылар:** Жүйке жүйесіне енетін ағзаларды біледі. **Көптеген оқушылар:**Жүйке жүйесіне енетін әр мүшенің адам ағзасында атқаратын рөлін сипаттайды **Кейбір оқушылар:** Жүйке жүйесі бойынша менталды карта құрастыра алады

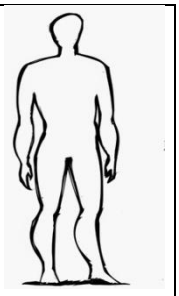
Сабақ барысы

Сабақтың жоспарланған кезеңдері	**Сабақтағы жоспарланған іс- әрекет**	**Ресурстар**
Сабақтың басы **5 минут**	**I. Қызығушылығын ояту "Көңіл күйін қандай балақай?** "әдісі Балалардың көңіл күйлерін сұрау (күннің, ашық бұлттың, қою бұлттың суреттері беріледі) Өте жақсы Жақсы Орташа **Дескриптор:** -Суреттер арқылы көңіл күйлерін айтады. **"Үйқасын тап" әдісімен топқа бөлу.** Абай Құнанбаевтың өлеңдерімен *3 топқа* бөлінеді. (өлең жолдарын алып, бір өлеңді құрастырып шығады) **Қыс**Ақ киімді, денелі, ақ сақалды, Соқыр, мылқау, танымас тірі жанды. Үсті - басы ақ қырау, түсі суық, Басқан жері сықырлап, келіп қалды. **Жаз**Жаздыгүн шілде болғанда, Көкорай шалғын, бәйшешек, Ұзарып өсіп толғанда; Күркіреп жатқан өзенге, **Күз** Сұр бұлт түсі суық қаптайды аспан, Күз болып, дымқыл тұман жерді басқан. Білмеймін тойғаны ма, тоңғаны ма, Жылқы ойнап, бие қашқан, тай жарысқан.	 Өте жақсы Жақсы Орташа

Жаңа білім 10 минут	Абай Құнанбаевтың 175 жылдық мерей тойы туралы айтылады. **(**1 топ – **Ми** **;** 2 топ – **Жұлын** **;** 3 топ – **Жүйкелер** **)** **Саралау:** Топқа бөлуде жіктеу арқылы сараланады. **Дескриптор:** -Өлең жолдарын алып,бір өлең құрастыру арқылы топқа бөлінеді. **III. Ширату тапсырмасы** **ҰЖ**. "**Білетініңіздің барлығы"** әдісі Бейнежазба" Адамның ішкі мүшелерінің орналасуы" туралы мәліметтерді еске түсіру мақсатында) **Дескрипторы:** -Бейнежазбаны қарайды. - Адамның ішкі мүшелерінің орналасуын атайды **М.Т " Есте сақтайық"** Бейнебаян (Жүйке жүйесіне енетін ағзалар туралы түсінік беру`) **Дескриптор:** - Жүйке жүйесінің құрылысын ажыратады. - Адамның жүйке жүйесінің мүшелерін анықтайды. - Жүйке жүйесінің қызметі адамның барлық мүшелерінің үйлесімді жұмыс істеуін, реттеуін, басқаруынмен танысады	**https://vk.com/video**
Сабақтың ортасы **15мин**	**ҰЖ "Ыммен, қимылмен көрсет" әдісі (**Мұғалім көрсетіп тұрған жағдаяттарға балалар өз реакциясын ыммен ,қимылмен көрсетеді) **-Қолына ине кіріп кетті** **-Саусағынды балғамен ұрып алдын** **-Көзіңе жарық сәулесі түсті** **-Кенеттен қатты күн күркіреді** **-Қарның ашты** **-Әдемі табиғат пейзажың көрдің** **-Ыстық табаға қолың тиіп кетті** **-Хош иісті гүлді иіскедің** **Талдау сұрақтары** «Конверт – сұрақ» әдісі - Осы реакцияларды қалай жасайсың? - Осындай жағдайларды шынайы өмірде жасағанда ағзаңды не басқарады? **Дескриптор:** - Ыммен қимылмен көрсетеді; - Сұрақтарға жауап береді; **1 - Бағалау критерийі**: Жүйке жүйесіне енетін ағзаларды атайды. **ЖЖ:«Досыңмен бөліс»** әдісі арқылы жүзеге асады. (Оқушыларға қағаздан қиылған адамның сұлбасына ми,жұлын, жүйкелерді салады)	Конверт

Дескриптор:
- Адамның сұлбасына "ми"," жұлын", "жүйкелерді" салады;

Саралау: Қорытынды жауаптарына сәйкес жұптарды саралайды

ТЖ «Біліміңді қолдан» әдісімен топтарға тапсырмалар беріледі.

I топ.**«Ми »** тобы: (Планшетпен AR NIS 4жаратылыстану оқулықтағы бейнежазбаны қарап жүйке жүйесі енетін ағзаларды айтады)

Дескриптор:
- Бейнежазбаны жүйке жүйесіне енетін ағзаларды қарайды;
- Жүйке жүйесіне енетін ағзалар туралы айтады ;

II топ. «**Жұлын »** тобы. (Оқушылар қиылған сурет бөліктерінен жүйке жүйесіне енетін ағзаларды айтады)

Дескриптор:
- Қиылған сурет бөліктерінен жүйке жүйесінің сурет құрастырады
-Құрастырған жүйке жүйесіне енетін ағзалардың суреттерін айтады

III топ: **«Жүйкелер »** тобы (Оқушылар жүйке жүйесіне енетін ағзалардың суреттерін салып айтады.

Саралау: Диалог және қолдау көрсету бойынша мұғалім тарапынан қажет топтарға нұсқау көрсетеді. Оқушылар да бірін – бірі қателіктерін түзетіп отырады.

Дескриптор:
-Жүйке жүйесіне енетін ағзалардың суреттерін салады.
-Салған суреттерін айтады.

ҚБ тапсырмасы ӨЖ "Сәйкетендір " әдісі
(Кесте бағандарында берілген ақпараттарды сәйкестендір)

Ағзалар жүйесінің қызметі	**Ағзалар жүйесі**
1) Мүшелер мен ағзалар жүйесінің жұмысын реттейді	А) бас сүйек қуысында орналасқан)
2)Ми қайда орналасады	Ә) омыртқа жотасының өзегінде орналасқан)
3)Жұлын қайда орналасады?	Б) жүйке жүйесі

Дескриптор
- Мүшелер мен ағзалар жүйесінің жұмысын реттейді жүйке жүйесімен сәйкестендіреді
- Ми бас сүйек қуысында орналасқаның сәйкестендіріп көрсетеді

AR NIS 4 Жаратылыс-тану

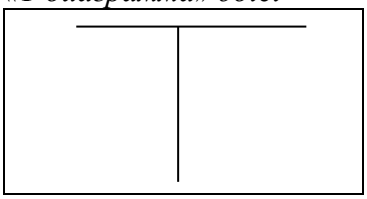
суреттер

А3 қағаз маркер,

8 минут	- Жұлын омыртқа жотасының өзегінде орналасқаның сәйкестендіріп көрсетеді **Бағалау Жұлдызшалар" әдісі** -Жүйке жүйесіне енетін ағзаларды жазып, атай алса -Жүйке жүйесіне енетін ағзаларды жазуда, атауда қателессе - Жүйке жүйесіне енетін ағзаларды жазуда, атай алмаса **Сергіту сәті :** **2 Бағалау критерийі** Жүйке жүйесінің адам ағзасындағы рөлін сипаттайды ТЖ ***«Бірлескен жұмыс»***әдісімен топтарға тапсырмалар беріледі I топ. **«Ми »** тобы: (Жүйке жүйесінің адам ағзасындағы рөлін сипаттап жазады. Жүйке жүйесінің адам ағзасындағы рөлін сипатта Ми Жұлын Жүйкелер **Дескриптор:** - сызба бойынша миды сипаттап жазады; - сызба бойынша жұлынды сипаттап жазады; - сызба бойынша жүйкелерді сипаттап жазады: II топ. «**Жұлын »** тобы: (Муляждар арқылы жүйке жүйесінің адам ағзасындағы рөлін сипаттап айт**.)** **Дескриптор:** - муляж бойынша миды сипаттап айтады; - муляж бойынша жұлынды сипаттап айтады; - муляж бойынша жүйкелерді сипаттап айтады: III топ: **«Жүйкелер»** тобы (Суреттермен ми, жұлын, жүйкелердің адам ағзасындағы рөлін сипаттайды айтады Ми Жұлын Жүйкелер **Дескриптор** - суреттер бойынша миды сипаттап айтады; - суреттер бойынша жұлынды сипаттап айтады; - суреттер бойынша жүйкелерді сипаттап айтады: **Бағалау:** «Т диаграмма» әдісімен тексеріп, 3 тапсырмада дұрыс жауап болса *жасыл* түсті, 2 тапсырма дұрыс болса,	кесте муляждар суреттер

сары түсті, 1 тапсырма немесе жауаптар бұрыс болса *қызыл* түсті тақтайшаны көтереді.

«Т диаграмма» әдісі

Саралау: Қорытынды жауаптарына сәйкес сараланады

ҚБ тапсырмасы ӨЖ «Ортақ портрет» әдісі

1) Суретке мұқият қара. Адамның жүйке жүйесінің мүшелерін жаз

2) Сұрақтардың негізінде адамның жүйке жүйесі туралы әңгімеле

-Жүйке жүйесі деген не?
-Жүйке жүйесі қандай мүшелерден тұрады?
-Олар қандай қызмет атқарады?
-Адам ағзасы үшін жүйке жүйесінің қандай маңызы бар?

Дескриптор

- адамның жүйке жүйесінің мүшелерін атайды;
- жүйке жүйесінің қызметін сипаттайды
- адам ағзасы үшін жүйке жүйесінің маңызын түсіндіреді

Саралау: Қарқын бойынша саралау

Қарқыны жоғары ,қолдауды аз қажет ететін оқушыларға ментальды карта құрастыруға тапсырма беремін

Ментальды карта

А3 қағазға ментальды карта құрастыру

Саралау: диалог және қарқын бойынша саралау

Қарқыны баяу , қолдауды көп қажет ететін оқушыларға жетелеуші сұрақтар арқылы қолдау көрсетемін

Сұрақтар

1)Ми қандай қызмет атқарады ?
2) Адам ағзасын олар не үшін керек?

Бағалау "Жұлдызшалар" әдісі

- Жүйке жүйесінің адам ағзасындағы рөлін сипаттай алса

-Жүйке жүйесінің адам ағзасындағы рөлін сипаттауда қателессе

Жүйке жүйесінің адам ағзасындағы рөлін сипаттай алмаса

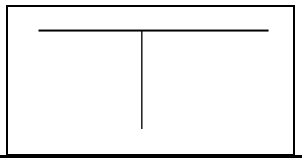

<table>
<tr><td>Сабақтың соңы

2 минут</td><td colspan="2">Рефлексия
«Ақиқат немесе жалған » әдісі
Дескриптор:
- Бірінші пікірдің ақиқат екенін анықтайды.
- Екінші пікірдің жалған екенін анықтайды.
- Үшінші пікірдің ақиқат екенін анықтайды.
- Төртінші пікірдің жалған екенін анықтайды.</td><td>1.Жүйке жүйесін ми, жұлын, жүйкелер құрайды.
2.Жұлын мимен байланысты емес
3.Жануарларда жүйке жүйесі болады.
4.Ми бассүйегінде емес .</td></tr>
<tr><td colspan="2">Саралау.</td><td>Бағалау.</td><td>Денсаулық және қауіпсіздік техникасының сақталуы</td></tr>
<tr><td colspan="2">"<u>Ұйқасын тап" әдісімен топқа бөлуде</u> жіктеу арқылы сараланадым
<u>ЖЖ:« Досыңмен бөліс»</u>әдісі қорытынды жауаптарына сәйкес жұптарды саралайдым
<u>ТЖ «Біліміңді қолдан» әдісімен</u>Диалог және қолдау көрсету бойынша мұғалім тарапынан қажет топтарға нұсқау көрсеттім Оқушылар да бірін – бірі қателіктерін түзетіп отырды.
<u>ТЖ «Бірлескен жұмыс»</u>әдісімен қорытынды жауаптарына сәйкес топтарды сараланадым
<u>ӨЖ«Ортақ портрет»әдісі</u> бойынша өзіндік жұмыс жүрген кезінде "Диалаог және қолдау көрсету арқылы сараладым
<u>ӨЖ«Ортақ портрет»әдісі</u> арқылы қарқын бойынша менталды карта құрастыру тапсырмасы беру арқылы сараладым.</td><td>1-бағалау критерий бойынша «Жұлдызшалар» әдісі арқылы бағаладым
2-бағалау критерий бойынша
«Т диаграмма» әдісімен тексеріп,
3 тапсырмада дұрыс жауап болса жасыл түсті,
2 тапсырма дұрыс болса, сары түсті,
1 тапсырма немесе жауаптар бұрыс болса қызылтүсті тақтайшаны көтереді.
«Т диаграмма» әдісі
  </td><td>Сергіту сәтін өткізу барысында қауіпсіздік ережелері сақталады.

Денсаулығында ақауы бар балаларды ескеру</td></tr>
<tr><td>Рефлексия</td><td colspan="3">-Сабағымның мақсатын оқу бағдарламасының талабына сүйеніп алдым. Оқушылардың барлығы әртүрлі әдістерді пайдаланып жүйке жүйесі және оның адам ағзасындағы рөлін сипаттау туралы мәліметтер түсіндірдім. Дереккөздер көбірек қолданамын. Интербелсенді тақтамен көбірек жұмыс жүргізуді қолға аламын.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Қандай екі нәрсе табысты болды (оқытуды да, оқуды да ескеріңіз)?
1."Ұйқасын тап" әдісімен топқа бөлутабысты болды
2.«Бірлескен жұмыс» әдісімен топтарға тапсырмалар беру тиімді әдіс болды
Қандай екі нәрсе сабақты жақсарта алады (оқытуды да, оқуды да ескеріңіз)?
1. Жаңа әдіс-тәсілдер қолдансам сабақ жақсара түседі
2.Түрлі дереккөздер қолдансам сабақ жақсара түседі
Сабақ барысында сынып немесе жекелеген оқушылардың жетістіктері/ қиындықтары туралы не білдім? Менің келесі сабағымды жетілдіруге не көмектеседі, неге көңіл бөлу керек?
1. Саралау тәсілдеріне көбірек көңіл бөлуім керек
2.АКТ құралдарын оқушылардың сабақта көбірек қолдануына көңіл бөлуім керек</td></tr>
</table>

Утебасов Ануарбек Есенжолович

Ақтөбк қаласы, №38 қазақ орта мектебінің музыка пәні мұғалімі

ДОМБЫРА АСЫЛ МҰРА

Оқу бағдарламасына сәйкес оқыту мақсаттары:	4.1.1.1- музыкалық көркемдеуші құралдардың көмегі мен әуеннің жанрын,көркемдік образдарын анықтау және салыстыру 4.1.1.2- музыкалық шығарманың дыбыстауын түрлі орындауда тығдатып анықтау және салыстыру
Сабақтың мақсаты:	Музыкалық көркемдеуші құралдардың көмегң мен шығарманың жанрын, көркемдік образдарын анықтау және салыстырады. Өз шығармашылық жұмысын көрсету және бағалай біледі. Музыкалық шығарманың дыбыстауын түрлі орындауда тыңдап анықтайды және салыстырады

Сабақтың барысы:

Сабақтың кезеңі (уақыты)	**Педагог әрекеті**	**Оқушының әрекеті**	**Бағалау**	**Ресурс тар**
Сабақтың басы	**Амандасу.** **Психологиялық дайындық** М.Балалар саламатсызба. О.Саламатсызба. М.Қане бір-бірімізге қарап қайырлы кун тілейміз. О.Қайырлы күн досым,қайырлы күн досым, Құлші кане досым, күлші кане досым, Бүгінгі күн міне,сәттілікке толсын, Біздің алар бағамыз,кілең бестік болсын. М. Жарайсыздар көңіл күйіміз қалай? О. тамаша М.Сабаққа дайындығымыз жақсы ма? О.керемет М. Сабағымызды бастаймыз, ортаға ой тастаймыз. О. О-о-о-о О. Күй тартамыз күмбірлі Ән айтамыз көңілді Би билейміз ырғақты Біз бастаймыз сабақты **Топқа бөлу «Сиқырлы сандықша»** **I топ – «Құрманғазы тобы»** **II топ – «Дина тобы»** **III топ- «Дәулеткерей тобы»** **1-тапсырма. Ойтолғау.** Жұмбақ жасыру арқылы бүгінгі тақырыпты табу . **Ұзын мойын , екі ішек,** 	Оқушылар өз ойларын ауызша жеткізеді. Сиқырлы сандықшадан күйшілердің аты	Платформа жүйесінің пайыздық есептеу нәтижесі	hhtp/mpp/youtube.com Платформа жүйесі

	Қатар – қатар тепкішек. **Басып көрсең бір – бірлеп,** **Үн шығады күмбірлеп.** **(домбыра)** Адамзаттың ақыл ойымен және қолымен жасалған құндылықтардың барлығы мәдениет деп аталады. Мысалы: әдебиет, қолөнер, бейнелеу өнері, сәулет өнері, және музыка өнері.Осы өнердің барлық туындылары ата бабамыздан келе жатқан мәдени мұраға жатады. Сұрақтар: Суретке қарап мәдени мұраға не жататыны айт. Домбыраның құрлысын есіңе түсір. Музыка өнеріне жататын өзіңе таныс қандай мәдени мұраларды атар едің? 2-тапсырма.**Тыңдау және талқылау.** **«Ақсақ құлан» халық күйі.(бейнеролик)**	жазылған карточкаларды алып, құрастырады. Жұмбақ шешу	Үш шапалақ Бір - бірін бағалау	нің пайыздық есептеу нәтижесі Презентация (3 слайд)
Сабақтың ортасы	 **1**.«Ақсақ құлан» күйінің негізігі түйіні неде? 2.Сен таңдаған жауаптың қайсысы домбыраның ұлылығын көрсете алады? Тапсырмада берілген сұрақтардың дұрыс жауаптарын тауып сәйкестендіре отырып,дәптерлерімізге жазып аламыз. **Сергіту сәті: «Сиқырлы аспаптар» әніне билеу.** **3тапсырма:** **Үш топқа тапсырмалар беру.** **1топ: «**Мозайка» әдісі арқылы домбыра аспабын құрастыру. **2 топ:** Қазақ ұлттық аспаптар оркестрінің аспаптарын тауып плакатқа жабыстыру. **3 топ** Сәйкестендіру. Ұрмалы,үрмелі.ішекті аспаптарды табу. **3-тапсырма.** **Дауыс жаттығуы. До мажор** **Ән орындау, үйрену.** «Қасиетті Домбыра » әні.	Әнді бірге орындап, билейді. Дауыс жаттығуын орындайды. Ән тыңдау және орындау Берілген стикерлерді толтырып тақтадағы суретке жабыстырады. Өз ойын айтады	Үш шапалақ Топтық бағалау	https://youtu.be/N3HYjpBEpoA Оқулық Оқулық Плакат Аспаптар суреттер

Сабақтың соңы	Сөзі мен әні: Б.Бейсенова Бота Бейсенова өмірі мен шығармашылығымен танысу **Рефлексия:** -Мен не білдім? - Бүгін мен не үйрендім? -Мен үшін қандай тапсырма қиын болды? -Ал қай тапсырманы мен оңай орындадым			Баян аспабы Бейнер олик Стикер лер

Аймұратова Сара Мәліккызы

ОТ –ДОСЫМЫЗ, ОТ- ЖАУЫМЫЗ

Ақтөбк қаласы, №30 «Ұрпақ» бөбекжай балабақшасының мектепке дейінгі тәрбиешісі

Мақсаты: Өрттің қаншалықты қауіпті екені туралы балаларға түсіндіріп, білімдерін кеңейту. Өртті алдың алуға балаларды ынталандыру. Сұрақ – жауап арқылы қоршаған ортаны қорғауға тәрбиелеу. Адам өміріне өрттің зиянды екенін біле отырып сіріңкені, тұрмыстық техникалық заттарды пайдалану қауіпсіздік ережелерін білу. Оттың тілсіз жау екенін ұқтыру. Өрттен, оттан сақтану жолдарын үйрету. Оттың адам өмірне пайдасын, пайдалы жолдарын ұғындыру.

Тәрибеші:

1Жаурағанда жылытар
Өзін еркін жиберсен
Дүниені бүлдірер (от)

2. Желден желігеді
Судан шегінеді (от)

Мнемотехнология арқылы ертегі айту.

«Ашулы от»

Ерте, ерте, ертеде ну орманда қоян және онын екі көжегі өмір сүріпті. Олардың аттары Ушка мен Муня. Бір куні аналары орманға жеміс теруге кетпекші болып көжектеріне

- Ушка Муня шырпы мен ойнамандар. Оныңда ашулы от бар ол өте қауіпті деп орманға кетеді.

Екі көжек ойыншықтармен ойнап үй құрастырып, лато ойнап отырады. Ойнай ойнай шаршаған Муня үстел үстіндігі шырпыны көріп алғысы келді.

Муня- қане тек кораптын сыртында не бар екенің көреміз дейді

Ушка – жоқ, жоқ деп шошып кетеді. Анамыз тимендер онда ашулы от бар деді гой.

Муня – ал біз оны ашпаймыз тек көреміз

Муня корапты алып карайды. Сыртында улкен кеменің суреті бар екеннің кореді. Қорапты шайқап ішңнен бір тырсылдаған дыбыс естіледі.

Муня – қане ішіндегі түйірлердің қандай болатынын көрейік дейді.

Ушка- біз анамызға тимейміз деп сөз бердікко ашпа.

Кенет қалай болғаны белгісіз шырпы қорапқа тиіп ішінен от шыға бастайды.

Оттың қолы, басы шығып бірте- бірте үлкейіп үстелге, үстелден төбеге дейін жетеді. Үйдің іші ысып, ауасы тарылып кетеді. Екі көжек қатты қорқа бастайды. Қорыққаннан керуеттін астына тығылады бірақ от керуетке де шығады. Ушка мен Муня керуеттен шығып, екінші қабатқа қаша бастайды. Шатырға шығады да айқайлай бастайды. «Құтқарындар, көмектесіндер»

Сол сәтте далада екі қонжықтар Плюм мен Брюм балық аулап келе жатқан екен. Олар Ушка мен Мунянын «Құтқарындар,

көмектесіндер» деген дауыстарын естіп уйден шыққан түтінді көреді.

Брюм – қане тезірек орман от сөндірушілерін шақырайық деп телефон пункне жугіреді. Плюм Брюмның үстіне шығып. 101 ге телефон шалып.

Брюм- Қане тездетіңіздер Муня мен Ушканың үйінен от шығып жатыр тездетіңіздер...

Кезекші тиын телефонға жауап береді.

- Түсінікті деп үлкен қонураумен дабыл соғады.
- Дин дин қатер төнді от болды. Тездетеміз көжектердің үйін өрт шалды тездетіндер құтқарайық деп дабыл қағады.
- Сол сәтте өрт сөңдіруші машина жолға шығады.
- Бип бип қане жолдан кетіндер көжектерді құтқаруға асығып жатырмыз жолдан кетіндер. Бип бип құйрықтарынмен аяқтарынды басып кетемін қашындар тез.

Шатырдағы Муня мен Ушка қатты қорқып жоғарыға қарай өрмелейді. Отта артынан еріп келеді.

Қонжықтар құр қарап турмай үстіне бір шелек су құйып ағашқа өрмелеп көмекке барады.

- Қорықпандар көмекке келе жатырмыз дейді

Қояндарда терезеден қарап қонжықты көріп қуанады.

Бірақ кішкентай терезеден шығу қиын болады. Қиындыққа қарамай Брюм көжектерді бірнен кейін бірін терезеден шығарады. Алдымен Ушканы сондан соң Муняны алып шығып шелек отырғызады. Плюм шелекті абайлап астыға түсіріп кутіп алады.

Сол сәтте өрт сөңдіру көлігіде келіп ұзын ұзын шлянкалар шығарып ашулы отқа қарай су шаша бастайды.

Ашулы от судан қорқып қайда қашарын білмей жан-жаққа қаша жөнеледі. Өрт сөндірушілер тоқтамай суды шаша береді. Бір сәтте ашулы от көрінбей қалады. Өрт сөндірушілер үйшікке кіріп қарайды . ашулы от көрінбейді. Қайда кеткенін ешкімде білмейді. Мүмкін қораптын ішіне қайта кіріп кеткен шығар .

Орманнан қоян ана жүгіріп келіп көжектерін құшақтап амансындар ма жандарым деп жылап жібереді. Содан соң өрт сөндірушілер мен қонжықтарға үлкен рахмет айтып риза болады.

Ал көжектердің қолы, құлақтары отқа күйіп қалған екен. Оларға қатты ауырды және де олар барлығынан бұл істеріне қатты ұялды. Анасы қолдарымен құлақтарын орап , терезелерді ашып үйді тазартты. Қонжықтар да көмектесті. Жинастырып болған соң барлығы керуеттерге отырады. Себебі үстелмен орындықтың барлығы өртеніп кеткен екен.

Аналары көжектерге сәбіз, қонжықтарға бал береді.

Ушка мен Муня аналарына енді мүлде шырпыға тимейміз деп сөз береді.

Аналары оларға сенеді, кешіреді.

- Ертегі үнады ма балалар

Ойын: «кім жылдам »

Шарты: екі топқа бөлінеді ортадағы шелектен ожау арқылы шапшан мәредегі өзінің шелегіне суды төкпей жеткізу керек. Кім көп әрі тез жинасы сол жеңіске жетеді.

Тақпақ жаттап алайық

От жақпа, күйерсін
Өртеңіп жүрерсін
Сіріңкені үстасан
Бәлеге сен түсерсің

Қорытынды: Ойын. «Қателеспе»

Балаларға жанатын және жанбайтын заттарды айтады., балалар жанатын заттарды айтқанда қолдарын көтереді.

Балаларды мадақтау жәнеде өрт пайда болған кезде қайда хабарлау керектігі көрсетілген карточкаларды сыйға беру.

Балалар естерінде болсын , өрт кездей соқ шықпайды ол қауіпсіздік ережелерін дұрыс сақтамаған кезде болады. Өрт тілсіз жау екенің есімізде сақтайық. Шырпымен ойнамайық.

«ҮЗДІК ҚАЛАМ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТАНЫМДЫҚ ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛ
REPUBLICAN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL, METHODICAL JOURNAL
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЙ, МЕТОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

Тогузбаева Гульмира Жаксылыковна

Ақтөбк қаласы, №30 «Ұрпақ» бөбекжай балабақшасының мектепке дейінгі тәрбиешісі

9-МАМЫР-ЖЕҢІС КҮНІ

Ашық ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің мақсаты:

1. Ұлы Отан соғысы туралы мағұлмат беру.
2. 9 – Мамыр – Жеңіс күні екенін толық түсіндіріп өту.
3. Балаларды Отанын, елін, жерін сүюге тәрбиелеу.

Ашық ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің көрнекілігі: Ұлы Отан соғысы туралы суреттері, гүлдер, шарлар, батырлардың суреттері.

Ашық ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің барысы:

Ән: Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Гимні.

Шаттық шеңбері:

Армысың, Алтын күн!
Армысың, Көк аспан!
Армысың, Жер ана!
Армысың, достарым!
Армысың, қонақтарым!

Тәрбиеші: 1.Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Көктем.
2.Көктем мезгілінің қайсы айы? Мамыр.
3.Көңіл-күйлер қалай? Жақсы.

Тәрбиеші: 9-мамыр Жеңіс күні-бүкіл дүниежүзі бойынша үлкен мейрам. Әсіресе, бұл мерекені екінші дүниежүзілік соғыстың бар ауыртпалығын өз мойнымен көтеріп, Отан үшін от кешіп, соғыстың қанға бөккен даласында қайсарлықпен шайқасқан, Жеңістің туын желбіреткен, Ұлы Отан соғысының ардагерлері үшін ерекше мейрам.

Құрметті балабақша ұжымы және балалар! Бүгін 9- мамыр Жеңіс күні мерекесі құтты болсын. Биыл міне осы соғыстың аяқталғанына да 71 жыл болды. Біздің бейбіт өмір сүруіміз үшін жанын қиған, ерлікпен қаза тапқан ата-әжелеріміздің есімін ешуақытта ұмытпауымыз керек. Жеңіс күні құтты болсын.

-Күндіз күлкі, түнде ұйқымыз тыныш болсын деген тілекпен, бүгінгі «9 мамыр – Жеңіс күні » атты ашық ұйымдастырылған оқу іс-әрекетіміз, бізге балалық шақ, бейбіт өмір әперген Ұлы Жеңіске арналады. Жыл сайын 9 мамыр күні адамдар ескерткіштерге барады. Олар жауынгерлердің тас мүсініне айналған бейнелеріне гүлшоғын қойып, батырлар есімін еске алады.

Тәрбиеші: Біз үшін Жеңіс күнінен асқан қымбат мереке жоқ. Әрбір көктембізді ойша сонау ұмытылмас, әрі көптен күткен 1945 жылдың 9 Мамырына қайта оралтады.

Дәл осынау жадыраңқы жай күні,
Болсадағы қай ғасырды, қай күні.
Ұлы Отаным басын иіп бір минут,
Есіне алмақ сол бір апат қайғына. (бір минут үнсіздік)

1941 жылы 22 маусым күні таңшапағы жаңа ғана арайлап келе жатқан кезде фашистік Германия елімізге опасыздық пен басып кірді. Ұлы Отан соғысы осылай басталды. Отанымыздың басына ауыр күндер туды, елімізге шабуыл жасап соғыс ашты. Бұл соғыс Ұлы Отан соғысы деп аталды, әрі бұл соғыс біраз жылға созылды. Сөйтіп,

1945 жылы 9 – Мамыр күні біз фашистерді жеңіп шықтық.

Тәрбиеші: Өз халқының батырлығын әлемге әйгілі еткен қазақтың батырлар Бауыржан Момышұлы, Мәншүк Мәметова, Әлия Молдағулова.

Тәрбиеші: Мәншүк 1922 жылы дүниеге келген. Шын аты Мәнсия. Анасы еркелетіп Моншақ деп кеткен. Әкесі дәрігер болған. Мәншүк соғысқа өз еркімен аттанады. Мәншүк ол кезде не бары 19 жаста болған. Елін жаудан қорғаймын деп шепке сұранып пулеметші болады. Өзі қорғаған Невель қаласында Мәншүкке ескерткіш қойылған.

Тәрбиеші: Батырлар туралы тақпақтарды кім біледі?

Сонау жылы жер-көкті,
Соғыс бұлты торлаған.
Сонда Мәншүк апамыз,
Жаудан елді қорғаған.

Жаумен жалғыз алысты,
Түбінде Мәншүк соғыстың.
Бермеді қолдан намысты,
Жүректі қызы қазақтың.

Мәншүк апай батыр қыз,
Ардақтаймыз атын біз.
Ұқсап Мәншүк апайға,
Өсіп келе жатырмыз.

Қосамыз біз өлеңге,
Айтамыз біз ән қылып.
Мәншүк әпке ерлігі,
Ұмытылмас мәңгілік.

Тәрбиеші: Әлия 1924 жылы Қобда ауданы Көкбұлақ деген жерде туған. Екі жасында жетім қалып, Әубәкір деген ағасы өз тәрбиесіне алады. Кейін ағасы Ленинград қаласына көшіп келеді де, Әлия сол қалада оқиды. Отбасының жағдайына байланысты Әлия кейін балалар үйінде тәрбиеленеді. Соғыс басталғанда ол 17 жаста еді. Сол кезде майданға өзі сұранып, атқыштар даярлайтын бөлімді бітіреді.

Айтамыз біз өлеңғып,
Айтамыз біз жыр етіп.
Әлия апай ерлігі,
Ұмытылмас мәңгілік.

Зымырап жылдар өтеді,
Жанымыз жауға ызалы.
Соғыста өлген атаны
Бөбегім сен де ұмытпа.
Әлияны бұл күнде,
Барлық бала біледі.
Әлия апа көңілде,
Әпкеміз деп жүреді.

Жер мен көктің арасын,
Шарпығанда қалың өрт.
Әлия орыс қаласын,
Азат етіп, болды мерт!

Ол жеңісті көрген жоқ,
Келді кейін азат күн.
Бірақ мәңгі өлген жоқ,
Батыр қызы қазақтың!

Тәрбиеші: Момышұлы Бауыржан (1910 - 1982) – екінші дүниежүзілік соғыстың даңқты жауынгері, халық қаһарманы, қазақтың көрнекті жазушысы. Туған жері - Жамбыл облысының Жуалы ауданындағы Көлбастау мекені. Бауыржан жеті жылдық мектепті бітіргеннен кейін біраз уақыт мұғалім болған. Сонда жүргенде кезекті әскери міндетін өтеуге шақырылып, онда бір жарым жыл жүріп, запастағы командир атағын алады. Содан қайтадан Қызыл Армия қатарына шақырылып, түрлі әскери бөлімдерде взвод, рота, командирі болады.

Қазақтың қамы үшін,
Жүрегі ауырған.
Елінің намысын

Қорғаған Бауыржан!
Өр бабам-Бауыржан!

Атам Отан қорғаған,
Онда қорқақ болмаған.
Алтын жұлдыз кеуде де,
Нағыз батыр ол маған!
Батыр боптыбабамыз,
Біздер, әлі баламыз,
Күзетте тұр тұрағы
Әскердегі ағамыз.
Одан үлгі аламыз
Бізде сондай боламыз.

Тәбиеші: Балалар, жеңіс туралы тақпақтар айтайық.

Жеңіс келді ән болып,
Келді ауылға сән көрік
Жеңіс келді алақай,
Ұмытылмас мәңгілік.

Жеңіс келді далама,
Жеңіс келді қалама,
Жеңіс келді әке боп
Елдегі көп балаға.

Тәбиеші: Балалар, Отан туралы тақпақтар айтайық.

Бейбітшілік болса,
Туған жер құлпырады.
Үйлер де құламайды,
Ешкім де жыламайы.
Соғыс өртін көзбен көрген,
Отан үшін жанын берген.
Мақтанышымыз ардагерім,
Жеңіс туын желбіреткен.
Жас ұрпақ тілегі,
Бейбіт күн асқары.
Ашық боп тұрсын де,
Әлемнің аспаны!

Тәбиеші: Мақал – мәтел:

«Отан – оттан да ыстық»
«Отан үшін отқа түс, күймейсің!»

Хормен: «Біз Отанымызды мақтан етіп, сүюге, қорғауға ант етеміз».

Тәбиеші: Рақмет, балалар!

Тәбиеші:

Тәбиеші: Бақыт сыйлап жатады әр күн,
Санамызға жарық берген.
Әкелері аталардың
Бұл Жеңісті алып келген.
Қуантамыз ән сап жұртты,
Келе берсін бақыт таңы.
Жеңіс күнің болсын құтты,

Тәбиеші: Осымен ***«9 – мамыр – Жеңіс күні»!*** ұйымдастырылған оқу іс-әрекетіміз аяқталды. Сау болыңыздар!

«MENTOR» ӘДІСТЕМЕЛІК ОРТАЛЫҒЫНАН «ҮЗДІК ҚАЛАМ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТАНЫМДЫҚ ӘДІСТЕМЕЛІК ЖУРНАЛЫНЫҢ

ТАЛАПТАР/ШАРТТАР

Авторлар қолжазбаларды мұқият тексеріп, түзетуі тиіс;

• автордың аты-жөнін (толық), ғылыми дәрежесін, атағын, қызметін, мекеменің толық атауын көрсету қажет;

• мақала авторының фотосуреті болуы шарт және өлшемі 3500*5500 пикселден (6х12 мм, 300 dpi кем емес) кем болмауы тиіс;

• мақалаға оның мәні мен идеясын айқындайтын сюжетті фотосуреттерді тіркеп жіберуге болады (сканирленген фотосуреттердің өлшемі 10х15 мм, 300 dpi кем емес);

• пайдаланған кестелер, диаграммалар, графиктерді, пайдаланылған бағдарламалардың (Word, Excel, PowerPoint және т.б.) бастапқы пішімінде материалға қоса тіркеу қажет;

• мақала көлемі атауы мен әдебиеттер тізімін қоскқанда 3 беттен аспауы қажет;

• мақаланы төмендегідей талаптарға сәйкес ресімдеу керек: Microsoft Word, кегль – 12 пункт, гарнитурасы - Times New Roman, парақ пішімі - А4, жиектері - 2 см, жоларалық интервал – жалаң, бірінші жол – 1, 25 см бос жер, азат жолға дейінгі және кейінгі интервал – 0 см;

ТРЕБОВАНИЯ/УСЛОВИЯ

Рукописи должны быть тщательно выверены и отредактированы авторами;

• необходимо указывать: фамилию, имя и отчество автора (полностью), учёную степень, звание, должность, полное название учреждения;

• фото автора статьи обязательно и должно иметь размеры не менее 3500*5500 пикселей (не менее 6х12 мм, 300 dpi), фото в статью не помещать;

• желательно сопроводить статью сюжетными фотографиями, которые будут отражать суть и идею статьи (размер отсканированных фото не менее 10х15 мм, 300 dpi);

• используемые таблицы, диаграммы, графики должны прилагаться к материалам в исходном формате используемых программ (Word, Excel, PowerPoint и др.);

• аннотация должна содержать только главную информацию статьи, не превышать объем 6 строк, выполняться на двух языках, отличающихся от языка статьи (пример: если статья написана на русском языке, то аннотация пишется на английском и казахском);

• максимальный объем статьи не более 3 страниц, включая название, список литературы;

• статью оформлять в соответствие с требованиями: Microsoft Word, кегль – 14 пунктов, гарнитура - Times New Roman, формат листа - А4, поля - 2 см, междустрочный интервал – одинарный, первая строка – отступ на 1, 25 см, интервал перед и после абзаца – 0 см;